

Čestitamo za dan republike

Leto XXVII. Številka 91

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič – Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj, sreča, 27. 11. 1974

Cena: 1 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Včeraj odbornik, danes delegat

Že nekaj časa smo v našem družbenem življenju priča tako imenovanemu delegatskemu sistemu. Dobre pol leta je minilo od skupščinskih volitev, ko so nekdanje odbornike v dvoranah občinskih skupščin zamenjali delegati. Prav zdaj smo pred drugimi volitvami. Delegatski sistem vnašamo v samoupravne interesne skupnosti. Pripravljamo pa se na enako organiziranje krajevnih skupnosti, najvišjih organov družbeno-političnih organizacij itd. Čeprav je najbrž še prekmalu ocenjevati, kako se v praksi uresničuje delegatski sistem, najbrž že lahko primerjamo, kakšne so razlike med nekdanjim odborniškim in današnjim sistemom.

Nekateri, recimo takšni, ki so se težko poslovili od nekdanjega odborniškega sistema, so napovedovali, da bodo poslej razprave v občinskih skupščinah manj kvalitetne. Menili so, da je sedanji delegatski sistem preveč zapleten in da se v njem še dolgo časa ne bomo znašli. Slišati je bilo pripombe, da še nismo zreli za neposredno

odločanje tako kot je začrtno sedaj, da tudi materialno nismo na to pripravljeni in podobno. Nasproti takšnim smo po drugi strani priča ugotovitvam in trditvam, da je delegatski sistem veliko prožnejši, demokratičnejši in predvsem bolj neposredno samoupraven od prejšnjega.

Če kje, potem najbrž v krajevnih skupnostih, osnovnih celicah našega družbenega življenja in odločanja lahko odgovorijo na vprašanje, kakšne so razlike in morebitne prednosti ali slabosti delegatskega sistema v primerjavi z odborniškim; kakšne so razlike med nekdanjim odbornikom in današnjim delegatom. Obiskali smo eno od krajevnih skupnosti na Gorenjskem. Izbrali smo Podnart. Beseda o razlikah in primerjavah je tekla s predsednikom krajevne skupnosti, predsednikom krajevne organizacije socialistične zveze, predsednikom skupščinske delegacije iz Podnarta in predsednikom občinske konference SZDL, ki je bil ta dan ravno tu na obisku.

Nadaljevanje na 2. str.

4. STRAN:

Združevanje ni moda, marveč ekonomska nuja

8. stran:

In Ukčev Fronc je stopil na mizo ...

17. stran:

Danes vas, jutri mesto

21. stran:

Halo, 94!

23. STRAN:

Mladi kolesar kranjske Save Bojan Ropret in ekipa Save

Naslednja številka bo izšla v torek, 3. decembra

Naročnik:

Elita KRANJ 20 LET

kozmetika fotomaterial
Drogerija, Titov trg 23

XV. JUBILEJNI NOVOLETNI SEJEM V KRAINU od 15. do 26. DECEMBRA 1974

Končan IX. kongres ZSMJ

V soboto je v Beogradu sklenil delo IX. kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Z vzlikami »Tito, partija, mladina, akcija« je jugoslovanska mladina pozdravila ustanovitev nove enotne organizacije mladih.

Kongres je sprejel akcijsko-politični program, nov statut, resolucijo o mednarodnem sodelovanju in poročilo o delu petih kongresnih komisij. V odmoru med plenarnimi sejami je zasedala konferenca ZSMJ in verificirala stališča politično izvršilnih organov, predsedstva in sekretariata ter izvolila za novega predsednika Azema Vlasija, za sekretarja pa Marka Topalovića.

Ko se je zahvalil za izvolitev, je Azim Vlasi poudaril, da je sodelovanje predsednika Tit na kongresu izrednega pomena, kajti njegove besede dajejo pobude za nove akcije.

Obisk v Romuniji

V ponedeljek se je v Bucharisti začel XI. kongres KP Romunije. Sodeluje več kot 2400 delegatov in 138 delegacij komunističnih, socialističnih, delavskih in drugih naprednih partij z vsega sveta.

Delegacijo ZKJ vodi sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc.

Upanje na uspeh

Ceprav je vreme ugodno in dela hitro napredujejo, vse pšenice najbrž ne bo mogoče posejati do sredine decembra. Vendar strokovnjaki upajo na uspeh, saj bo ostalo le malo od 1.900.000 ha polj neposejanih. Toliko polj so letos namenili za pšenico.

Ce bo prihodnje leto vreme ugodno za kmetijstvo, potem lahko tudi pričakujemo dobro žetev. Tisto, kar je zamudeno v setvi, bodo skušali nadomestiti z agrotehničnimi ukrepi.

Domač motor

Dolgo pričakovani domači motor za domače automobile za vozilo zastava 101 je prišel s tekočega traku v Rakovici. Za zdaj jih bodo izdelovali približno 4000 na mesec, kar pa je dvakrat manj kot je zmogljivost tovarne. Predstavnik tovarne v Rakovici je izjavil, da bo nov motor rešil njihovo delovno organizacijo izgube.

Izredne pošiljke škod ne bo

Napovedanega izrednega uvoza avtomobilov škoda ne bo. Ker so letosni uvoz škod razprodali pred rokom, to je že septembra, so prodajalec zahtevali izreden uvoz 5000 škod, vendar tega ne bo mogoče izvesti do konca leta. Prvo pošiljko čeških avtomobilov pričakujejo šele januarja.

Obisk avstrijskih partizanov

V nedeljo je pripravljala na obisk v Slovenijo osemnajstčlanska delegacija borcev nekdanjega 1. avstrijskega bataljona, ki je bil 24. novembra pred tridesetimi leti ustanovljen v vasi Tribuče v Beli Krajini.

Austrijski borci so obiskali Črnomelj in položili vence na grobove padlih v Tribučah.

Prostovoljci za Kozjansko

Pred nekaj dnevi je odšla v Podčetrtek prostovoljna skupina cestnega podjetja Maribor, ki bo gradila cesto. Pred tem je v krajevni skupnosti Podčetrtek delala brigada petdesetih mladincev.

Odbor za kadrovske zadeve Grafičnega podjetja Gorenjski tisk Kranj

objavlja
razpis vodstvenih delovnih mest

1. 6 obratovodij
2. vodja centra za operativno pripravo dela
3. glavni tehnolog
4. vodja oddelka stavnic
5. vodja oddelka repretehnika
6. vodja oddelka tisk
7. vodja oddelka dodelava

Za vodstveno delovno mesto mora kandidat poleg splošnih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje:

- da ima višjo grafično šolo in 3 leta delovnih izkušenj,
- da ima srednjo tehnično šolo in 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta samostojnega dela v grafični proizvodnji,
- da ima šolo za VK delave grafične stroke z 8 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let samostojnega dela v grafični proizvodnji.

Kandidat za vodstveno delovno mesto mora imeti ustrezne moralno-politične kvalitete.

Vloge po tem razpisu morajo kandidati vložiti do 15. decembra 1974 v zaprtih ovojnicih na naslov: Grafično podjetje Gorenjski tisk Kranj, Moše Pijadeja 1, pod šifro 115.

Vlogam morajo biti priložena dokazila o izobrazbi in delovnih izkušnjah ter potrdila o nekaznovanju.

Kranj

spodarskih gibanjih v devetih mesecih porabe je v ponedeljek popoldne razpravljal zbor združenega dela, včeraj dopoldne družbenopolitični zbor, popoldne pa zbor krajevnih skupnosti, pa sta razen tega razpravljal se o zagotovitvi sredstev iz rezervnega sklada za odpravo škode, ki jo je v nekaterih krajih kranjske občine povzročilo neurje 11. septembra letos.

Pri občinski skupščini se bo danes dopoldne sestal iniciativni odbor za podpis družbenega dogovora o štipendijski politiki v občini. Pregledali so, kdo je podpisal samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov.

A. Ž.

Radovljica

gospodarska gibanja v občini do konca septembra letos in razpravljal o poročilu o turistični sezoni. — V sredo, 4. decembra, se bodo sestali vsi trije zbori radovljiske občinske skupščine. Med trinajstimi točkami dnevnega reda velja omeniti obravnavanje ocene koordinacijske komisije za samoupravno dogovarjanje o izvajanju resolucije o skupni in splošni porabi. Delegati bodo sklepali tudi o predlogu odkola o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za komunalno dejavnost v občini.

A. Ž.

Škofja Loka

komiteju občinske konference ZK. Njeni člani so ocenili družbenopolitične razmere v občini Škofja Loka in spregovorili o izvajanju sklepov 4. seje predsedstva CK ZKJ in 10. seje predsedstva CK ZKS, na katerih so bile opredeljene neposredne naloge komunistov pri nadaljnjem uveljavljanju samoupravnih odnosov in politike gospodarske stabilizacije.

-jg

Tržič

razpravljalci o uresničevanju sklepov sej predsedstev ZKJ in ZKS, ki govore predvsem o stabilizaciji gospodarstva in uresničevanju določil novih ustaw v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnosti. Osnova za razpravo je bilo gradivo komiteja, komisije za družbenoekonomiske odnose pri komitejuter medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko. Na posvetovanju sekretarjev so sklenili, da bodo osnovne organizacije ZK izdelale ocene delovanja na tem področju ter dopolnilne delovne programe. Na posvetovanju so tudi razpravljalci o predlogu poslovnikov osnovnih organizacij, ki morajo biti po sklepov 10. kongresa ZKJ izdelani do konca leta, ter o udeležbi na zasedanjih občinske konference ZKS. Razpravljalci so o pripravah na konferenco, na kateri bodo razpravljalci o obveščanju v ZK in tržičski občini nasprotnih. O tej problematiki je včeraj razpravljalci tudi komite občinske konference ZKS Tržič. Sekretarji so se na pekovi sestanku seznanili tudi s pomenom v stališči zadnjega posvetovanja komunističnih partij Evrope, ki je bilo v Varšavi. -jk

Včeraj odbornik, danes delegat

Nadaljevanje s 1. str.

Miha Bevc, predsednik krajevne skupnosti Podnart:

»Včasih je bil odbornik občinske skupštine tisti, ki se je moral na sejih sam, običajno po svoji presoji odločati o pomembnih vprašanjih in proti. Menim, da so bile velikokrat to težke odločitve tako za kraj kot za njega samega. Ob kopici vprašanj, ki jih je v enem mandatnem obdobju obravnavala občinska skupština, najbrž ni človeka, ki bi bil strokovnjak na vseh področjih. Šlo pa je včasih za odločitve, ko si moral dobro poznavati problematiko, da si se lahko pravilno odločil. Prav zato menim, da je upravičena ugotovitev, da je takšen odborniški sistem moral preživeti.

Pri nas v Podnartu smo že pred letom in pol na predlog občinske konference SZDL sestavili svet krajevne skupnosti po delegatskem načelu. Od nekdanjih 9 članov sveta imamo zdaj 23 delegatov oziroma predstavnikov vseh krajevnih sredin ali organizacij. Ne rečem, da v naši krajevni skupnosti prejšnja leta nismo nič naredili, vendar je danes čutiti nekakšno drugačno razpoloženje in zavzetost za reševanje skupnih ciljev. Zdaj na primer kar 60 do 70 prebivalcev sodeluje in dela v raznih organih in vodstvih organizacij. Tako je ni akcije, ki je ne bi vse skupaj pretehtali in se tako ali drugače odločili zanj. Skratka, povezani smo z ljudmi tako kot odborniki včasih niso bili in niti največkrat niso mogli biti. Kar poglejte. Vrsto let smo se pogovarjali o cesti, o kamnolomu v Kamni gorici. To vprašanje nismo in nismo mogli spoznamo rešiti. V dobre pol leta, odkar imamo delegacijo in takšen

način dela, smo našli skupno rešitev. Pa ne le to. Vrednost vseh del, ki smo jih v približno letu dni opravili v krajevni skupnosti, znaša 126 milijonov starih dinarjev. Vse to pa smo naredili s sporazumevanjem in s prostovoljnim delom ter s prispevkvi prebivalcev.«

Predsednik krajevne organizacije SZDL Podnart Ciril Rozman:

»V osnovi in zamisli je delegatski sistem nedvomno korak naprej od prejšnjega. Vendar menim, da samo izvolatev delegacije v nekem kraju ne more postaviti vsega na glavo. Ce prebivalci krajevne skupnosti prej niso imeli stika z odbornikom in če danes tudi delegacije ne najdejo poti do tistih, ki so jim zaupali in jih izvolili, potem ni kaj dosti razlike. V naši krajevni skupnosti lahko rečem, da smo imeli pri izbiri in izvolitvi delegacije srečno roko. V njej so mlađi, takšni ki poznajo posamezna področja gospodarskega in družbenega življenja. In mislim, da izražam mnenje vseh, da so aktivni. Pred vsako sejo skupštine se sestanemo; ne le delegacije, marveč tudi drugi. In potem se skupno odločimo, kakšno stališče bomo zavzeli. Včasih, v odborniškem sistemu tega ni bilo.

Nedavno tega je na primer radovljiska občinska skupština razpravljala o ukinitvi družbenega investicijskega sklada. Mi se s predlogom nismo strinjali in smo zadolžili delegata, da zanj ne glasuje. V skupščini je bila za to potrebna dodatna razložitev in utemeljitev, ki je ne nazadnje nam tudi ustrezala. Vprašam se, če bi odbornik, ki se prej ni posvetoval, lahko sprožil enako vprašanje in pripomogel, da bi problem bolj razčistili.

Res je, da je pol leta premalo za

ocenjevanje. Vendar menim, da odkar imamo sedanji način dela, je tudi samouprava na terenu bolj živila. Lahko rečem, da so prebivalci krajevne skupnosti danes bolje obveščeni o vsem, kar se dogaja v skupnosti in krajevni skupnosti kot so bili včasih.«

Predsednik 7-članske skupščinske delegacije v krajevni skupnosti Podnart je Metod Rakevec in o tem takole pravi:

»V naši delegaciji smo se znašli novi ljudje. Vsi skupaj nekako poznamo celotno problematiko, ki prihaja na dnevni red skupščinskega sestanjanja. Pred vsako sejo skupštine se sestanemo skupaj s predstavniki krajevne skupnosti, posameznimi organizacijami in če je treba poklicemo tudi strokovnjake. Tako izoblikujemo stališče in določimo delegata za sejo. Vendar to ne pomeni, da nimamo težav. Ne vem, kako se je včasih odbornik po domače povedal, prezira skozi obširno skupščinsko gradivo, da se je potem na seji lahko pravilno opredelil. Velikokrat imamo težave zaradi obširnega gradiva, ki je največkrat pisano tako, da težko povzameš bistvo. Veliko časa porabimo pri tem. Po moji bi moral tudi gledati tega sprememiti nekdanji način obveščanja in predvsem omogočiti, da bodo tudi volivci seznanjeni pred vsako sejo z vprašanjima, ki bodo obravnavana. To bi bila velika pomoč delegatom in delegatim.«

Sicer pa menim, da je velika razlika med prejšnjim odborniškim in sedanjim delegatskim sistemom. Če ne drugega, smo dosegli to, da vsako vprašanje pred sejo obravnavata širši krog in je zato izoblikovano stališče demokratično kot včasih.«

Sicer pa bi bilo ta hip zelo napak.

In kako gleda na nekdanji odborniški in današnji delegatski sistem predsednik občinske konference SZDL Radovljica Franc Jere?

»Ko smo sprejeli novo ustavo, se prav gotovo nismo zavedali, kakšna kvalitetna razlika se bo pokazala že na samem začetku. Danes že dobiva na pomenu v vlogi delavec-proizvajalec, predvsem pri odločjanju o porabi ustvarjenega dohodka. O vseh pomembnih materialnih vprašanjih se je treba najprej dogovoriti in sele potem sklepati. Kdor si danes ogleda sejo skupščin in jih primerja s prejšnjimi, že na prvi pogled lahko ugotovi razliko. Danes so klopi vedno polne, včasih pa je bilo vrsto neupravičenih izostankov. Morda edino družbenopolitični zbor občinskih skupščin se nimajo prav vsebine in vloge. Tu je odsotnost delegatov največja.«

V krajevnih skupnostih smo prav zdaj pred uresničevanjem ustav. Mislim, da smo tu že najbolj nemocni, in nepripravljeni. Predvsem ni razčleneno stališče o povezovanju krajevnih skupnosti s temeljnimi organizacijami združenega dela. Razen tega ustava govoriti o novem sistemu financiranja. Tu zelo kasno in nimamo razčlenenih vprašanj glede solidarnosti in prelivanja. Zato menim, da bomo na tem področju lahko dajali resnejše ocene šele tečas.

Sicer pa bi bilo ta hip zelo napak, da smo celoten delegatski sistem spoznali in zajeli že z veliko žlico. Marsikaj je bilo včeraj bolje urejeno in utemeljeno kot je danes. Vendar bi se bilo zaradi tega nesmiselno vračati nazaj. Pač pa je treba dati čas in razvijati tisto, kar ta hip ugotavljamo, da je slab ali da imamo težave.«

A. Ž.

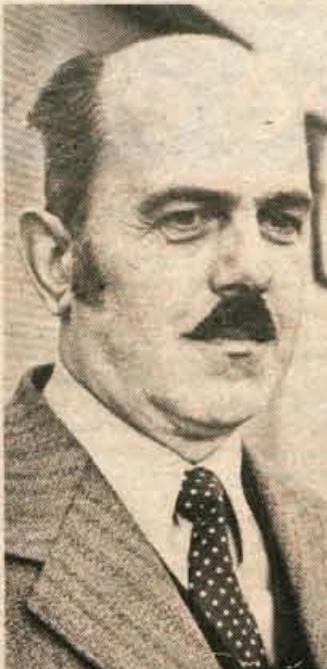
Priznanje, ki ni le moje

Pavel Draksler

Pavel Gorenjc

Matej Bernard

Enajst predsednikov slovenskih krajevnih skupnosti je minuli mesec v Ljubljani dobito odlikovanja predsednika republike Tit. Dobili so jih za uspehe, ki so jih dosegla krajevne skupnosti v akciji, ki teče pri organizaciji Dom in družina v Beogradu in za dolgoletno delo na področju krajevne samouprave. Od gorenjskih krajevnih skupnosti je dobil takšno priznanje dolgoletni predsednik krajevne skupnosti Šenčur v kranjski občini Pavel Draksler.

Ko smo ga pred dnevi obiskali in sedli skupaj s sedanjim predsednikom krajevne skupnosti Matejem Bernardom in šefom krajevnega urada Šenčur, ki je hkrati tudi tajnik krajevne skupnosti, Pavletom Gorenjem, se Draksler kar ni mogel pomiriti, da se zaradi sestanka, s katerega je ravno prišel, ni mogel vsaj preobčeti in pripraviti za slikanje.

»Vedno se mi takole dogaja. Grem na sestanek in potem že začnem gledati na uro, da bom šel na drugega. Nimam rad besede sestanek in če bi se lahko kako drugače pogovarjali in odločali o skupnih stvareh, bi bil prvi za to. Po drugi strani pa mi ni vseeno, če stvari ne gredo, če se odmikajo, če pozabljamo nanje in mislimo, da jih bo uredil nekdo tretji.«

Pavel Draksler je bil vedno tak. Namesto da bi po službi, ko pride domov iz Tekstilindusa in kjer bo delal še tri leta do upokojitve, razmišljal o prostem času in o morebitnih konjičkih, gre na ta ali oni sestanki. Vse od ustanovitve, do marca letos je bil predsednik krajevne skupnosti Šenčur. In tudi zdaj ima še vrsto funkcij. Je predsednik odборa za ljudsko obrambo, delegat družbenopolitičnega zborna občinske skupščine, član delegacije za zbor občin SR Slovenije, predsednik AMD Šenčur, predsednik delavskega sveta delovne enote v podjetju, član komisije za volitve in imenovanja pri občinski skupščini in še bi lahko naštevali.

54 let je star in pravi, da se zadnja leta kar dobro počuti; pri tem pa potrka ob mizo, da se ne bi prehitro zagovoril.

»Zadnje odlikovanje, ki sem ga dobil? To je red dela z zlatim vencem. Veliko mi pomeni, vendar mislim, da to ni le priznanje meni, marveč vsem v krajevni skupnosti, ki smo vsa ta leta skupaj delali, premagovali težave in beležili uspehe. Šenčur je velika krajevna skupnost, največja med podeželskimi v kranjski občini in en sam je v takšnem primeru nemočen. Ne le sodelovanje z organizacijami in društvom in tako naprej, marveč dogovor, skupna zavzetost z vsemi prebivalci rodne občine.«

Vendar Pavetu Drakslerju to ni prvo priznanje. Pred leti je že dobil red dela s srebrnim vencem in zlato odličje avto-moto zvezde Jugoslavije. Za delo pri Ljudski tehnični je dobil bronasto plaketo Borisa Kidriča in prvo občinsko priznanje Osvobodilne fronte.

V krajevni skupnosti Šenčur z naseljem Šenčur in Srednja vas je 2335 prebivalcev. Kar 90 odstotkov je delavcev, zaposlenih v kranjskih podjetjih. Ostali so kmetje in obrtniki.

»Šenčur je delavsko naselje,« pravi sedanji predsednik Matej Bernard. »Kar 900 prebivalcev se vsak dan vozi v Kranj. Po vojni

je bilo na območju krajevne skupnosti 195 hiš, danes jih je 635. Imamo šolo, kulturni dom, krajevni urad, trgovino, varstveno ustanovo, avto-moto društvo, pekarno, dve prodajalni mesi, pošto, frizerja, tri do štiri gostinske lokale, na območju je del kmetijske zadruge Cerkle, Kmetijsko živilski kombinat Kranj ima tu veliko skladišče krompirja, mehanično delavnico in farmo krav mlekaric.«

Najbolj so ponosni v Šenčurju na novo šolo, ki bo v prihodnje še večja, in na kulturni dom. Pri gradnji obeh objektov so sodelovali vsi občani. Pri slednjem pa še posebej tudi prebivalci krajevne skupnosti.

»Nič koliko ur smo presedeli in razpravljali o gradnji kulturnega doma,« pravi Pavel Draksler. »Danes ga imamo. Pa ne le kulturni dom. Odločili smo se, da bomo asfaltirali ceste. In smo jih. Potem smo se lotili vodovoda, še prej gasilskega doma, pa javne razsvetljave in telefona. Bili so časi, ko smo se nekako vsak zase ogrevali za različne stvari. Tako se marsikaj ni nikamor premaknilo. Potem pa smo sedli skupaj in naredili program. Tako smo lani povečali pokopališče. Prebivalci so prispevali prek 18 milijonov starih dinarjev. Zdaj nas čaka ureritev mrliskih vežic. Pravkar je v gradnji športni center. Spomladi bodo mladinci organizirali na njem mladinsko delovno akcijo.«

Pavel Gorenjc je v krajevni skupnosti tisti, na katerega se najbolj pogosto obračajo glede tolmačenja predpisov pa tudi glede drugih komunalnih problemov.

»Dokler sem bil šef krajevnega urada, sem imel največ dela po upravnem poti. Odkar pa sem še tajnik krajevne skupnosti, se moram včasih spoznati na vse. Zdaj na primer obravnavamo statut krajevne skupnosti. Ne vemo pa, kako bo v prihodnje z denarjem. Res je, da je bilo že doslej dotacij malo in da smo veliko morali prispevati sami. Toda vprašanje financiranja krajevnih skupnosti bo vseeno treba čimprej rešiti. Šenčur namreč postaja satelitsko naselje Kranja in tako so se nam nenadoma začele kazati potrebe, na katere se ne bodo ogrevali le predstavniki krajevne skupnosti, marveč vsi prebivalci.«

»Kar poglejte. Še nekaj let nazaj je imela v krajevni skupnosti le vsaka druga hiša radioaparat. Danes mislim, da je ni, ki ga ne bi imela. Več kot polovica hiš ima televizijske sprejemnike in pri vsaki drugi hiši je že avto. Včasih smo reševali zgolj komunalne probleme, danes se pogovarjam o socialni pomoči, o varstvu, o takšnem ali drugačem kulturnem programu, o turizmu... Skratka, primerjamo se z razvitim in organiziranim mestnimi naselji, čeprav smo krajevna skupnost. In čeprav še lep čas ne bomo zmogli uresni-

čiti vseh teh in številnih želja, sem prepričan, da se v prizadevanjih ne bomo več ustavili. Včasih sicer postanemo malce črnogledi in tu in tam kdaj obupujemo. Potem se zavemo, da starnanjem ne bomo prišli nikam. In če verjamete ali ne, takšno priznanje, kot ga je minuli mesec dobil Pavel Draksler, nam na trenutke vsem skupaj v kraju več pomeni, kot vrsta težav, ki smo jih rešili. Dajejo nam spodbudo in moč za nove akcije,« je končal pogovor sedanji predsednik krajevne skupnosti Matej Bernard.

A. Žalar

**Ljubljanska banka
podružnica Kranj**

**čestita
vsem
vlagateljem**

**za
29. november
dan republike**

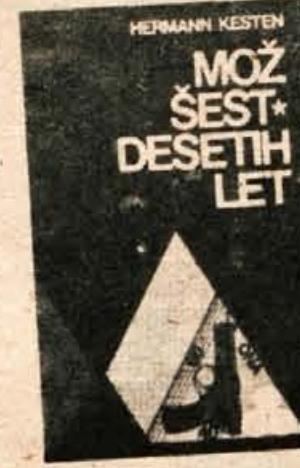
**NA MEDNARODNEM KNJIŽ-
NEM SEJMU V BEOGRADU
NAGRAJENA KNJIŽNA
ZBIRKA**

amfora

Izšle so prve tri knjige:

Ivo Zorman: **Sončnica navadna**
privlačen roman iz slovenskega sodobnega življenja
320 strani, pl. 150 din

Hermann Kesten: **Mož šestdesetih let**
zadnji roman tudi pri nas znanega nemškega pripovednika Kestena:
„Mojstrovinu duhovitosti, psiholoških tančin in ironije“.
212 strani, pl. 140 din

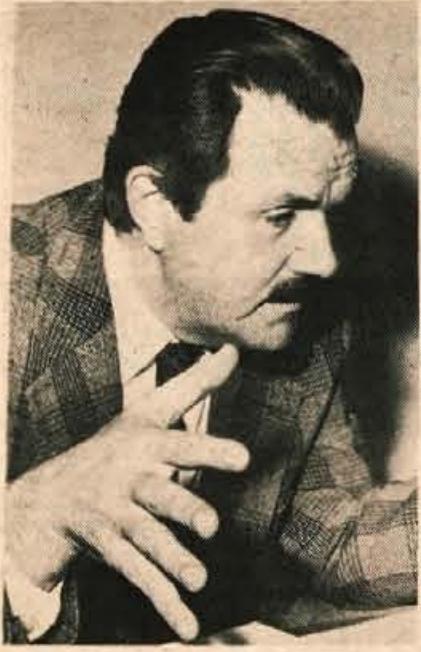
Stanislaw Dygat: **Slovo**
pomembno delo iz sodobne poljske literature: „Roman, ki sodi med najlepše ljubezenske zgodbe v poljski književnosti“.
192 strani, pl. 135 din

Ostale tri knjige iz zbirke „Amfora“ (trilogija slovitega francoskega pisatelja Julesa Romainsa „Nenavadna ženska – Preiskava – Spomini nenavadne ženske“) so v tisku.

Razkošno opremljene darsilne knjige dobite v vseh knjigarnah, naročila pa sprejema uprava založbe

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Mestni trg 26, Ljubljana

Združevanje ni moda, marveč ekonombska nuja

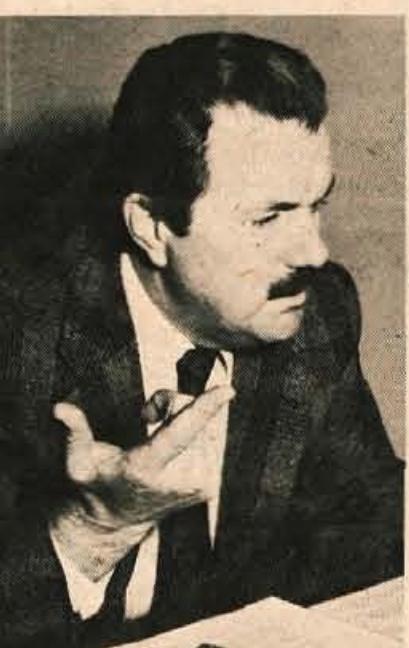

Ni treba biti velik ekonomist in politik, da bi spoznal, da povezovanje ni moda

Na podlagi ustave, 36. seje CK ZKS, sklepov 7. kongresa ZKS, 10. kongresa ŽKJ in na podlagi lastnega programa je medobčinski svet ZK za Gorenjsko letos spomladis zastavil precej široko akcijo, da bi spodbudil združevanje v delovnih organizacijah na Gorenjskem in v širšem slovenskem in jugoslovanskem merilu. Prvi rezultati se že kažejo. Enajstim različnim oblikam združevanja smo ta hip priča na Gorenjskem in v širšem merilu: Polikem, združevanje lesno-predelovalnih in gozdno-gospodarskih delovnih organizacij Gorenjske, združevanje Transturista in Creine, Gorenjskega tiska in Leka, Tovarne kos in srov in Gorenje-Muta, razgovori Elana in Sport opreme, združevanje usnjarske in čevljarske industrije, akcija za združitev in razvoj projektnih in drugih sorodnih organizacij na Gorenjskem, združevanje gorenjskega turističnega gospodarstva, akcija za združevanje v tekstilni industriji, združevanje kmetijstva in živilstva na Gorenjskem. Ponekod je že prišlo do združitev, druge pa so pri začetku pogovorov ali nekaj daje.

Sicer pa bi lahko posplošeno ugotovili, da smo ta hip nekje na razpotju, nekje med včeraj in jutri. Včasih nam korak kar nekako ne gre. Kot da se bojimo križišča, v zadregi in stiski raje čakamo, da bo šel kdo drug naprej. Kaj se zgodi, če nekdo ne napreduje, če nenehno ne sledi razvoju, če je zadovoljen s tem, kar ima, če čaka, če misli, da je dovolj, da ima ravno toliko, da ni nikomur nič dolžan, če se zave ekonomskih zakonitosti in razvojnih gibanj šele takrat, ko ga dohit kolesje stroja, ki pometta preživelu tradicijo? Kaj se zgodi? Odgovor je: Nazadovanje.

Kje smo torej in kaj nas čaka? Kaj pravzaprav pomenijo integracijska gibanja pri nas? Smo pripravljeni nanja, in če nismo, zakaj ne?

Včekrat se pri zvezi komunistov išče modele, oblike in recepte za združitev. Toda to ni naša stvar.

in razmišljanj, da pa jih je morda več prišlo iz tako imenovanih političnih struktur. Lahko bi rekel, da smo bili priča večji politični kot strokovni aktivnosti na tem področju. V organizacije združenega dela in v temeljne organizacije to prepričanje in zavest v velikih primerih še nista prodrla. Ko bodo enkrat delavci prišli do tega spoznanja, ne bomo več priča raznim neekonomskim in političnim integracijam. Dogajalo se je namreč, da razne pobude po združevanju, ki so prihajale od zunaj, niso bile usklajene z ekonomskimi potrebami. Delavci tudi niso bili pravilno obveščeni. Hote ali nehote so vodstva podjetij včasih te stvari napak postavljala.

Tako se daneš tu in tam srečujemo tudi z odpori. Izvor večini leteh je v podjetniško-lastniški miselnosti, ki zanemarja ali pozablja socialno in ekonomsko trdnost

delavcev, ki pozablja na večje ekonombske učinke, na delitev dela, na lažje prevzemanje programske obveznosti in na tržne odnose.

Bil sem v več organizacijah, kjer so razpravljalni o nameravnih združitvah. Lahko rečem, da so bili domala povsod enotni in so se strinjali, da je združevanje tako po ekonomski in politični plati nujno in potrebno. Ko pa smo se začeli konkretno pogovarjati o njih samih, so začeli deževati ugovori in pomisleki: kako naj se organiziramo, kako kadrovsко, tehnološko in finančno rešiti ta vprašanja in seveda, kakšne bodo tudi tako imenovane osebne posledice na posameznih vodilnih mestih. Tako se je potem dogajalo, da so ta vprašanja prevlada, ekonombska in politična, za katera so bili načelno vsi, pa so bila odrinjena na stran. Skratka, težko se poslavljamo od podjetniških interesov in včerajšnjega dne.

»Tako ali drugače bi tem pojmom lahko morda z eno besedo rekli odpori. Tam, kjer se kažejo, pa velikokrat slišimo nekakšno 'opravičilo', češ da so zahteve po povezovanju ozioroma združevanja nekakšna politična moda.«

»Res je, da se to sliši. Toda če je včeraj kje bilo tako, danes o modni več moč govoriti. Ekonombske prilike nas silijo v to. Mar ni Jugoslavija, Gorenjska sestavni del integracijskih procesov v svetu. Ne vem, kako naj bi bil nekdo, ki

procesi tudi eno od idejnopolitičnih izhodišč zveze komunistov.

Ce bi bili delavci danes že tako organizirani kot je začrtano v ustavi, najbrž ne bi več govorili o integracijah kot procesu. Ta proces bi bil lahko v veliki meri že končan. Tako pa smo celo v strokovnih in vodstvenih strukturah priča po eni strani deklarativenemu zavzemaju za združevanje, po drugi strani pa spodbijanju teh načel. Kako naj se potem delavec pravilno opredelite, če je tako dvolično informiran.«

»Ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela nedvomno daje drugačno, kvalitetnejšo osnovno za povezovanje in združevanje. Zveza komunistov spremlja tovrstni proces uresničevanja ustave. Kakšne so trenutne ocene?«

»Ne le da spremljam, marveč tudi ocenjujem, kako se organizira združeno delo. Ugotovili smo, da je na Gorenjskem na tem področju precej narejenega. Od 255 organizacij jih je 29 odstotkov že registriranih kot TOZD ali OZD. 97 odstotkov vseh pa ima pripravljene samoupravne akte za takšno organiziranost. Vendar ta podatek ne pove vsega. Na pogled smo sicer lahko zadovoljni, toda vprašati se moramo, kaj smo naredili glede vsebinskega uveljavljanja delavcev v samoupravnem in ekonombskem procesu. Je mar delavec res že gospodar in tisti, ki odloča? Ta bitka bo še trajala. Zdaj imajo delavci organizacijske ali poenostavljeno rečeno tehnične možnosti za to. Morda se danes še marsikje ne zavedajo povsem, kaj jih čaka. Toda ko bomo recimo prišli na sistem plačane realizacije, bodo tudi delavci to hitro začutili.

Poglejmo primer. Devetmesečni rezultati o poslovanju gorenjskega gospodarstva so dokaj ugodni. Celotni dohodek je za 47 odstotkov večji kot lani, dohodek za 37, ostanek dohodka za 42 odstotkov. Vendar to niso rezultati večje produktivnosti, marveč v velikih primerih posledice porasta cen. Kar poglejmo. Plačana realizacija se je povečala za 27 odstotkov, denarja pa je na žiro računih le za 5 odstotkov več. Svet smo se močno zadolžili. Mar ni torej tudi po tej plati opravičljivo čimhitrejše združevanje?«

»Povrnilmo se še malo k odporom. Je res, da se pogosto kažejo predvsem v vodstvih temeljnih organizacij združenega

služb. Skratka, če se bomo združevali, pri tem pa ne mislimi na čim večjo organizacijsko obliko, potem ne vem zakaj bi sploh sli skupaj, če delamo vse po starem.

S tem pa ne mislim, da so odporni samo v vodstvih. Tudi delavci v nekaterih primerih niso najbolj navdušeni. Tudi pri njih se kaže podjetniška miselnost: češ, zakaj bi nekam tiščali, če se imamo tak kar dobro. Že, že kar dobro. Toda zakaj ne bolje in kako bo jutri?«

»Kaj pa menite o tem, da se organizaciji odločita za združitev, potem pa se zaradi izbire naslova ozioroma imena podjetja skoraj spet skratega?«

»Mislim, da ime in sedež ne bi smela biti nepomembna ali manj vredna pri združitvi. V poslovnu svetu namreč imena in firme nekaj pomenijo. Skratka, spremembu imena ima lahko na trgu tudi negativne posledice. Nekomu pa je lahko seveda tudi kamen spotike za integracijo. Mislim, da mora združevanje temeljiti na enakopravnih načelih, ne pa na ekonombski moči. In če tako gledamo na združitev, potem velja, da moramo staro tradicijo opustiti, nadaljevati pa z novo vsebino. Noya vsebina pa opravičuje novo ime in novo firmo.«

»Ko ste na seji sveta govorili o združevanju projektnih organizacij na Gorenjskem, ste ponudarili, da ne gre za ukinjanje leteh, marveč za krepitev in prevezmanje novih funkcij. Kaj ste mislili s tem?«

»Pri oceni smo imeli v mislih, da so projektni organizacije kot intelektualne sile na Gorenjskem zelo razdrobljene in neuskajene. Prav gotovo bi lahko z združevanjem dosegli večje rezultate in boljšo strokovno delitev dela. Razen tega pa bi lahko opravljale tudi nekatere druge naloge; takšne, ki jih zdaj na Gorenjskem nihče in za katere smo vezani na druge. Gorenjska je na primer pred razpravo o srednjorenem in dolgoročnem razvoju, pred izdelavo prostorskega plana. Zelo koristno bi bilo, če bi vedeli, kakšni so ekonombski in družbeni tokovi na tem področju. Doslej smo bili glede teh načrtov, analiz in ocen vedno odvisni od drugih. Mislim, pa, da bi jih lahko naredili sami. In prav z združitvijo projektnih organizacij bi se morda to dalo rešiti. Poleg tega pa bi tako dobili kader, ki bi lahko pomagal tudi manjšim delovnim organizacijam pri izdelavi razvojnih programov. Zanimivo je, da se na Gorenjskem (v občinah) prav vsi s tem strinjam, pa drugi strani pa se tako težko odločamo in ne moremo iz različnih dejavnikov.«

»Dovolite nazadnje še vprašanje, koliko so upravilne priprome in nekateri očitki, da združevanje v gorenjskem prostoru pomeni po drugi strani tudi regionalno zapiranje?«

»Res je, da je te priprome slišati. Vendar moram povedati, da v nobeni pobidi za združitev nismo imeli v mislih, da bi se ustavili v Medvedah in tudi ne pri Brežicah. Ce bi tako pojmovati združevanje, bi dosegli ravno tisto (vendar na malo višjem — regionalnem nivoju), kar danes lomimo in prebijamo v temeljnih organizacijah; to je zapiranje vase. Treba je vedeti, da integracijski procesi nimajo meja. In drugače tudi ne more biti.«

A. Zalar
Slike: F. Perdan

Vračam vprašanje. Zakaj pa od drugod ni čutiti te zavzetosti in priporab?«

je, ozioroma hoče biti izoliran, kos tržnim zakonitostim doma in v svetu.

Pri nas imamo še vedno celo vrsto gospodarskih področij, ki so med seboj razdrobljena, tehnološko neuskajena in niti poznajo se ne. Tako se doma ali na trgu v tujini prepričajo in si mečajo polena pod noge. Mislim, da so prav ta nasprotja tista, ki nas silijo v integracijskih procesih. Kar poglejmo lesno industrijo pri nas. Samo na Gorenjskem smo priča petim ali šestim organizacijam. Da ne govorim o gostinske in turistične delavcih, ki vsak zase prodajajo postelje v tujini. Zakaj se mora to dogajati? Zato da ima delo zveza komunistov in da govorimo o politični modi? To so vprašanja, ki se jih morajo podjetja in delavci lotiti sami. Sami lahko spoznajo, da je povezovanje, združevanje, enotno nastopanje in programiranje nujno. Mislim, da ni treba biti velik ekonomist in politik, da to spoznaš. Zato se enkrat poudarjam, da združevanje v jugoslovanskem merilu ni nekakšna politična moda. Svet je namreč to že zdavnaj spoznal in danes ravno v teh zakonitostih zasede cilje dobička. Pri nas pa je cilj združevanja večji dohodek za delavca in družbo.«

»Zakaj pa se potem mora ravno zveza komunistov zavzemati za učinkovitejšo akcijo in rezultate na tem področju?«

»Morda smo v zvezi komunistov zaradi politike, ki je bila začrtana s pismom predsednika Tita in na podlagi stališč 21. seje predsedstva ZKJ, 29. seje CK ZKS in obeh kongresov zveze komunistov hitre politično dojeli nujnost tega procesa. Nekateri redki prigovori so res, zakaj se ravno zveza komunistov zavzema za integracijo in daje priprabe na prepočasno uresničevanje ustavnih načel. Vračam vprašanje? Zakaj pa od drugod ni čutiti te zavzetosti in priporab? To je odgovor, zakaj so integracijski

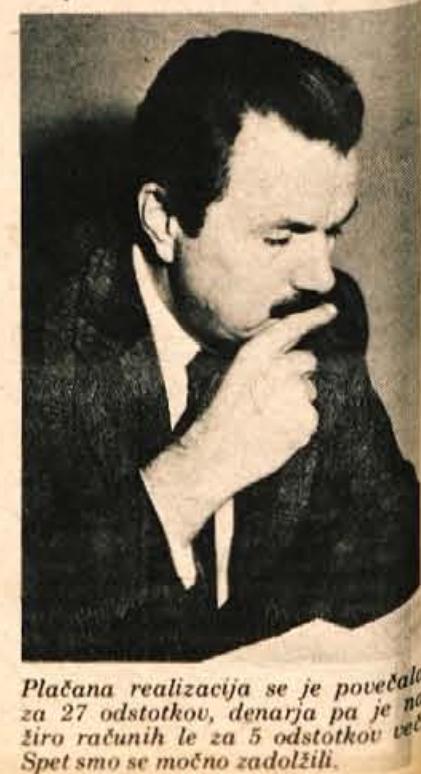

Vprašam se, kdo naj bo potem tisti, ki je za skupne naložbe.

dela, ne pa toliko med delavci?«

»Rekel sem že, da je vzroke treba iskati v podjetniško-lastniških odnosih. V praksi se srečujemo z vprašanjem: Načelno smo vsi za, konkretno pa proti. Na področju razvoja kmetijstva smo recimo priča naslednjemu stališču: Jaz sem za združitev, ne pa za skupne naložbe. Vprašam se, kdo naj bo potem tisti, ki je za skupne naložbe. Tako se ne moremo pogovarjati. Ne moremo čakati na nekoga tretjega, ampak se moramo sami odločiti.«

Večkrat se pri zvezi komunistov išče tudi modele, oblike in recepte za združitev. Toda to ni naša stvar. Mi lahko postavimo politične okvire, modele in oblike pa naj poščemo strokovni ljudje v gospodarstvu. Pri mnogih se kažejo odpori, ker je včasih treba menjati tudi lokacije stolov. Toda moramo se boriti, da bomo tako organizirani, da bomo cenejši, ne dražji. To pa pomeni, da bomo moralni kakšen stolček tudi odstraniti. Vendar kako to v praksi storiti, je najbrž naloga strokovnih storitev. Svet smo se močno zadolžili.«

Plačana realizacija se je povečala za 27 odstotkov, denarja pa je na žiro računih le za 5 odstotkov več. Svet smo se močno zadolžili.«

Vsem delovnim kolektivom in občanom
čestitajo
za dan republike
in jim želijo prijetno praznovanje

Skupščina občine Tržič
Občinska konferenca SZDL Tržič
Občinski sindikalni svet Tržič
Občinska konferenca ZKS Tržič
ZB NOV Tržič
Občinska konferenca ZMS Tržič
Zveza vojaških vojnih starešin

SLOVENESKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

Vsem delovnim ljudem in poslovnim
priateljem čestitamo za dan re-
publike

Slovenske železarne

80 let

tovarna
vijakov
kropa

Za praznik republike čestitamo vsem poslovnim priateljem in
bralcem Glasa

Pek

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

Vsem delovnim ljudem in poslovnim
priateljem čestita za dan republike
in jim še naprej želi veliko delovnih
uspehov in priporoča modele jesen-
zima 1974/75

TRŽIŠKA TOVARNA KOS IN SRPOV • TRŽIČ

Proizvaja: kose, srpe, mačete, grablje, plesarske lopatice, zidarske ometace, gladilne ometace, japan lopatice v garniturah, dleta, rezila za obliče, avto-camp lopate, gumarske nože, mreže za okna in vrata, kompletne kose za kosilnice, kosilne nože, podložne ploščice, reporezne nože, zelarske nože, zobe za brane, zobe za grablje, nože za kombajne, okopač za kultivatorje, kline za slamoreznice.

Čestita vsem delovnim ljudem za dan
republike

Kolektiv podjetja Vodovod Jesenice

čestita
vsem odjemalcem vode,
plina in drugim
poslovnim priateljem
za dan republike

Triglav konfekcija
Kranj

čestitamo
vsem delovnim ljudem
in poslovnim priateljem
ob dnevu republike
in priporočamo naše izdelke

Združena lesna industrija Tržič

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike — 29. november

Kadar gradite dom, kadar ste v zadregi, kje boste dobili
embalažo in kadar si opremljate stanovanje, se spomnите
na Združeno lesno industrijo Tržič, ki vam nudi po konku-
renčnih cenah: stilno pohištvo, izdelano v najmodernejših
barvnih tonih, oblazinjeno pohištvo najnovejših modelov,
lesno embalažo, grobo ali prekomorsko, transportne palete
izdelane po JUS ali vaši želji, deske iglavcev in listavcev,
ladijski pod in okrasne opaže, letve vseh vrst in dimenziij.
Kvaliteta je naš ponos in reklama. Naše izdelke najdete na
trgu vseh zahodnih držav. Prepričajte se o tem in zado-
voljni boste!

tovarna
pil
triglav tržič

Vsem delovnim ljudem in poslovnim pri-
ateljem čestitamo za dan republike

Proizvajamo: vse vrste pil in opravljam
storitve, kaljenje, ploščinsko brušenje,
rezkanje in struženje

Komunalno podjetje

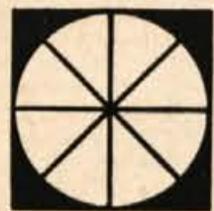
Vodovod Kranj

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praz-
nik republike in jim želimo še naprej
veliko delovnih uspehov ter se priporoča-
mo za nadaljnje sodelovanje.

Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije
Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

čestitajo vsem delovnim ljudem za dan republike — 29. november in jim želijo še nadaljnjih uspehov pri izgradnji socializma

TEKSTILINDUS KRAJN

Priporočamo vam naše izdelke

*Ob prazniku republike
iskreno čestitamo
vsem delovnim ljudem*

alpina

Organizacija združenega dela
Alpina
Tovarna obutve Žiri

*Ob prazniku republike čestitamo
vsem delovnim ljudem in poslovnim
priateljem*

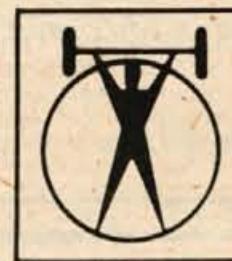

Iskra
Tovarna električnih meritnih
instrumentov Otoče
v ZP Iskra Kranj

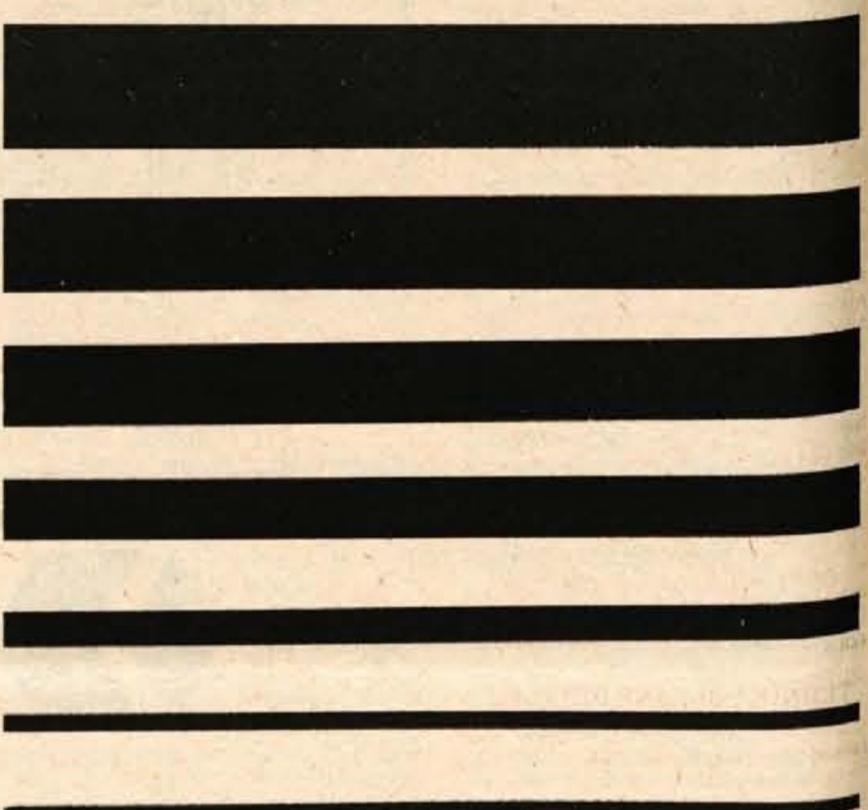
*Vsem delovnim ljudem čestitamo za
praznik republike —*

**29.
november**

*Vsem delovnim ljudem, poslovnim
priateljem, kupcem in občanom
iskreno čestitamo za praznik republike*

Sawa Kranj

**Prešernovo
gledališče
Kranj**

čestita vsem cenjenim abonentom in obiskovalcem za dan republike

Iskra
industrija za telekomunikacije,
elektroniko, elektromehaniko Kranj
v združenem podjetju

**Iskra
KRANJ**

*proizvaja telefonske in elektronske centrale, telefone,
stevice, stikala, merilne naprave, električno ročno orodje.*

*Vsem delovnim ljudem
in poslovnim priateljem
čestitamo za praznik republike
in jim želimo še veliko delovnih uspehov.*

Domačih LIKovnikov vztrajnostni zagon

Jesenjska likovna skupina zanesljivo najstarejša — Po osemindvajsetih letih še vedno brez ustreznih prostorov — Nikomur ne zapirajo vrat — Likovni krožek za nove člane

»Amaterji z Jesenic se borijo v svojih mejah za določeno kvaliteto, katere rast je očitna, a od razstave do razstave skoraj neopazno majhna. Rast kvalitete pri posameznikih niha, toda pri celoti konstantno raste in je vidna šele po nekaj letih. Samo će tako spremljamo slikarje, jim moramo dati vse priznanje za njihovo ustvarjalno pridnost, čeprav v slovenski likovni ustvarjalnosti verjetno ne bodo zastopani s svojimi slikami, ampak bodo zapisani kot izjemni pojavi.« (A. Pavlovec v Listih)

Marjan Lombar: »Gledališče je kot mamilok«

Ne vem čisto natanko, kako se je počutil tisto sončno soboto, 2. novembra, a skoraj prepričan sem, da ne ravno prijetno. Drugega novembra je namreč tudi uradno zapustil mesto direktorja v Prešernovem gledališču Kranj ter stopil v pokoj. Marsikdo bi bil zadovoljen, ker so mu z ramen padle neštete skrbi in ker ne bo več trepetal pod pezo odgovornosti, ki jo človeku nalaga položaj prve violine v hiši. No, Marjan Lombar, današnji Glasov gost, je iz drugačne sorte testa. Vedno je strpno prenašal skrbi in odgovornost, kajti kombinacija obojega v bistvu pomeni, da nekdo tiči do vrata v delu, da ne pozna brezvetra, da prekipeva od načrtov. In Lombarju načrtovše ni zmanjkalo. Množe so on in njegovi kolegi uspešno uresnili, mnogo pa jih je ostalo neopredmetenih. Ampak pri ustvarjalnih ljudeh je to pogost pojav: če jim računov ne prekriža čas, ki beži kakor bi ga kdo podil, poseže vmes bolezni.

»Hotel sem vztrajati, toda zdravni so mi odsvetovali, pravi Marjan, rojen oktobra 1914 v Ljubljani. »Po 13 mesecih ležanja v postelji pač ne moreš več biti čil in krepak kot nekoč. Kadar telo odpove pokornečino, je celo dobra volja brez haska.«

TEHNIK POSTANE IGRALEC

Osnovni poklic našega intervjujanca pravzaprav nima dosti skupnega s teatrom: končal je srednje tehnično elektrodelovsko šolo in se zaposlil na ljubljanskem Magistratu. A skriti magneti, skrita nagnjenja so ambicioznega uslužbenca nezadržno vleka v bližino odrskih luči, med kulise, k pisanim kostumom. Leta 1932 je postal stalni sodelavec Šentjakobskoga gledališča ter v naslednjih sezonačah nastopil v številnih težavnih vlogah.

»Klub vsemu naštetemu sem odločilni korak v gledališke vrste storil razmeroma pozno, šele spomladi 1950, ko so me v SG redno zaposlili. Poleg nastopanja sem prevzel tudi nekatere upravne posle,« pripoveduje Lombar, zvrhan veselih, prijetnih spominov. »Potlej sva s prijateljem Jersinom pred specialno komisijo Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo opravila zahtevno avdicijo ter si pridobila status profesionalnih igralcev.«

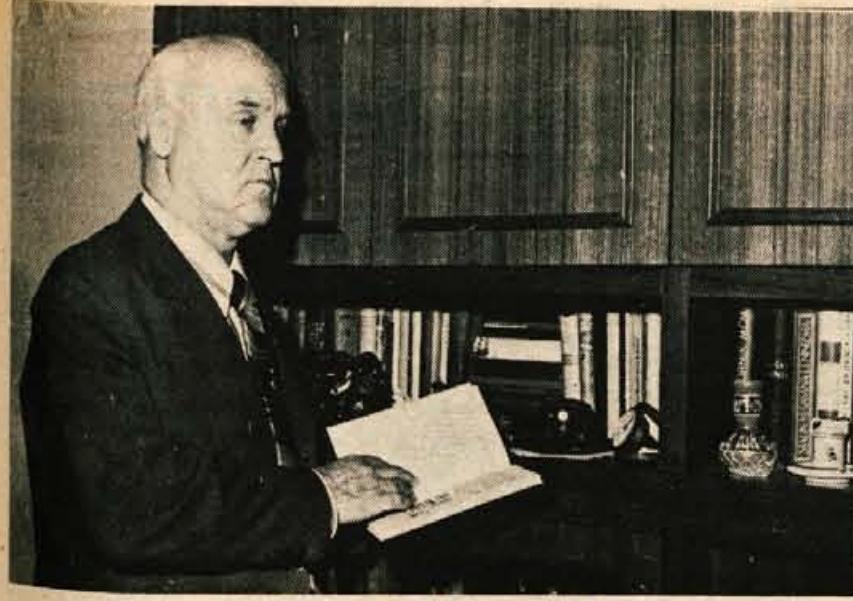
Tri leta kasneje, 1956, je menjal službo in pristal v Kopru, da bi nato — jeseni 1958, ob ukinutvi poklicnih gledališč — prispel v Kranj.

»Naletel sem na porazno stanje,« nadaljuje svojo zgodbo Marjan. »Kak treznejši, manj optimistični prišlek bi gotovo nemudoma pospravil kovčke in odpotoval, mene pa ni moglo nič prestrašiti. Čeprav so se člani prejnjega ansambla razberali, čeprav je občinstvo neusmiljeno bojkotiralo predstave in čeprav smo razpolagali le z nehomogeno dramsko skupino omejenih sposobnosti, nisem vrgel puške v kozru. Zavod je vel nemudoma iskati najprimernejši način, ki bi spodbudil realizacijo načrta o uprizarjanju gledaliških del v amaterski postavi, vendar pod takirko poklicnih umetnikov. Tриje režiserji so poskrbeli za lokalne igralske družine v okolici Kranja ter izpeljali približno 25 premier v sezoni. Obenem smo dobili strokovno pomoč, od zunaj, kar je dalo slutiti, da bomo slej ko prej prebrodili krizo...«

RENESANSA V TALIJINEM HRAMU

In so jo. Počasi je šlo in precej preteklo, preden sta vodstvo in pomlajena ekipa svečenikov boginje Talije prebila zid dvomov ter javnosti vlijala zaupanje v PG. Ampak trud ni bil zmanj. Svet se

I. Guzelj
Foto: F. Pridan

ZAČETNI KORAKI

Likovno sekcijo Domačih LIKovnikov so na Jesenicah ustanovili februarja 1946. leta slikarji samouki, likovniki-amaterji, ki so prihajali na redne sestanke v delavski dom bodisi iz Železarne bodisi iz drugih podjetij industrijskih Jesenici. Vsi navdušeni nad tem, da jim bo dano, da svoj talent izbrusijo ob nasvetih in napotkih v krogu ljudi sorodnih nagibov, ljubezni do slikovnega podavanja življenja, narave in ljudi, so se imenovali domači likovniki in kot taki tudi pridružili Prosveti na Javorniku, pozneje pa so začeli delovati v okviru Svobode, v katerem sestavu so še danes.

Prvo in tudi zadnje poslanstvo Dolika nekdaj in danes je bilo vedno v tem: približati kulturno delavcu, sodelavcu v Železarni ali kje drugje, obenem pa organizirano delovanje v skupini slikarjev, preživljanje prostega časa po napornem delu tam, kjer se je moč izpopolnjevati, si širiti svoje likovno znanje in upodabljanje. Prav vsa dejavnost Dolika v skoraj tridesetletnem delovanju je prezeta s temi cilji in nameni. Neizmerljiv in neprečenljiv je njihov uspeh pri širjenju in približevanju kulture delavcu, skoraj neverjetno je, da so toliko let zavestno in tvorno delovali, vzdržali ob občasnih krizah in težavah, vključevali vedno nove in nove člane. Temu zanušu, tej tvornosti, temu Doliku, se je le malokdo izneveril; zanimivo je, da je med sedanji aktivnimi slikarji še vedno precej ustanoviteljev.

V DELAVSKEM DOMU KOT NEKDAJ

Jesenjski Dolik so torej sestavljali in ga še vedno sestavljajo ljudje različnih poklicev, slikarji-domačini, slikarji-amaterji tudi z različnih pogledov na svet, različnih občutkov, različnih sposobnosti in stremljenj. Pestrost in raznolikost dojemanja in upodabljanja, različni pogledi in različna razgledanost pa jih vedno združuje in ne razdvaja. Odmaknjeni od velikih likovnih središč in novih likovnih smeri in poti, lokalno odmaknjeni, gredo z ramo ob ramo svojo amatersko pot naprej, bolj ali manj uspešno kot posamezniki, a zanesljivo vedno bolj ustvarjalno kot celota, kot Dolik. Menda so v tem izjemni, vsekakor so pa edini pri nas, po svojem dolgoletnem stažu vztrajnostim jih ne najdemo para.

Dolikovci ne potrebujejo in ne zahtevajo nobenih hval in spodbud, zaslužijo pa vsekakor več naše pozornosti, zaslužijo, če nič drugega, vsaj dostojen prostor, kajti tako kot so se tisto sredo zbrali na prvem sestanku v dvoranci delavskega doma, tako se še sedaj vsako sredo sestajajo prav tam. In razstavljajo v dvoranci, sobici, svoja najuspešnejša dela razstavljajo, redno s kulturnim programom in vsaj v zadnjem času pred nekoliko številnejšim občinstvom.

Ob njihovih bornih prostorskih razmerah kot da se zdi, da za Jesenice nič ne pomeni, zdi se, da so mnogo bolj cenjeni in upoštevani drugod. Naj jim kritiki zapojojo še tako hvalo, naj jih širša kulturna javnost še tako spodbuja, doma za njihovo delo ni odmeva, še celo tam ne, kjer bi že po preprosti miselnosti moral biti: v šolah.

Dolikovci s tihim upanjem pričakujejo svojo tridesetletnico, s tihim upanjem, da bodo vendarle dobili ustrezne prostore.

LIKOVNI KROŽEK

Ko bi jih dobili, bi tako radi vabilo tudi priznane slikarje v goste, zdaj samo sanjajo o takih galerijah, ki jih imajo mnogo mlajše likovne skupine, s katerimi sodelujejo in redno izmenjujejo gostovanja. Trdno prijateljstvo in dolgoletna navezanost jih veže predvsem z radovljiskimi pa s krškimi pa z likovimi samorastniki iz Ljubljane in Varaždina. Sami vsoko leto pripravijo 15 do 16 razstav, jih zares lepo odpirajo in nanje opozorijo vso kulturno javnost. Razumljivo pa je, da v lokacijsko zelo odmaknjeni delavski dom ne zaidejo vsi tisti, ki bi si razstave prav gotovo ogledali, če bi bile na boji prišli.

nem kraju. Sami dobro vedo, da so razstave odprtje za zelo zelo ozek krog delovnih ljudi, ki razstave iz svoje notranje potrebe in želje redno obiskujejo.

Letos so bili dolikovci pobudniki za ustanovitev posebne sekcije v okviru Svobode — sekcije za ženska ročna dela. Vse več žena in deklec se doma ukvarja z izdelovanjem gobelinov ter z drugimi ročnimi deli, ki pa bi jim rade dale tudi nekaj umetniške vrednosti ali jih vsaj izdelovali v skladni barvni skali. Odziv na razpis je bil nad pričakovani, tako kot tudi niso pričakovali, da se bodo letos mladi in starejši amaterji tako množično vpisali v likovni krožek, ki ga bodo organizirali v okviru likovne sekcije, pod vodstvom mentorjev.

ŽELJA PO IZPOPOPNEVANJU

Prav občasni razpisi, ki vabijo k sodelovanju prav vse, ki čutijo k slikarstvu voljo in vsaj malo sposobnosti, pestrost članstva po stažu, letih in socialnem poreklu, obstoji Dolika in še marsikaj negirajo neupravičene očitke, da je Dolik vase zaprt, nedostopen, privilegij nekatere. Ko bi se to dogajalo, potem bi bila likovna skupina nujno obsojena na propad. Takih zlonamernih natolčevanj se dolikovci ne boje, ker je preveč neizpodobitnih dejstev, da gre zares le za zlonamernost, morda celo tudi takih, ki niso mogli in hoteli prenesti dobronamerne kritike, kritike obcenjevanju del, ki jih redno pregledajo strokovnjaki in likovni izvedenci.

Pri Doliku sicer opravlja pomembno mentorsko vlogo akademski slikar Roman Savinšek ter občasno tudi akademski slikar Boni Čeh. Prej so pogrešali strokovno pomoč, ki so jo upravičeno pričakovali iz velikih kulturnih žarišč, kajti sami v svoji prizadevnosti niso mogli hitro napredovati. Se posebno to velja za mlade, najmlajše, ki so jim poše moči, bili so neučakani in so popustili.

Domačih LIKovnikov vztrajnostni zagon se kaže v slikanju človeka, narave, v podoživljavanju vsega, kar ga obkroža, v iskrenem čustvovanju do vsega živela in neživela. Prav to hočejo predstaviti delovnemu človeku, prav to več ali manj spremno zato, da se zamisliti, soča, podobič, hvaliti in grajati — saj je vendarle zanj in v tem, se mi zdi, je največja Dolikova vrednost, največje njegovo poslanstvo.

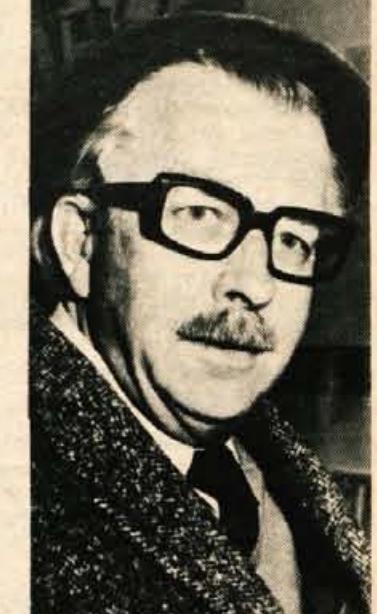
Zdravko Kotnik je pri Doliku dobrih dvajset let, doma je iz Mojstrane. Zelo prizaden dolikovcem je. Posebno so mu pri srcu propadajoče stare domačije. Njegov stil je stalen, razstavlja pa zelo veliko v rodni Mojstrani. Znane so tudi njegove pričakazane korenine, ki jih je nabiral po plazovih. Vse so bile zanimivih prispevod in oblik.

Rudi Reichmann je mlad slikar po letih. Pri Doliku je že vse od ustanovnega občnega zbora. Najbolj uspešne so njegove slike tedaj, ko se loti prikazovanja del na polju in drugih kmečkih opravil, čemur se pravzaprav čudi, saj je bil vse življene zaposlen v jesenjski Železarni.

Predstaviti vseh Dolikovih »zanesenjakov«, ni mogoče, zato smo izbrali štiri slikarje, ki žive s svojo likovno skupino in v njej že dolga leta.

Tone Tomazin je eden najbolj plodovitih dolikovcov, ki stalno razstavlja in se redno udeležuje vseh slikarskih kolonij. Je tudi pobudnik planinske slikarske kolonije ter kolonije, ki jo je organiziralo hotelsko podjetje Gorenjska v Kranjski gori. Tone Tomazin ljubi naše gorske lepote in zajema vedno nove in nove motive. Najraje slika planinski svet, a zelo uspešen je tudi v ravninskem, saj je reden gost domala vseh slovenskih slikarskih kolonij od Gorenjske do dolenske slikarske kolonije.

D. Sedej

GLAS 7
Srča, 27. novembra 1971

In Ukčev Fronc je stopil na mizo . . .

Že dvajsetič so letki takti godbe na pihala in poskočne viže muzikantov ter planšarski rogori naznanili začetek osrednjega bohinjske turistične prireditve — kravjega bala. Še vreme je to nedeljo vsaj za silo držalo, čeprav je v soboto pozno pod noč še lilo kot iz škafa. Franc Cvetek-Ukč iz Studorja ali Ukčev Fronc po domače, starosta bohinjskih planšarjev in majerjev ter osrednjega osebnosti vsakoletnega kravjega bala ni bil med prvimi v Ukancu na prireditvenem prostoru. Prišel je, ko se je prireditve skoraj da začela, stopil neopazno stran in tiho ter zbrano čakal, da bo prišel na vrsto v pravljjenem programu. Če ga ne bi že nekaj let poznal, bi ga stežka našel, če ne zgrešil . . .

Dva Ukca poznam. Prvega iz zasebnega življenja, umirjenega, preudarnega in kdaj celo molčeciga. In drugega s kravjega bala, ko iz njega vro resne, šaljive in pikre, vendar vedno optimistične na račun bohinjske planšarje. Bohinja, kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo, turizem in vsega, s čimer se vsak dan srečujemo. Oba bom skušal opisati. Za snidenje sva se dogovorila preteklo nedeljo sredi popoldneva na njegovem domačiji v Studorju, eni najstarejših kmečkih vasi v zgornji bohinjski dolini, poslovala pa sva se, ko je na vasico s 46 hišnimi številkami in okrog 200 prebivalci že legal mrak.

Z očetom v planino

Bohinjske planine so del Ukčevega življenja in njegove osebnosti. Kot 14-letni fant je prvič odšel s kravami v planino. Z očetom sta se dolgo menjavala. Ko so se pri hiši ponujala težja dela, je šel v planino Fronc, oče pa je ostal doma. Potem sta se spet zamenjala ali planšarila oba. Pozimi je Fronc najraje vihtel sekiro in cepin ter poganjal žago in »furlas«. Ko je bil star 24 let, je Ukčev planšarjenje začelo pojenjavati. Oče se je postaral in oslabel. Težka kmečka dela, posebej v »goši«, niso bila več ranj. Fronc se je vedno bolj posvečal domu.

»Na kmetiji se je takrat še trpele,« pripoveduje. »Roke so bile edino delovno orodje, voli in konji pa pomočniki. Traktorji in kosičnice so povzročile v kmetijstvu prelomnico,« dodaja.

»Napredok posega v bohinjske vasi in po ljudeh. Poglejmo Studor, staro kmetsko vas. Mladi gredo v Spodnjo dolino, v bližino Bistrice, kjer je boljše življenje in zaslužek. Ne kaže jim zameriti. Vsak ima pravico do večjega kosa kraha in lažjega dela kot ga nudi kmetija. Enaka slika je pri planšariji. Ce se bo zaposlovanje v Bohinju še zboljševalo, bo planšarija opešala. Večkrat sem že rekel na zadružni in Gozdnom gospodarstvu, dedičima planin, ki so jih včasih vaške srenje urejale, sekale les in gradile sirarne, naj ljudi, ki poleti planšarijo, pozimi zapole. Večja bo njihova socialna in ekonomska varnost na stara leta. To je edina rešitev za planšarijo in njene ljudi!«

»Leta 1946 sem prevzel vajeti gospodarstva,« razlagajo. »Oče mi je že pred tem večkrat porekel: Fronc, pa narediva, vendar sem mu odgovarjal: saj je vseeno, če ste vi gospodar. Saj tako in tako ne morem drugače gospodariti kot vi.«

»Veste,« mi pravi Franc Cvetek, »naša domačija ni drugačna od drugih bohinjskih kmetij. Njive, 1 hektar jih je in malodok v Bohinju jih ima več, planine, pašniki, gozdovi in rovte so raztreseni po vsem Bohinju, tri ali celo štiri ure hoda daleč od Studorja. Tri ali štiri hektarje velike parcele imamo na Rodnicu, v Ukancu, pri Stari Fužini, na Dedenem polju, na Lazu, pri Jezetu, na planini Vogar, na Pršicevem itd. Raztresene in razdrobljene in včinoma težko dostopne so parcele. Večino lesa lahko spravimo v dolino lahko le pozimi. Vse parcele obhodim. Kdaj grem celo do Ukanca paš! Kolikortoliko sem še pri zdravju. Opravki pri živini, »holanje in košnja se mi zde najbolj kratkočasna opravila. Za branje nimam veliko časa. Če ga ukradem, ga najpogosteje zver. Sicer pa grem najraje k tja mladim v prvo nadstropje. Televizijo imajo. Nobenih poročil in vremenske napovedi ne zamudim. Mislim, da vremenarji za dan naprek kar dobro uganejo. Dobro je, če veš, kakšno vreme se obeta kmetu v prihodnjih dneh.«

»Kar pomnim, nadaljuje, »je v Ukčevem hlevu 10 govedi z volom vred. Konja od nakupa traktorja dalje nimamo več. Toliko govedi lahko preredimo. Zima je dolga in deset glav veliko pojē. Letos bodo skoraj osem mesecev v hlevu; od novembra do julija prihodnje leto.«

Franc Cvetek spleta življenjsko zgodbo. 26. maja leta 1935 se je poročil. Za življenjsko družico je izbral 7 let mlajšo kmečko dekle Elizabeto Odar iz Stare Fužine. Rodili so se jima trije otroci: hčerkki Tilka in Ivanka ter sin Jože. Jože je učitelj v Bohinjski Bistrici. V Ukancu imata z ženo, ki je enakega poklica, lično hišico. Nekaj prostorov sta preuredila v turistične sobe. Tudi hčerkki sta poročeni. Po dva otroka imata vsaka. K Ukcu se je za »tamlađega« prizadel Tonček Taler iz Bistrice, ki je zaposten na Češnjici na žagi.

Ukč ima rad vnučke.

»Dolgčas bi bilo brez njih. Le tam, kjer je številna družina, se

veletrgovina
ŠPECERIJA
bled

3-tedensko znižanje cen za praznik
29. november

Kupcem je na voljo v vseh naših prodajalnah naslednje blago:

1. mesni doručak 200 g (29. november)	4,95 din
2. jetrna pašteta 100 g (29. november)	2,40 din
3. pelinkovec 1/1 (Alko)	30,00 din
4. rum 1/1 (Dana)	27,00 din
5. vinjak 1/1 (Slovin)	39,00 din
6. namizno belo vino 1/1 (Vipava)	11,00 din
7. vino »Vinska radoš«, rdeče 1/1 (Metlika)	11,00 din
8. vino »Vinska radoš« belo 1/1 (Metlika)	11,00 din

v vseh naših mesnicah:

1. zamrznjeni purani kg	23,00 din
2. zamrznjene pitane kokoši kg	24,00 din

Blago po znižanih cenah bo v zalogi od 14. novembra do 7. decembra.

Priporočamo se za nakup.

Graditelji!

Kranjske opekarne, Kranj iz obratov Češnjevek in Stražiče

vam nudijo
zidne in stropne opečne izdelke
po ugodnih cenah:

modularni blok	29 x 19 x 14 cm M 150 po 3,20 din
zidak	25 x 12 x 6 cm M 200 po 1,37 din
BH / 4	25 x 25 x 14 cm M 100 po 3,15 din
pregradni blok	29 x 25 x 12 cm po 3,69 din
porulit 8	29 x 25 x 8 cm po 3,30 din
norma polnila	30 x 30 x 14 cm po 4,68 din

in drugo opeko

V ceni ni všteti prometni davek.

Izkoristite ugoden nakup in takojšnjo dobavo.

Cestitamo vsem občanom in poslovnim prijateljem za praznik republike

Potrošniki Gorenjske!

Že veste, da je Mercator, TOZD Preskrba Tržič odprla v Kranju na Gorenjskem sejmu v hali C stalni razstavni prodajni prostor za prodajo:

vseh vrst pohištva
strojev za
gospodinjstvo
lestencev in
preprog

25 let

Za obisk in ogled se priporoča Mercator, TOZD Preskrba Tržič.

ter čestita vsem delovnim ljudem za dan republike

CENTRAL
GOSTINSKO IN TRGOVSKO PODJETJE • KRAJN

Vsak dan sveže pečeni piščanci, svinska pečenka, francoska solata, liptaver sir, suhe domače klobase, klobase v zaseki in druge dobrote dobite v delikatesnem delu samopostrežne trgovine Delikatesa Kranj.

Samo v trgovini Delikatesa v Kranju dobite vse vrste kave vseh priznanih proizvajalcev.

Praznovati je lepo, če bi ne bilo toliko dela s pripravami: narezke, slaščice, pihače in vse, kar boste potrebovali, dobite v trgovini Delikatesa v Kranju

*čestitamo vsem delovnim ljudem
za praznik republike*

Skupščina občine Radovljica
Občinski sindikalni svet Radovljica
Občinska konferenca ZKS Radovljica
Občinska konferenca SZDL Radovljica
ZZB NOV Radovljica
Občinska konferenca ZMS Radovljica
Občinski odbor zveze rezervnih vojaških
starešin Radovljica

*Vsem članom in lastnikom motornih vozil
čestita*

Avto-moto društvo Kranj

*Za praznik republike jim želi
varno in srečno vožnjo*

EKOTECAM

64001 Kranj kemična tovarna Jugoslavija

Vsem delovnim ljudem

*in poslovnim prijateljem
čestita
za dan republike*

Žito Ljubljana

TOZD Triglav Lesce

TOZD Gorenjka —
tovarna čokolade Lesce

TOZD Pekarna Kranj

*čestitajo vsem prebivalcem Gorenjske za
dan republike in se priporočajo s svojimi
izdelki.*

Samoupravni organi in
delovna skupnost

Komunalnega zavoda za zaposlovanje Kranj

*čestita vsem delovnim ljudem Gorenjske
za praznik republike in jim želi mnogo
delovnih uspehov.*

Komunalno podjetje Tržič

Dejavnosti: gradbena, steklarstvo, soboslikarstvo, vodo-
vod, vrtnarija, cvetličarna, tržnica, pogrebna služba, vzdr-
ževanje cest

*Vsem delovnim ljudem,
poslovnim prijateljem in sodelavcem
čestitamo za dan republike*

Komunalni servis Jesenice

z zbiralnicami oblek za kemično čiščenje
Tržič, Partizanska c. 14; Kranj, Na skali 4; Radovljica,
Linhartov, trg 21; Bohinjska Bistrica št. 97; Moste št. 11;
Kranjska gora št. 119; Jesenice — Plavž, Titova c. 77 a.

*čestita cenjenim strankam
za 29. november*

in sporoča, da poleg kemičnega čiščenja vseh vrst oblek iz
naravnih in umetnih vlaken, usnja, preprog
impregnira dežne plašče
in opravlja
skočgart apreturo volnenih in drugih oblačil.

Solidna cena — hitra usluga.

Obrtno podjetje Tržič

se priporoča s svojimi storitvami v mizarski, zidarski,
tesarski, tapetniški in slikarski stroki.

*Obenem čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike.*

Slovenske železarne
TOVARNA VERIG s.p.o.
LESCE-JUGOSLAVIJA

vam nudi iz širokega proizvodnega programa vse vrste
verig in vijačnega blaga

*Čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za dan republike.*

vezenine bled
tovarna čipk,
vezenin
in
konfekcije

*Vsem delovnim ljudem in poslovnim pri-
jateljem čestitamo in želimo prijetno
praznovanje dneva republike*

Skupščina občine Škofja Loka
Občinska konferenca ŽKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza vojaških rezervnih vojnih
starešin

čestitajo vsem občanom
Škofje Loke
za dan republike — 29. november

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič

čestita za dan republike in priporoča
svojo priznano posteljino

Elektrotehniško podjetje

Kranj, Koroška cesta 53 c

čestita vsem občanom in poslovnim prijateljem za dan republike

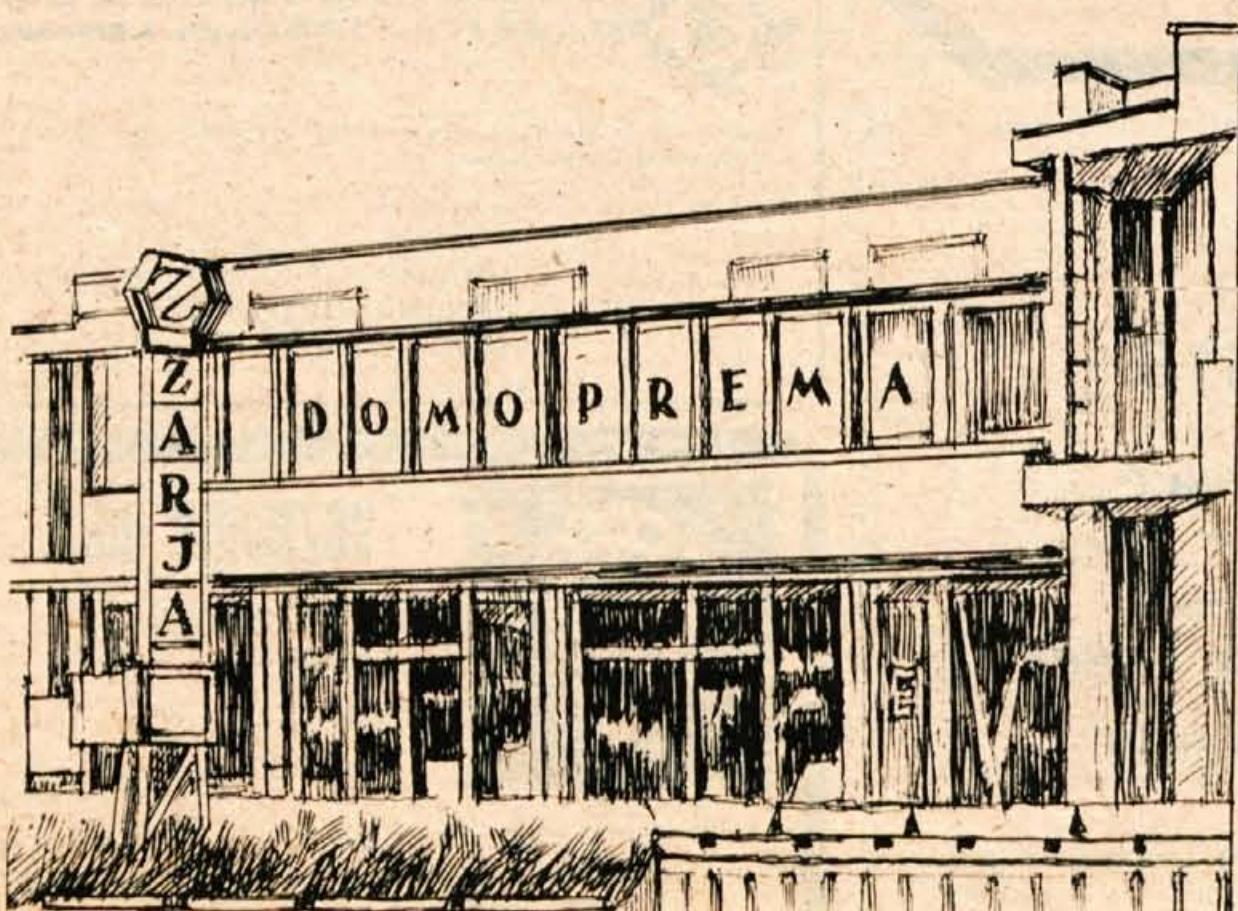
Projektira in instalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka

Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave

Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno

Servisira izdelke priznanih firm: Iskra, Tiki, Ei, Riz, Candy, Elektrokovina, Elind, Čajevec, Grundig, Fein in Ransburg

projektira
proizvaja
instalira
prodaja
servisira

Obrtno podjetje Cerklje

čestita občanom in poslovnim prijateljem za dan republike

Solidno izvajamo gradbena in mizarska dela

Iskra tovarna industrijske opreme Lesce

v Združenem podjetju Iskra Kranj

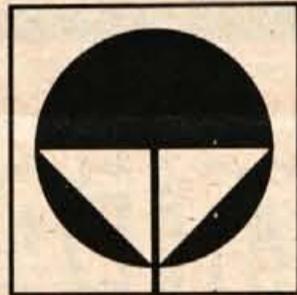
industrijska pnevmatika, industrijska hidravlika, cenena avtomatizacija na osnovi mehanike, pnevmatike in hidravlike ter merilna tehnika.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za 29. november — dan republike.

Zavarovalnica Maribor
PE Ljubljana
Celovška cesta 177

čestita vsem zavarovancem za dan republike

Poslužujte se naših vsakovrstnih zavarovanj

Trgovsko podjetje
Murka Lesce

Čestita vsem kupcem k prazniku republike, jim želi prijetno praznovanje in priporoča nakup v svojih prodajalnah na Bledu, v Lescah, Radovljici in na Jesenicah.

Priporočamo vam naše izdelke

zarja
Jesenice

s temeljnimi organizacijami:
TOZD Delikatesa
TOZD Manufaktura
TOZD Industrija — obrt
TOZD Skupne službe

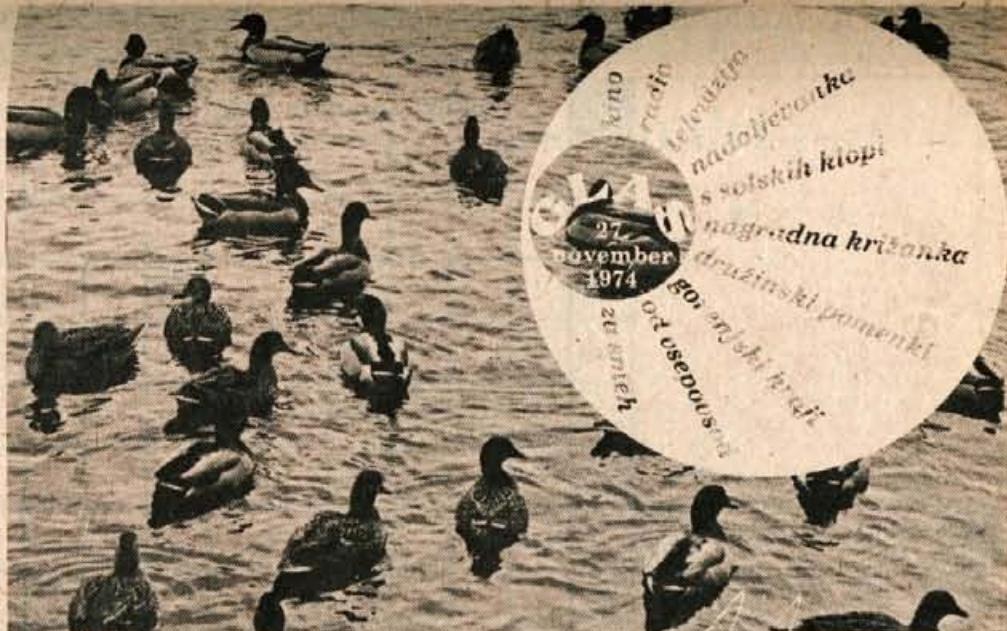
vam čestita za 29. november, dan republike in se priporoča!

FRANČIŠKA IN JOŽE PESJAK IZ KOVORJA SLAVILA ZLATO POROKO
 — Redkim zlatoporočencem sta se v soboto pridružila Frančiška, rojena 25. marca 1909 v Kovorju, in Jože Pesjak iz Kovorja, rojen 25. marca leta 1898! Zlati jubilej sta proslavila med otroki Francko, Mici, Jožetom, Jurijem, Slavkom in Pepco ter njihovimi družinskimi člani, trinajstimi vnučki in dvema pravnukoma. Zakonsko zvestobo, ki traja že pol stoletja, sta v soboto ponovno potrdila pred tržiškim matičarjem! Oče Jože je upokojenec. Precej let je nosil vojaško sukno in bil tudi ranjen, leta 1960 pa se je upokojil kot delavec v kranjski Planiki. Mama pa še vedno pridno gospodinji. Zlatoporočenca, kljub visoki starosti sta še kar zdrava, sta najbolj vesela, če ju obišejo otroci. Ob godovih in rojstnih dnevih se vsako leto zbera v rojstni hiši, pa tudi sicer, če jim le dopušča čas, se vsaj za trenutek ustavijo v domači hiši. Leta, pravita zlatoporočenca, ki jih preživljava sedaj, so najlepša. Zares škoda, da niso prišla že prej! (jk) — Foto: F. Perdan

TOMAŽKOVA IZ SPODNE KOKRE ZLATOPOROČENCA — Veselje in radost sta preteklo soboto napolnila Tomažkovo hišo v Spodnji Kokri 21. Mama in oče, Marija, rojena 31. julija leta 1901 pri Lovrinu v Zgornji Kokri, in Florjan Krč, rojen 5. aprila 1900, sta slavila zlato poroko. Zakonsko zvestobo sta sklenila 24. oktobra leta 1924 v Kokri. Dvema hčerkama, Mariji in Ivanki, sta podarila življene in skrbela za kmetijo, ki skrita tiči za hribom nad cerkvijo v Spodnji Kokri. »Saj mi drugega tudi kazalo ni,« pripoveduje oče. »Dela je bilo vedno dovolj, samo če ga vidiš in si voljan delati. Čeprav je že v letih, se že par let ukvarja s kuhanjem oglja, vodenje kmetije in temu podobne opravke pa oče Florjan najraje prepušča ženi Mariji. Oče se tudi nerad podaja v mestni urvež, kjer sprevec ropota in je preslab zrak,« pravi. Zato je najraje doma. Tudi v gozd jo še mahne, čeprav se začenja v bližini hiše in se končuje daleč v Davovcu pod Kravcem. (jk) — Foto: F. Perdan

Prvi šofer in taksist iz Gorij

V Spodnjih Gorjah 76 pri Bledu živi z ženo in sinom 72-letni Jože Kogoj — prvi šofer in taksist. Rodil se je v Grabcu pri Gorjah in se po končani osnovni šoli zaradi slabih materialnih možnosti ni izučil nobene obrti. Nekaj časa je delal po raznih žagah, potem pa se je zaposil v mehanični delavnici. Veselila ga je mehanika in sam se je učil motoroznanstva. Tako je opravil tudi tečaj in izpit za voznika.

Njegova prva služba kot voznik taksija je bila v hotelu Petran na Bledu. Nekaj let je bil tukaj zaposlen, potem pa se je osamosvojil. Kot samostojni obrtnik-taksist je vozil na Bledu, 1935. leta pa se je z družino preselil v Zagreb. Svojo obrt je tam poleg 220 drugih taksistov opravljal naprej.

Taksi je Jože vozil tudi med vojno. Spominja se, da je skrival v stanovanju prijatelja — aktivista OF. Skrivoma ga je prepeljal prek takratne državne meje v Slovenijo. Še posebno pa se spominja med vojno prometne nesreče, ki se je končala s smrtjo. Vanj se je zaletel na motornem kolesu italijanski vojak in bil takoj mrtev. Italijanski konzul v Zagrebu je takrat za Jožeta zahvalil smrtno kazen. Toda izkazalo se je, da Jože ni bil kriv.

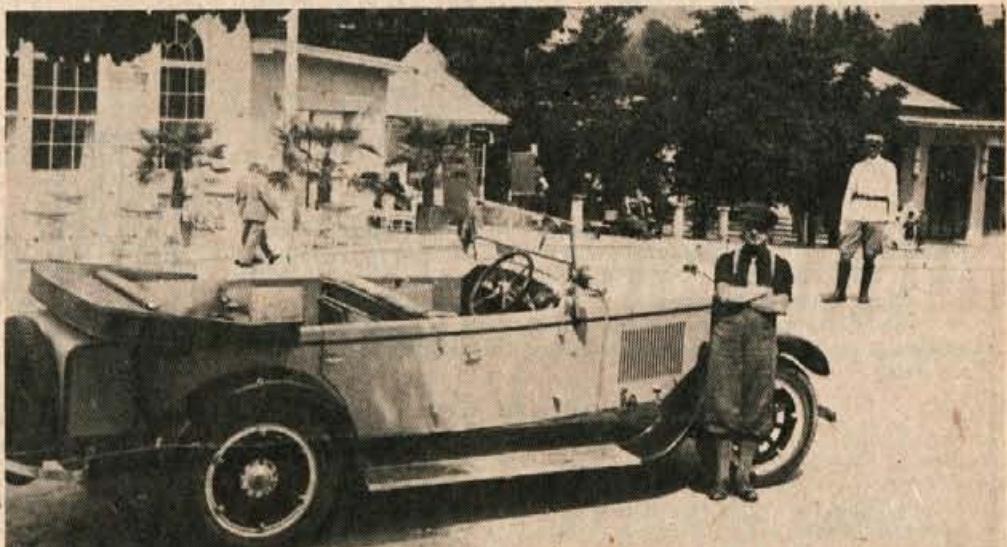
Ko se je 1949. leta z družino vrnil na Bled, je opravljal svoj poklic naprej vse do 1953. leta. Potem pa se je zaposil kot šofer v Almiri v Radovljici in tam pred dvanajstimi leti dočakal upokojitev. Avto, zaproto limuzino, znamke Stayer, letnik 1926, je oddal ljubljanskemu muzeju v Bistri pri

Vrhniku. Kot rečeno, zdaj živi z družino v Spodnjih Gorjah, če pa kam gre, se še vedno zapelje, a ne z avtom, marveč s starem dobrim »bicikljem«. J. Ambrožič

Novost

V petkovih številkah Glasa smo do sedaj imeli na štirih straneh precej neurejeno to, kar je danes prvič pred vami na osmih malih straneh. Menimo, da smo z novo obliko dosegli boljšo urejenost pa tudi bolj praktično je. Seveda pa boste morali strani na levi strani prerezati, kar pa upamo, da ne bo tako težko. Po vsebinu smo strani razdelili takole: 1. stran: gorenjske zanimivosti, 2. stran: nagradna križanka, šale, od vsepovsod, 3. stran: s šolskimi klopi, 4. in 5. stran: sporedi, 6. stran: družinski pomenki, 7. stran: gorenjski kraji in 8. stran: nadaljevanka, in sicer danes prvič kriminalna zgodba C. Avelina Mačeje oko. Pišite nam, kako ste zadovoljni z novostjo.

odg. urednik
A. Učakar

Jože Kogoj ob svojem avtomobilu na Bledu pred hotelom Troha leta 1930

GLAS		PREPE- KINA	VRBOVNO PAŠEKO SUDIČE	GRANAT- SKI STI PRED- NOKOV	ČITILNO SKRIVNIČKO	ČERNICA	FILM IGRAČKA TURNER	WONEN NERCI	DEL VOJA	DEL TENISKE TURKE	TONA	GLAS	VAS	ELLES OMER- ČKA	GRČKA	PODKRTE V RAMPICU	GRČAJ TA DINAR	PRIKRE- PLOVNA ČRNOV V MEXI	ROČARTA BLAVRA ČRNOV V MEXI
BALJE PIAT												SPREDJANO DEL ČRCA							
VITENGE												LJUREK PERNINETTO GRČKI LADJAR, ARISTOTEL							
VITA HODNJE TRANINE												LATONSKI VEZNIK							
GEGASS PTC						SAMUEL						RUDNIK LAJAR V HRLJICI		DRŽAVNI LJUTOKI DOSIR					
EAST			ČRLOVSKI GLAS						KUVAJT- SKI	TURKE VELJAK					ITALIA TTS AGENCIJA		MILANO	PETE SEERIĆ	
PLANIS. DRUŠTVO			BRDNE ČRKE ZENARDE				JORDAN PRSTAN					ROMA MESTO V SPANI						PIGAN	
29.												SLOVENI KRALJICA MALTA							
SLAVEN LOVEL LJUBLJ RUMSK EDR												PREHVA- LEČ VREMA							
LAHEK COLIN SA VERLO												TEVNOVA LJUBICA CELOT- NOST							
KRATICA KA TO JE												INTVARI- TEL VREMA							
BERA V ITALIJ ANGLA												GENUR							
STAR BESPLA PURIM SLOGOM- ČKA												OPERA BORA PAPANDO- PULA							
GLAS		INSKRIP- CIMA	KODOR	MUNER								ALBERT BADRAT							
29.												AMERIKA UPRAVA ZA VEDOLJE LEONARDJEVA SLIKA ... LIRA							
ITAL EVREA												GRČKA FRELON							
ZAMOTO PREDSJEDNI ZOR												GIAN							
ITALI												HIBRILUM							
REČKA V PONARU												GLAVAR DRŽINE EMIL SHAKER							
1												GLAS							
												PASTJA POLJE							

Za reševalce križanke razpisuje uredništvo 10 nagrad, in sicer:

1. nagrada 200 din
- 2.—3. nagrada 100 din
- 4.—10. nagrada 50 din

Rešitve pošljite do petka, 6. decembra 1974, na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako KRIŽANKA 29.

Miza le za zaslužne

Majhno mesto v Južni Italiji je proslavljal velik uspeh: izgradnjo ceste, ki ga je povezala s svetom. Po običaju so prišli na proslavo vsi predstavniki oblasti, poslanec in druge ugledne osebnosti. Po govorih in prerezanem traku ter prvi vožnji po novi cesti, so sedli za bogato obloženo mizo. Takrat pa so bili ugledni gostje nemalo presenečeni. Nihče jih namreč ni povabil naj prisedejo, pravzaprav zanje niti ni bilo prostora, če bi se morebiti sami povabili.

Hitro so se spomnili, zakaj tako. Pred nekaj leti so meščani prosili vse te velmože za pomoč pri gradnji ceste, vendar je bilo zelo malo odzivov. Meščani pa niso vrgli puške v koruzo. Zategnili so pasove in zavihali rokave in potegnili asfaltni trak.

»Kdor ni bil z nami, ko smo delali, ne bo z nami sedaj, ko se veselimo!« je dejal eden od organizatorjev.

Prvi . . .

Prvi je odkril kemično čiščenje pariški krojač Jolly Bellin. Na namizni prt se mu je prevrnila špiritna svetilka. Ko se je posušil, je bil prt čist. To se je zgodilo 1849. leta.

Prva tuba za zobno pasto je prišla 1841. leta iz Amerike.

Prva restavracijo so odprli v Parizu 1765. leta. Pravzaprav je bila na moč podobna drugim gostilnam, le lastnik ji je dal novo ime — restavracija.

Poroka v letalu

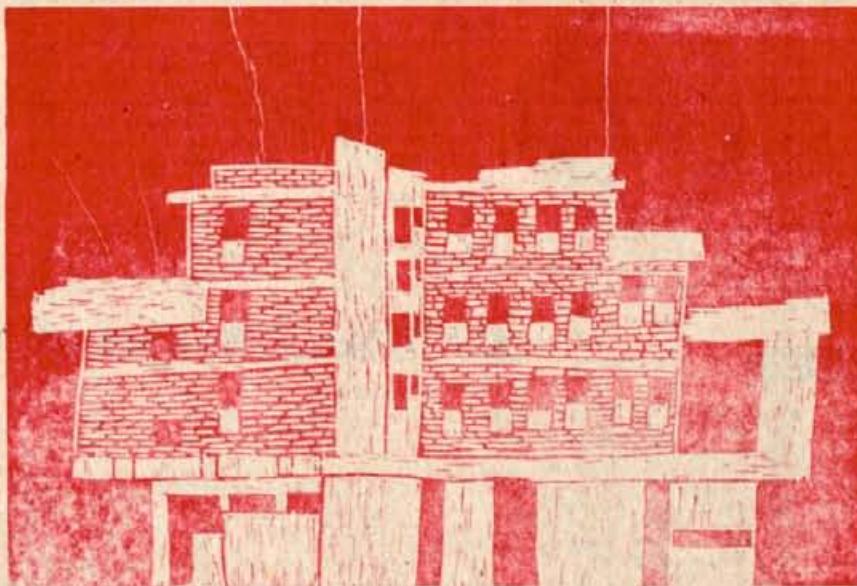
Slavni španski toreador El Cordobes bo stopil v zakonski jarem. Poročni obred bo potekal v letalu, ki bo letelo 3000 metrov visoko nad zemljo. El Cordobes je pri neki letalski družbi že naročil za to priložnost štiri letala, ni pa še znano, kdo bo nevesta. Znano je le, da živi s Francozinjo Martine Fraysse, s katero že ima dva otroka.

Pogumno dekle

Pred neko šolo v Rimu so trije oboroženi moški hoteli ugrabiteli 17-letno hčerko znanega konstruktorja strojev in bogataša Anlego Armellini. Dekle se je iztrgalo in ko jo je eden od ugrabiteljev pahnil na tla, se je borila naprej, tako da je niso mogli potisniti v pripravljeni automobile. Za ugrabitelji ni sledu, na automobile pa je bila ukradena registrska tablica.

»Ste se kaj novega učili v šoli, sine?«

HOTEL
V NAŠEM
MESTU,
linorez —
Matjaž
Turel,
12 let,
osnovna
šola
Staneta
Žagarja,
Kranj

Pionirska odredna konferenca

29. september je praznik jugoslovanskih pionirjev. Na naši šoli smo imeli odredno pionirske konferenco. Solski pionirski odbor se je nanjo že dolgo pripravljal.

Konferenca je bila v avli stare šole. Udeležili so se jo po trije predstavniki iz vsakega razreda. Vodila jo je predsednica PO Daša Maretič. Najprej je pozdravila vse navzoče pionirje, tovariše in tovarišice. Potem smo skupaj zapeli Titovo kolo.

Nikoli več . . .

*Kamni, kamni,
na njih imena milijonov,
imena padlih,
imena ustreljenih,
imena brez konca in brez cilja.
Ime,
veličastna beseda,
žive duše.
Ime,
legenda mrtveca.
Ime,
neskončna definicija.*

*Rodila te je.
Rodila te je z željo,
da boš ljubil . . .
A sovraštvo ni želeso in se sprašuješ,
le zakaj ne?
Toda ti si ljubil in sovražil.
Da!
Ljubil si zemljo, domovino in njeni srce.
Sovražil tistega, ki je napadel svojo
domovino.*

*In v ljubezni
do domovine,
si padel,
na zemljo.
Padel si
in nikoli več se nisi dvignil,
nikoli več,
nikoli več . . .*

Ksenija Lotrič, 8. a osn. šole
Staneta Jenka, Kranj

Predsednica nas je seznanila z delom pionirjev v šolskem letu 1973/74. Pionirji naše šole smo sodelovali v številnih tekmovanjih in akcijah. Po tem pregledu je imel tovariš ravnatelj kratek govor. V govoru je pohvalil star odbor, ki je dve leti vestno opravljal svojo dolžnost. Podelil jim je lepe knjižne nagrade.

Sprejeli smo program za novo šolsko leto. Pisali bomo razredne pionirske kronike. Udeležili se bomo raznih krožkov. Tekmovali bomo za Cicibanovo in Prešernovo značko in sodelovali v jugoslovanskih pionirskih igrah: »Naša domovina pod svobodnim soncem!« Skrbeli bomo za grob pesnika Jenka in krasili spomenik pri Šorilevem mlinu.

Na konferenci smo izvolili nov pionirski odbor in predsednika PO. Volitve so bile tajne.

Po končani konferenci je imel nov PO prvi delovni sestanek.

Samo Božič, 5. r. osn. šole
Simona Jenka, Kranj

Železo — njegov kruh

Železo, železo, prekletno železo. Kdo te je našel zakopanega v zemlji? Le kdo in zakaj? Ob tvojih plavžih morajo ljudje delati noč in dan.

Rodili so se, vendar zakaj? Morda zato, da so že pri rojstvu ob tebi — železo. Igrajo se s črnimi kamni in niti ne slutijo, da se bodo zaradi njih postarali, umrli.

Vendar z ničemer ne bi zamenjali železa. Tudi z zlatom ne. Za njih je železo zlato kot za rudarje premog. Železo je njihovo zlato, ki ga ljubijo, sovražijo, ljubkujejo in preklinajo.

Za železarskega delavca ni lepšega trenutka od tistega, ko vidi, kako iz plavža privre razbeljeno, žareče železo. Zazdi se mu, kot da gleda rojstvo nečesa neznanega. Sprašuje se, ali bo sploh kdaj v roki držal predmet, čigar železo sedaj gleda. Sprašuje in vprašuje se, vendar nikjer ne najde odgovora.

Le kje je ta odgovor?
Morda tam, kjer je zakopano železo.

Ksenija Lotrič, 8. a r. osn. šole
Staneta Jenka, Kranj

Jesenski pasteli

Sobotno popoldne. Napisal sem že nalo-
go, naučil sem se na ponedeljek in sedaj
sem prost. Materi sem pomagal vložiti sli-
ve, da bomo tudi pozimi lahko postavili
sadje na mizo.

Odidem iz stanovanja, sedem na kolo in
se popeljem v naravo. Pot me vodi mimo
travnikov in polj, kjer se trudne kmečke
roke stegajojo po jesenskih pridelkih, pri-
delkih, katere so trde, žuljave roke gojile
celo poletje. Ob cesti na avtobusni postaji
opazim gručo ljudi, ki nosijo vrečke z
jesenskimi pridelki. Vsi ljudje se pripravlja-
mo na zimo, kakor jež, ki zbera sadeže za
hude, mrzle zimske čase, ko bo hrane pri-
manjkovalo.

Pripeljem se v gozdček, kjer me pozdra-
vijo ptiči, ki čepijo na žicah in čakajo, da
bodo odleteli v toplejše, afriške pokrajine.
Zapeljam na gozdro pot. Ustavim se ob
robu jase. Sedem v travo in premisljujem.

Premisljujem, kako lepa je narava,
kako drevesa razprostirajo svoje veje in
nas vabijo. Kako lepo je tu, sam si svoj go-
spodar, na svoji zemlji. Kako čudovite so
jesenske, umirajoče, pastelne barve, kako
lepo se zlivajo barve listavcev in tvorijo
lepo celoto toplih, svežih barv. Kako lepo
je tu!

Mislim, da sem v pravljiči, tako je vse
lepo. Ampak ni vse tako. Koliko je ljudi, ki
bi radi v svoji starosti pričakali to jesen, pa
jih ni več tukaj. Kruta smrt jim je vzela
življenje. Vzela jih je na svoj dom, na grob.
Koliko je ljudi, ki se sedaj smejojo, pa bodo
drugo jesen za vedno zaspali, koliko je lju-
di, ki živijo sedaj svobodno, drugo jesen pa
jih bo morila črna vojna, koliko, koliko . . . ?
Na vprašanje ne najdem odgovora.

Nenadoma začutim kapljice. Ozrem se
v oblake in vidim temne, črne oblake. Po-
gledam na uro in vidim, da sedim tukaj, ob
robu gozda, že poldrugo uro.

Hitro sedem na kolo in hitim, hitim iz
pravljične dežele v sedanost, iz pravljice v
resničnost, hitim domov. Vedno močnejše
dežuje, vedno hitreje gonim. Pripeljem se
domov. Ko spravljjam kolo v klet, si mislim:
»Tudi to je jesen!«

Janez Šparovec, 8. a r. osn. šole
Staneta Žagarja, Kranj,
novinarski krožek

Jesen

*Jesen, najpestrejši
letni čas,
pisanost dreves, rož,
to je najlepši jesenski kras.*

*Vse odmira,
na spanje,
se pripravlja,
da spomladi
nas z radostjo pozdravlja.*

Nataša Knific, 7. a r. osn. šole
Staneta Žagarja, Kranj,
novinarski krožek

Časopis

*Belo polje
s črno sijo posejano.
Ce ga ne bereš,
marsikaj ostane ti neznano.*

Marko Murko, 7. b r. osn. šole
Stanka Miškarja, Šenčur

Krvavec

29. novembra domaći barv. mladinski VOLK SAMOTAR ob 16. uri

Škofova Loka SORA

27. novembra franc. barv. komed. ZAKON V PEKO-SU ob 18. in 20. uri
28. novembra amer. barv. western KOCKA JE PADLA ob 20. uri
29. novembra amer. barv. western KOCKA JE PADLA ob 18. in 20. uri
30. novembra amer. barv. krim. COSA NOSTRA - RESNICA O MAFIJI ob 17.30 in 20. uri
1. decembra amer. barv. krim. COSA NOSTRA - RESNICA O MAFIJI ob 17.30 in 20. uri

Železni OBZORJE

27. novembra amer. barv. krim. COSA NOSTRA - RESNICA O MAFIJI ob 20. uri
29. novembra amer. barv. krim. COSA NOSTRA - RESNICA O MAFIJI ob 20. uri
30. novembra franc. barv. komed. ZAKON V PEKOSU ob 20. uri
1. decembra amer. barv. western KOCKA JE PADLA ob 17. in 20. uri

Radovljica

27. novembra nem. barv. pust. TRIJE NEPREMAGLJIVI V TOKIU ob 20. uri
28. novembra hongkonški barv. pust. MEČ ZLATEGA ZMAJA ob 20. uri
29. novembra amer. barv. NEVARNA SMER ob 20. uri
30. novembra hongkonški barv. pust. MEČ ZLATEGA ZMAJA ob 18. uri, nem. barv. pust. TRIJE NEPREMAGLJIVI V TOKIU ob 20. uri
1. decembra nem. barv. pust. TRIJE NEPREMAGLJIVI V TOKIU ob 16. uri, amer. barv. pust. KAPETAN SLAUGHTER ob 18. uri, amer. barv. krim. GETAWAY - BEG ob 20. uri

Jesenice RADIO

27. novembra amer. barv. western ŠTIRJE V BURJI
28. novembra ital. barv. pust. PUSTOLOVCA VZRAKU
29. novembra jug. barv. CS vojni BOMBA OB 10 IN 10
30. novembra amer. barv. risanka MACKA IZ VIŠOKE DRUŽBE, angl. barv. zgod. spekt. KRALJICA ZA 1000 DNI
1. decembra angl. barv. zgod. spekt. KRALJICA ZA 1000 DNI
2. decembra jug. barv. tragikomed. RAZUMES STAR?

Jesenice PLAVIZ

27. novembra amer. barv. krim. TRDOKOŽEC
28. novembra jug. barv. vojni BOMBA OB 10 IN 10
29. novembra amer. barv. western ŠTIRJE V BURJI
30. novembra jug. barv. tragikomed. RAZUMES STAR?
1. decembra jug. barv. tragikomed. RAZUMES STAR?
2. decembra angl. barv. zgod. spekt. KRALJICA ZA 1000 DNI

Kranjska gora

27. novembra amer. barv. komed. PETER IN TILKA
28. novembra amer. barv. western ŠTIRJE V BURJI
29. novembra jug. barv. tragikomed. RAZUMES STAR?
30. novembra ital. barv. western TU NI BOGA
1. decembra ital. barv. pust. PUSTOLOVCA VZRAKU

sobota**30. NOVEMBRA**

9.00 Poročila, 9.05 Potovanje v daljno Arktiko — barvni film (Lj), 10.00 Pravnični zabavni mozaik — prenos (Bg), 12.05 Odprta pot (Lj), 12.30 Zgodba o Titu — predstava gledališča Boško Buha, 13.30 Koncert orkestra jugoslovenske vojne mornarice (Zg), 14.15 Igre brez meja — barvna oddaja, 15.40 Poročila, 15.45 Prelomna leta Kubo — barvna oddaja (Lj), 16.25 Košarka Loko-motiva : Partizan — prenos (Zg), 18.00 Čez tri gore, čez tri vode: Trlaški narodni ansambel, 18.25 Disneyev svet — barvni film, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Cvetje v jeseni — 2. del barvne oddaje, 20.50 Moda za vas — barvna oddaja, 21.05 Operacija Cicero — ameriški film, 22.50 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

15.00 Boks za zlato rokavico (Bg), 16.25 Košarka Loko-motiva : Partizan (Zg), 18.00 Poročila (Bg), 18.15 Otroški spored (Zg), 19.30 TV dnevnik (Bg), 20.00 Vranešić-Drozg: Celjski proces — TV drama, 20.55 Dokumentarna oddaja o Beogradu, 21.40 Zahabna oddaja, 22.30 Človek gradi, človek uničuje (Bg II)

nedelja**1. DECEMBRA**

8.50 Svet v vojni — seriski dok. film, 9.40 Otroška mati-neja: Viking Viki, Življenje v gibanju — barvna filma, 10.30 Poročila (Lj), 10.40 Kmetijska oddaja (Sa), 11.25 Začetek gradnje jedrske elektrarne — prenos iz Krškega, 14.15 Ptujski festival — 5. del, 14.45 Za konec tedna,

15.00 Mladi za mlade: Trezna presoja, 15.30 Poročila, 15.35 Moda za vas — barvna oddaja (Lj), 15.45 Boks za zlato rokavico — prenos (Bg), 18.15 Cvetje v jeseni — nadaljevanje in konec, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik (Lj), 20.00 M. Božič: Človek in pol — barvna TV nadaljevanka (Zg), 21.05 Una — 1. del oddaje iz serije Karavana (Lj), 21.35 Sportni pregled (Zg), 22.10 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.30 Vaterpolo Firenz Varosz : Mladost — prenos (Bg II), 19.30 TV dnevnik (Sa), 20.00 Legenda o Johnu Henryju — film, 20.20 Karavana: Djerdap, 20.50 Kratki film, 21.00 Pred vojno — celovečerni film (Bg II)

ponedeljek**2. DECEMBRA**

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10, 9.00 Angleščina, ponovitev ob 15.00 (Zg), 9.30 TV v šoli, ponovitev ob 15.30, 16.30 Madžarski TVD (Bg), 17.25 E. Majaron: V znamenju dvojčkov — 4. del, 17.50 Obzornik, 18.05 Važno je roditi se pod srečno zvezdo — barvna oddaja, 18.35 Socialistična moralna in naša družba, 19.00 Odločamo, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Bog nas varuje revolucijo in rdeče poplave (primer Dumpelnik), 21.25 Kulturne diagonale, 21.55 Sodobna oprema — barvna oddaja, 22.05 Mozaik kratkega filma: Prepad — barvni film, 22.25 TV dnevnik (Lj)

V ponedeljek, 2. decembra, bo ob 20.05 na sprednji dokumentarna TV drama *Bog nas varuje revolucijo in rdeče poplave*. Režiral jo je Kranjčan Božo Sprajc. Drama ima namen ob primeru Dumpelnika (ko je ključavnica Hubert Halle blizu Dobrle vasi na Koroškem jeseni 1972 napadel in hudo poškodoval slovenskega veterinarja dr. Marka Dumpelnika) razčleniti po eni strani celotno ozadje dogodka, po drugi strani pa razmrez, v katerih žive koroski Slovenci danes, ter raziskati kompleks psihološke in politične situacije na Koroškem.

UHF — oddajnik Krvavec

18.00 Kronika (Zg), 18.15 Narodna glasba (Bg), 18.45 Književni klub (Sa), 19.30 TV dnevnik (Sa/Zg II), 20.00 Sportna oddaja, 20.35 I. Stravinski: Simfonija psalmov, 21.00 24. ur, 21.15 Sončnice — celovečerni film (Bg II)

torek**3. DECEMBRA**

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10 (Zg), 9.35 TV v šoli, ponovitev ob 15.35 (Sa), 10.05 TV v šoli, ponovitev ob 16.05, 16.35 Madžarski TVD (Bg), 17.35 Careme-Menart: Stekljenička črnila, 17.50 Barvna risanka, 17.55 Obzornik, 18.10 Življenje v gibanju — barvni film, 18.40 Ne prezrite: Gledališče Glej in igra o Slovencih na Koroškem, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Pogovor o ... 21.05 T. Hardy: Mračni Jude — barvna TV nadaljevanka, 21.50 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Čudež narave (Bg), 18.00 Kronika, 18.15 Baletna oddaja, 18.45 Aktualna tema, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Argumenti 74 (Zg), 20.50 Sedem afere done Juanite — seriski film, 21.55 Kultura danes (Bg), 22.25 TV dnevnik (Zg)

sreda**4. DECEMBRA**

8.10 TV v šoli (Zg), 10.50 TV v šoli, 15.25 TV v šoli, 16.30 Madžarski TVD (Bg), 17.25 Viking Viki — barvni film, 17.50 Obzornik, 18.05 Pred referendumom za šolstvo ob obali, 18.40 Mladi za mlade — oddaja TV Beograd, 19.10 Barvna risanka, 19.20 Majhne skrivnosti velikih mojstrov kuhanje, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Film teden: Polnočni kabvoj — barvni film, 22.00 Miniature: Ljudje s fotografij Stojana Kerblerja, 22.15 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.20 Poročila, 17.30 Mali svet, 18.00 Kronika, 18.15 Narodna glasba (Zg), 18.35 Znanstveni studio (Bg), 19.30 TV dnevnik (Sa/Zg II), 20.00 Fiškal — TV nadaljevanka (Zg II), 20.55 Glasbena oddaja, 21.15 24. ur, 21.30 Feljton (Bg II)

četrtek**5. DECEMBRA**

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10, 9.05 Angleščina, ponovitev ob 15.05 (Zg), 9.35 Francoščina, ponovitev ob 15.35, 16.30 Madžarski TVD (Bg), 17.30 T. Seliskar: Bratovični Sinjega galeba — barvna TV nadaljevanka, 18.00 Obzornik, 18.20 Svet v vojni — seriski dok. film, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 M. Vitezović: Dimitrije Tučović — barvna TV nadaljevanka, 21.00 Kam in kako na oddih, 21.10 Monitor: Beograd — 1. del, 21.50 Chausson: Poeme, K. Pahor: Istrijanka, 22.20 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Skrito okno — otroška oddaja (Sk), 18.00 Kronika (Zg), 18.15 Glasbene minute (Sk), 18.35 Prometni krog, 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Krog, 20.50 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov, 21.20 24. ur, 21.35 Žejna zemlja — seriski film (Bg II)

petek**6. DECEMBRA**

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10 (Zg), 10.50 Angleščina, ponovitev ob 15.45, 16.30 Madžarski TVD (Bg), 17.20 Veseli tobogan, 17.50 Obzornik, 18.05 Revija folklora — 4. del barvne oddaje, 18.40 Začetki življenja — 1. del, 18.50 Onesnaženje celinskih voda, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Tedenski notranjopolitični komentar, 20.10 Obisk na Malem planetu — ameriški barvni film, 21.35 Harlem — 1. del barvne oddaje, 22.25 TV katipot, 22.45 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Debelinko — otroška oddaja (Bg), 18.00 Kronika (Zg), 18.15 Narodna glasba (Sk), 18.45 Reportaža, 19.30 TV dnevnik (Bg), 20.00 Whiteoak iz Joline — TV nadaljevanka, 20.50 Dokumentarna oddaja, 21.20 24. ur (Bg II)

Sobota, 30. novembra, ob 21.05:

OPERACIJA CICERO — ameriški barvni film, 1952; režiser Joseph L. Mankiewicz, v gl. vlogah: James Mason, Michael Rennie, Danielle Darrieux;

V zgodovini in feljtonski literaturi je Operacija Cicero zelo znana. Gre za vobunu v angleškem poslanstvu v Ankari, ki je Nemcem izdaljil pomembne skrivnosti. Operacija Cicero je napet vohunski film, ki je v času nastanka veljal za mojstrovino.

Sreda, 4. decembra, ob 20.05:

POLNOČNI KAVBOJ — ameriški film; režiser John Schlesinger, v gl. vlogah: Dustin Hoffman (na sliki), John Voight, Sylvia Miles;

John Schlesinger, eden najpomembnejših angleških režiserjev (Lažni Billy Darling) je tudi v ameriškem filmu dosegel priznanje s filmom Polnočni kabvoj. To je zgodba o Joeu Bucku, mladem in postavnem fantu, ki se odloči, da bo služil denar z svojim telesom v mestih, kjer je dovolj osamljenih, bogatih žens. Pot ga pripelje v New York, kjer spozna revnega homoseksualca Zatta. Ta sanja o gostiju in skupaj delata načrte, kako bi obogatil. V preprosti, jasni zgodbici izstopata oba lika kot simbola razklanosti med sanjskim svetom in trdo potrošniško realnostjo ameriške družbe.

Petak, 6. decembra, ob 20.10:

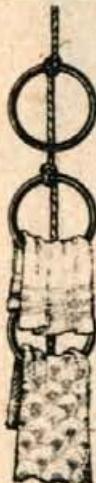
OBISK NA MALEM PLANETU — ameriški barvni film; režiser Norman Taurog, v gl. vlogah: Jerry Lewis, Joan Blackman, Earl Holliman;

Kreton (Jerry Lewis) je vesoljec, ki se rad potope po vesolju in zanemarja šolo. Poslenečno rad leti na Zemljo. Nekoč pristane na posestvu TV urednika Spaldinga prav v času, ko ta po televiziiji razlagajo, da so leteti krožniki bedarija in nesmisel. Kretonov obisk ga prepriča o nasprotju, tudi hoji se ga, saj Kretonove nadnaravne moći niso od muh. Le ljubezen do Spaldingove hčere bi jih lahko ogrožile. Preden pa Kreton postane navaden Zemljjan, ga njegov profesor vrne nazaj na njegov planet.

Šolarjev zajtrk

Ce vaš šolar zjutraj zatrjuje, da ni lačen in da ne bo jedel, potem ne kri vite njega, ampak sebe. Prav gotovo ste ga prepozno poklicali, tako da v skrbi, da ne bo zamudil šole, noče jesti oziroma sploh ne čuti lakote. Otroka je treba poklicati dovolj zgodaj, da se v miru pripravi za šolo in da ima dovolj časa, da sede k zajtrku. Stoje popita kava ali čaj ter v roke že med vrati potisnjen kos kruha je skoraj slabše kot nič. Nekateri šolarji morda tako kot odrasli res ne morejo jesti zjutraj, četudi je dovolj časa. Tedaj otroka ne silimo k jedi. Vendar pa ga skušajmo s privlačnim zajtrkom navajati na uživanje hrane tudi v zgodnjih urah.

Kaj bomo ponudili šolarju? Kruh z maslom ali marmelado, kava ali čaj je pri nas standardni zajtrk, ki se ga tudi otrok kmalu naveliča. Izbiramo lahko med različnimi mlečnimi jedili kot so medolina, čokolino, ki jih poleg drugih dobrih lastnosti, tudi v najkrajsem času lahko pripravimo. K tem jedem sodi tudi sadje sveže ali pa vloženo, kar pač otroku bolj prija. Tudi k standardnemu zajtrku s kruhom in namazom ponudimo svežo ali vloženo zelenjavo in sadje. Morda bo otroku k maslu na kruhu prijala kumarica ali paprika. Tudi jogurt marsikom prija zjutraj, posebno, če otrok ne mara mleka ali kave. Namazi ali priloge h kruhu pa naj se s pijačo, ki jo ponudimo otroku, kar najbolj po okusu skladajo. Ne tolažimo se s tem, če otrok zjutraj ne je, da bo pač v šoli malical. Vendar pa prav za začetek delovnega dne, ki je tudi za otroka dosti velika obremenitev, otrok potrebuje že zjutraj dosti energije: to pa naj dobi z ustreznim zajtrkom.

Stevilna družina nima v kopalnici nikoli dovolj prostora za vse brisače. Da ni nepotrebne gneče z brisačami in hude krvi zaradi zamenjave, si omislite takšen praktičen obešalnik, na katerega lahko vsakdo shrani svojo brisačo. Plastične večje obroče, lahko so tudi leseni, zvezemo z močnejšo vrvjo in pridimo na strop, pa je stvar gotova.

Zelenjavna juha

Potrebujemo: 3 pore, 250 g korenja, malo zelene, 40 g surovega masla, jušno kocko, žlico škrobove moke (mai-dina), osminko litra sladke smetane ali

Če se lasje hitro mastijo

Od nekdaj je veljalo, da se mastne lase ne sme prati prepogosto. Vendar pa pogled na zlepiljene pramene ni nič kaj prijeten, zato umivajmo mastne lase po potrebi, četudi na tri dni. Važno je, da nanesete šampon le enkrat, in to poseben šampon za mastne lase. Pri pranju lasiča ne drgnemo, pač pa peremo le lase, nato pa jih temeljito splaknemo z mlačno vodo.

Utrjevalec las uporabimo po vsakem pranju las. Tako bomo lase ne le utrdili, pač pa jih bomo zaščitili pred novim navorom maščenja. Ko lase navijete in sedete pod sušilno havbo, jo naravnajte le na pol zmogljivosti. Prehuda vročina namreč lase preveč izsuši in nadraži lojnice. Najboljše je seveda sušenje las na zraku, kar pa je priporočljivo le poleti.

Ce imate mastne lase, naj bo pričeska kratko pristrižena, morda tako kratko, da las sploh ni treba navijati. S tako kratkimi lasmi je pri takšni nevšečnosti, kot je pretirano mastenje, še najmanj truda in skrbi. Ce pa že ne morete imeti popolnoma kratke lase, naj bo pričeska taka, da las ne boste zapenjali tesno h glavi, saj se bodo tako lasje še hitreje namastili. Lasje naj bodo dolgi le kakih 10 cm in le lahko na-kodrani.

Med dvema pranjema las si lahko pomagamo s suhim pranjem. Uporabljamo razne spreje in pudre. Puder razdelimo po laseh, nato pa lase zdrgnemo z brisačo. Sklonimo se čez rob kopalne kadi in ostanke pudra odstranimo s česanjem. Uporabljamo zelo gost glavnik.

Kadar se lasje preveč mastijo, se skušajmo ubraniti te nevšečnosti z beljenjem las. Seveda si ni treba prav vse lase obeliti, dovolj je, če lase osvetlimo s prameni. Beljen las je namreč poroznejši in lahko vsrkva več vlage in več maščobe. Pričeska bo tako polnejsa, svetlejši prameni pa tudi posvetljivo lice in ga pomladijo.

Obsevanje las z ultravioletnimi žarki je zelo uspešen način sušenja premastnega lasiča. Z obsevanjem pričnemo v oddalje-

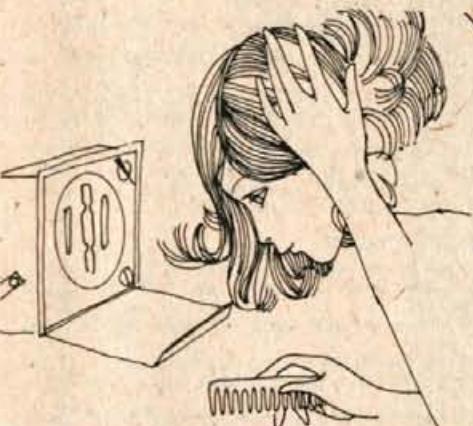
mleka, sol, poper in sladko rdečo papriko.

Por, zeleno in korenje operemo in očistimo. Por narežemo na kolasca, korenje in zeleno na debelo nastrgamo. Stopimo surovo maslo in na njem oprازimo zelenjavo. Přiljemo liter vode in dodamo jušno kocko. Kuhamo četrt ure, nato juho zgostimo s škrobo moko, ki smo jo poprej umešali s smetano ali mlekom. Nato še solimo, popramo in papriciramo, vendar upoštavajmo, da je jušna kocka že dovolj slana.

nosti 1 metra. Lase med obsevanjem češemo na preče. Prvo obsevanje naj ne bo daljše od dveh minut. Še prej pa si dobro namastimo roke in obraz s sredstvom proti sončnim opeklinam, da nas obsevanje ne bo opeklo. Dva dni potem ne obsevajmo, nato pa ponovno obsevanje že lahko podaljšamo za dve minute. Tako nadaljujemo lahko postopno obsevanje do 20 minut. Čež čas kuro ponovimo.

Mastno lasiča ni potrebno masirati, saj s tem pospešujemo izločanje masti; mastnih lase tudi ne krtačimo. Za mastne lase je priporočljiva trajna, ki prav tako kot beljenje osuši lase.

Če se lasje mastijo, velja bolje skrbeti za prehrano. Crtajte vsa preveč začinjena jedila, sladkarije in premastna jedila. Posegajte bolj po sadju, sveži zelenjavi, solati in sadnih sokovih.

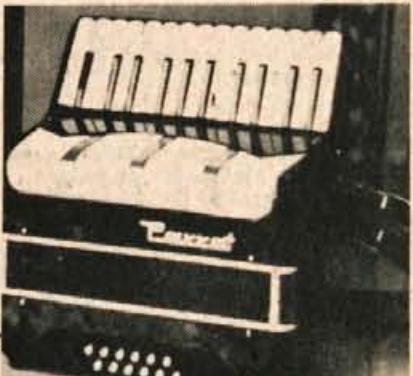

marta odgovarja

Jasna iz Kraja — Bliža se Silvestrov in za to priložnost bi rada imela enostavno, elegantno obleko. Blago že imam. Stara sem 28 let, visoka 164 cm, tehtam pa 60 kg.

Marta — Oblaka za vas je enostavna in sega do tal. Spredaj je nekoliko bolj dekolтирana v obliki črke U. Rokavi so vstavljeni klasično, se pa proti dnu močno razširijo. Pod komolci so stisnjeni z ozko obrobo. K obleki se lahko nosi ozek ali širši pas. Lep dodatek k obleki pa bo tudi velika roža rdeče barve.

Ce vaš otrok kaže veselje do harmonike, naj vam povemo, da so v Kokrinem oddelku glasbil dobili izredno poceni kitajske klavirske harmonike PARROT na dvajset basov. Baje so kot nalač za uk. Imajo 6-mesečno garancijo, dobe se pa v sivi, črni in rdeči barvi.

Cena: 674,10 din

Takele in podobne moške jopice iz shetlana v sivi, drap ali kamel barvi lahko te dni kupite po izredno ugodnih cenah v radovljiski ALMIRI.

Cena: 270,90 din

Na najmlajše glasbenike so pa mislili v Škofjeloški NAMI; od italijanske firme Antonelli so pravkar uvozili glasbila — igrače. Tu je miniaturni klavir, harmonika, kitara, trobenta in klarinet in na vse se da lepo zaigrati.

Cena: od 47,70 do 161,70 din

Res škoda, da vam tegale servisa za belo kavo ne moremo predstaviti v barvah; čudovito rdeča keramika je to, dobi se pa v Murkinem ELGU v Lescah.

Cena: 241,75 din

POMENKI O PREDOSLJAH IN DRUGIH VASEH TAM NAOKROG

(Bobovek, Britof, Ilovka, Kokrica, Mlaka, Orehovlje, Srakovlje, Suha in Tatinec)

(3. zapis)

IN ŠE NEKAJ DROBIZA

Bolj na hitro povem nekaj podatkov, ki sem jih nabral ob prvem obisku Predoslja.

DPD Svoboda je v preteklem letu uprizorilo 6 dramskih predstav, pripravilo 10 proslav, 23 zabavnih prireditev in 2 razstavi. Marljivo, zagnano društvo, ni kaj reči. DPD Svoboda v Predosljah je l. 1969 izdalo lično brošurico. Prav to leto je minilo že 60 let od ustanovitve Izobraževalnega društva v Predosljah, ki je začelo z delom že l. 1909. — Kulturnemu delu v Predosljah bo posvečen poseben zapis, zato naj zazdaj zadostuje le ta omemba.

Kulturni dom, v katerem ima svoj sedež tudi krajevni urad, je tudi po vnamjen kulturna stavba. — Na pročelju ima vzidano črno marmorno ploščo z vklesanim in pozlačenim napisom:

Padlim borcem NOB, ustreljenim talcem, žrtvam internacij — ob 20. obletnici vstaje. — Prebivalci Predoselj in Suhe.

Na vnanji cerkveni steni pa je vzidana bela marmorna plošča z že izpranim napisom:

Matevž Ravnikar, rojen 31. Avgusta 1802 v Cerkljanski fari. Fajmošter v Predosljah, umerl 14. Februarja 1864. Sreče zažljene, svet miru ne da. Sreča je prava le v nebesih doma.

To je oni pesnik-čbeličar Matevž Ravnikar-Poženčan. Prešernov sodobnik, ki smo ga bežno omenili že v prvem zapisu.

Ce smo se že tako na široko razgovorili o še živem grajskem mlinu, moramo reči še besedo o, danes že povsem mrtvi grajski kovačiji. Tudi njene mehove je gnala Belica; stoji pa hiša s svojim značilnim obokanim odprtim pristreškom tik ob glavni cesti skozi vas še danes. Nad vratima številko Predosle 20, v podboje pa vrezano letnico 1868. Lahko, da je bila kovačija še starejša in so šele pri obnovi vrat zapisali letnico.

K prejšnjima zapisoma moram še dodati besedo, dve o začetkih predoselske fare. Prej so pripadale Predosle v cerkvenem pogledu pod predvorsko faro in sv. Sikst je bil le podružnični patron.

Sele l. 1787 so Predosljanji dobili svojo lastno faro, ki ji kot podružnice pripadajo še danes Suha, Britof in Kokrica. Za prvega župnika je bil taistega leta imenovan bivši kapucin p. Arhangel Peric. — Omenim še, da je bil nekaj let prej razpuščen — hkrati z drugimi — tudi kapucinski samostan v Kranju, imetje podrazvljeno, kapucini pa pregnani ali razseljeni.

Za časa cesarja Jožefa II. je napočil v avstrijskih deželah pravcati preprih. Nepotrebni samostani, cerkve in kapele so bile odpravljene oz. opuščene. V ta čas sodi tudi začetek razpadanja cerkvice sv. Marjete na Smarjetni gori nad Kranjem. V starih zapisih preberemo latinsko ime za to goro: »Mons s. Margaretha«. Slovela pa je gora predvsem po svojih vinogradih na prisotnem pobočju.

GRAD BRDO

Bolj kot vas Predosle je širom po domovini znano ime Brda — pa čeprav v bistvu le sodi grad v območje krajevnega urada in krajevne skupnosti Predosle!

No, če se ozremo v našo bridko zgodovino, zvemo, da je graščina včasih nekaj pomenila, se v listinah omenjala, graščaki

slavili, umetniki risali grajska poslopja in slikali portrete grajske gospode — vas, tlačani, pa niso bili omembe vredni, kaj šele kake pozornosti. Kvečjemu cerkev omenjajo stare kronike — pač zato, ker so si tudi graščaki žeeli rešiti dušo pred peklom...

Po naključju pa prav brdski gospodje ne smejo biti deležni le našega srda (mislim na srd potomcev nekdanjih tlačanov). Kajti dvakrat v naši slovenski zgodovini se je Brdo le izkazalo.

V sredini 16. stoletja je baron Ivan Egkh-Hungerspach gostil in ščitil pred preganjanjem Primoža Trubarja pa tudi kranjskega pastorja Jerneja Knaflja. Kot goreč pripadnik »čistega evangelija« se ni zanimal le za napredek protestantizma, pač pa je bil tudi član komisije, ki je pregledala in odobrila Trubarjev slovenski prevod katekizma.

Drugič se je Brdo, pravzaprav graščak Anton Zois baron Edelstein, izkazalo v sredini preteklega stoletja. Tedaj je nečak slavnega Žige Zoisa storil mnogo dobrega za naš narod. Naj zdaj le to povem, da je bil Anton Zois, četudi grajski gospod, povsem demokratično izvoljen za župana Predosle. To delo je opravljal od l. 1851 do l. 1862. V tem času je bila sezidana šola. Podpiral je vsa slovenska kulturna in gospodarska društva. Bil je celo prvi predsednik Matice Slovenske! — Skupno z dr. Bleiweisom je tudi obiskal na smrt bolnega pesnika Prešerna v Kranju.

VALVASORJEVA PODoba

Vrniti se bo treba še k začetkom gradu Brda. In šele potem bo kazalo kaj več povedati o zatočišču preganjanj protestantov na Brdu in o simpatični osebnosti barona Antona Zoisa. Vse drugo bom pač omenjal bolj na kratko.

Najprej o imenu prvih graščakov. V listinah naletimo na različne pisave: Ecker, Egg, Eck in Egkh. To zadnjo obliko si pač osvojimo, četudi je še Valvasor imenoval Brdo le Egg. Tudi na slovenskem Korškem imamo dve vasi (Brdo pri Šmohorju in Brdo pri Mariji na Zilji), ki se po nemško imenujeta Egg, kot naše Brdo. Sicer pa imamo na Slovenskem, vključno tudi Beneško Slovenijo, čez 50 krajevnih imen te vrste: Brdo, Brda, Brdce, Brce, Brdice, Brdinje, Brje, Podbrdo, Zabrdno itd., itd.

Sicer pa radoznali bralec teh vrstic hudo muščno vpraša: od kod ime Brdo, ko je grad vendar na ravnem? Utegne biti dvoje odgovorov: morda pa je bila tu prej le kaka podolgovata vzpetina, ki jo slovar slovenskega jezika imenuje brdo, kar pa še zdaleč ni kak hrib; možno pa je, da je gradu dala ime rodovina, ki je prišla iz Nemčije in imela svoje posesti prej le v Goričah in v Prebačevem, v Predosljah pa desetino od nekaterih kmetov. Rodovina se je še pred zidavo gradu Brda imenovala Egg, Eck, Egkh ali podobno (sicer pa je nemška besedica »die Ecke« naš vogal, kot ali rob). Zato je tudi manj možna razlaga: kraj v kotu med gozdovi.

So pa še druga slovenska krajevna imena, na videz povsem jasnega izvora, v resinci pa slekjoprej zagonetna. Npr. krajevno ime Breg. Na prvi hip: kraj leži v bregu ali na bregu. Toda odkod pa tolikim studencem in potokom ime Breg? (Npr.: potok Veliki Breg pri Grosupljem; Čisti breg, pritok Krke; Breg, ponikalnica pri Višnji gori; Breg, hudournik pri Dragatušu; Breg, pritok Idrije; Breg, pritok Maline pri Čedadu; Breg, pritok Nadiže; in še bi se dalo naštaviti.)

C. Z.

1 V sodelovanju s Prešernovo družbo objavljamo v nadaljevanjih kriminalnika Claudea Avelina Mačje oko. Delo je izšlo v zbirki Ljudska knjiga, ki jo izdaja založba Prešernova družba.

TROJE NAREČNIH NAGLASOV V NOČNEM NEURJU

1

Cvetna nedelja 1930, večer. Strahovit nalin spreminja ulico Bonaparte od trga Saint-Germain-des-Prés do ulice du Four v pravcati hudoournik. Enako je na obrežju Sene, saj je bulvar Saint-Germain, ki sekaj imenovano ulico na njeni najvišji vzpetini, razvodnica; toda edini osebi, ki sta v tem delu mesta kljub takšnemu vremenu zunaj, se zadržujeta med trgom Saint-Germain-des-Prés in ulico du Four, to pa sta tudi edini osebi, ki nas zanimata. V resnici ju majhna, z girlandami okrašena steklena streha varuje oba, hkrati pa tudi svetlečo kroglo z napisom: HOTEL MARSEILLE. Curki vode pluskajo ob steklu, da je slišati kakor odsekano bobnanje. Na pločniku in na cesti dviga neurje valovočno zaveso in v njej se medlo lomijo luči, kakor da so zastrte s solzami. Zdaj pa zdaj se zabliska in zagrmi, da ti zastane dih. Zrak je topel.

Negibni osebi sta moška: lastnik hotela, čokati gospod Bédat z odkritim nasmehom in zvijačnim očesom pod modro čepico, ki je takšna, kot bi jo snel z glave nekdanjem vojščaku, in se nikoli ne loči od nje, razen morda ponoči; in njegov mladi gost Jean Marc Berger, oblečen v zimski plašč, s čevlji v galošah, polsten klobuk je potegnil na oči, usta si je zavaroval s šalom, pa je kljub temu slišati njegovo vročično dihanje in tu pa tam vzdih, podoben kratkemu stoku. Gospod Bédat ga pogleduje nemirno in sitno: Da bi ga razvedril, uporablja sredstvo, ki ga po petdesetih letih izkušenj najbolj ceni: pogovarja se sam s seboj.

CLAUDE AVELINE

MAČJE OKO

»Vidite, gospod Jean Marc, hudo je z mojim niškim akcentom, če bom skušal pripovedovati o tej noči, bodo vsi rekli, da pretiravam. Ljudem iz province zmeraj ustvarjajo sloves Parizani! Vendar se upam pristeči, da po Verdunu še nisem videl takšnega dežja. Lahko mi porečete, da je tam padala samo voda! Kaj še! Granate, krogle, šrapneli. In prave noči, he? Brez plinskih gorilnikov! In naši lepi intendantski plašči, kaj pomaga, če so bili iz dobrega sukna, nazadnje so bili podobni razmočenemu papirju. Sam se zasmeje. »Bi radi vedeli, zakaj se smejam? Pravkar sem pomislil, kakšen sem bil v Verdunu pod pristreškom, kakršen je tale nad nama. Gotovo bi bilo bolje, če bi bil iz pločevine, ne pa iz cerkvenega stekla! Kar pomislite, cerkveno steklo pod granatami ... Ali pa cela katedrala.« Ne smeje se več. »Spomnite se tiste v Reimsu, tiste čudovite katedrale: do tal porušena! Res, hudo prizadeta. Spomnite se, vam pravim, toda vi ste bili še premajhni in Lyon je bliže Marseillu! Pa sij na Francoz, ki ne bi slišal o trpljenju Reimsa pod vandalskimi granatami?«

»Seveda, gospod Bédat,« pravi Jean Marc, in vročica in šal mu dušita glas.

Pazljivo pogleda okoli sebe. Kje je taksi, prazen taxi! In prav noč je morala nevihta izprazniti pariške ulice, kot bi se ponovil vesoljni potop. Gospod Bédat nadaljuje:

»Imenitni pristrešek! Ko je lani ob istem času padala toča kot tole,« — pred nosom Jeana Marca se prikaže pest, da poskoči — »mi je gospa Bédat rekla: Toča ti bo razbila nadstrešek.« Pa ga poglejte! Nobene razpoke, nobene špranje, še zmeraj je kakor nov! Saj ne, da bi ga gospa Bédatova hotela videti zdrobljenega, to ne, nadstrešek z girlandami se ji pač ne zdi dovolj moderen. In jezi jo, da ob deževnih dneh, kakršen je danes, postajajo pod njim ljudje, ki niso naši gosti. Tega ne prenesem. Sicer pa jo poznate kakor jaz ... Lepšega nadstreška si nisem mogel privoščiti. Saj veste, hiša je njena. Jaz sem uboga paru ...«

»Hej!« menadoma zavpije Jean Marc.

Z eno roko si silovito strga šal, z drugo začne srdito mahati. Minuo pridri taksi, zavore zacvilijo. Jean Marc znova zastoka.

»Zamudil bom na vlak, zamudil bom, vse bo narobe.«

»Nič se ne razburjajte, gospod Jean Marc. Vlak odpelje ob pol dvanajstih, na Saint-Sulpice pa bo vsak čas odbilo še tri četrt na deseto. Res, jaz na vašem mestu bi stopil teh nekaj korakov do trga Saint-Germain-des-Prés. Tam bi imeli več priložnosti.«

»S tema kovčkoma?« se obregne Jean Marc. »Saj veste, da nista lahka!«

»Lahko se z avtom vrnete ponju. Jaz ostanem tu. Sicer pa sta za vrati varna.«

»Ne bi rad zares zbolel! Malo prej sem imel 38,4 vročine. Tam doli ne bi bil rad priklenjen na posteljo.«

»Res je videti, da vam ni dobro,« pravi gospod Bédat in namršči obrvi. »V deželi sviloprejk si morate odpočiti in si pošteno opomoči. Soba v hotelu Marseille vas bo zmeraj čakala. Samo morebitnega gosta spravimo iz nje in spet bo vaša! Čudovito, kako rada vas ima gospa Bédatova. Do vseh ste enako ljubeznivi, do starejših in mlajših. Zmeraj jih vprašate, kako se počutijo, jim radi ustrezete, kaže, da vas zanimajo vse njihove zmeraj enake zgodbice. Dandanes je težko najti dobro vzgojenega dvajsetletnika, lahko mi verjamete. V hotelu moje kategorije in v takšni četrti pač lahko spoznavaš značaje! Ne bom rekel, da so potepuhni, to bi bilo preveč blago, reči moram, da so majhni suroveži, ki ničesar več ne spoštujejo! Vi pa ste v naši hiši kakor sin. In vse, kar vemo o vas ...«

»Pojdite, gospod Bédat. Še vi se boste prehladili.«

Gospod Bédat si ničesar ne želi bolj, kakor da bi odšel, vendar pravi:

»Ne bi vas rad pustil samega tukaj.«

Kakor razkošen čoln je po sredini ceste zdrsnil mimo njiju čudovit avto.

»Hej!« nagonsko zavpije Jean Marc.

»Vi bi se spravili tudi nad Roll's Roycea,« pravi spoštljivo gospod Bédat. »Kar pomislite, če bi se ustavil in bi bilo v njem čedno dekle! Morda bi se celo zaročili z njo, to se rado pripeti mladim ljudem v tem nesrečnem mestu.« Gospod Bédat vzdihne. »Za takšne stvari sem prestar. Prav, pa grem. Če je žena zakinkala pri časopisu, pridem nazaj. Če ni...« Divje stresne slabotno roko, ki se mu je ponudila. »Srečno-pot in srečno se vrnite! Če pa se bo sreča kujala še naslednjih deset minut, nikar ne čakajte, odpeljite se z metrojem do trga Saint-Germain-des-Prés. Imeli boste dovolj časa, tudi svoja kovčka boste lahko prenesli.«

»Hvala vam, gospod Bédat, in na svidenje. Hvala vam za grog in hvala za vse drugo.«

»Ni za kaj, glej ga! Jaz se moram vam zahvaliti. Jaz moram biti ljubezniv, gosta nič ne obvezuje. Kljub vašemu žalostnemu naglašanju ste me spravili z Lyončani. Na svidenje.«

2

Jean Marc gleda, kako gospod Bédat zapira steklena vrata. A že ga kakor ost harpune zbode zvok motorja na koncu ulice. Taksi, tam se ustavlja taksi! Precej daleč sicer, v bližini trga Saint-Sulpice, ker pa razen dežja ni slišati ničesar drugega in ker bi ga pod osvetljeno kroglo moral vsakdo videti ... zavpije na vse grlo: »Hej! Hej!«

Vrata se odpro, moški in ženska planeta čez pločnik in se izgubita v hiši. Pokaže se voznikova roka in dvigne zaveso. »Hej! Hej!«

Strela je udarila tako blizu, da je Jean Marc zastokal: ne morejo ga slišati. Nevidno nebo se znova razpara. Taksi se vendarle bliža ...

... in odpelje, zavije proti ulici du Four.

Oddaljuje se tudi grmenje, nalin pa postaja še hujši. Ura na mestni hiši na trgu Saint-Sulpice udari dvakrat. Pol. Jean Marc se posvetuje s svojo žepno uro: res, pol enajst. Znova si nastakne rokavico, ki jo je bil snel, da je lahko stisnil roko gospodu Bédatu. Z nejevoljnim pogledom ošine svoja kovčka skozi steklena vrata, na katerih je v medli svetlobi videti napis: VHOD V HOTEL. Še enkrat se skrbno ozre po vsej dolžini ulice. En sam samcat pešec bi mu vlij dovolj poguma, da bi se odpravil proti metroju. A še zmeraj nikjer nikogar. Kljub temu odpre vrata, potegne ven prvi kovček, za njim pa še drugega. A že ga izpusti.

»Hej!«

Ne, spet posebno vozilo. Črn avto z zaprto karoserijo, najnovejši model. Jean Marc se je zmobil, ker avto vozi zelo počasi. Skomigne z rameni in se obrne h kovčkoma, pogleda pa še zmeraj ne more odtrgati od nenavadnega vozila, ki se počasi bliža pločniku. Ker so okna rosna, ne more videti v avto; toda voznikovo okno se odpre, avto se bo ustavil. Jean Marc je presenečen. Prikaže se neznan, popolnoma neznan obraz. In vpraša:

V letu 1975 bo Prešernova družba izdala za svoje naročnike naslednje knjige iz redne letne zbirke: Prešernov koledar 1976, roman Bena Zupančiča Plat zvona, roman Milene Mohorič Hiša umirajočih, mladinsko povest Franca Milčinskega Ptički brez gnezda, priročnik Higiiena in kozmetika. Zbirke bodo člani prejeli broširano za 70 din, vezano (koledar bo broširan) pa za 100 din. Člani, ki bodo imeli plačano članarinu do 30. junija, bodo prejeli še knjigo Miška Krajanca Povest o dobrih ljudeh. Vse knjige iz te zbirke bodo prejeli člani hkrati v mesecu novembetu 1975.

Vpišite se v Prešernovo družbo pri vašem zaupniku ali pa naravnost na naslov: Prešernova družba, 61000 Ljubljana, Opekarska-Boršetova 27.

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD Tovarna olj Oljarica
TOZD Mlekarna
TOZD Klavnica
TOZD Kmetijstvo
TOZD Kooperacija Radovljica
TOZD Komercialni servis
s Skupnimi službami

čestita k prazniku republike —
29. novembru
svojim poslovnim prijateljem
in potrošnikom

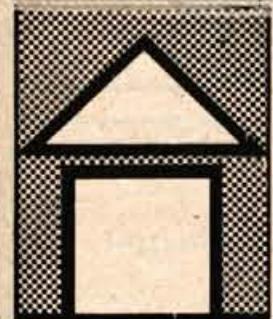
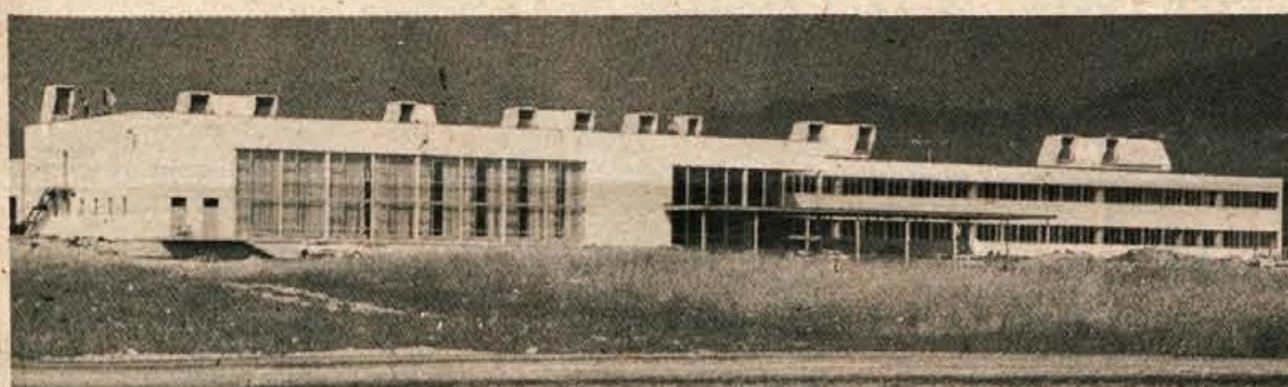

Cesta JLA 6

s svojo
TOZD Elektro Kranj
TOZD Elektro Žirovница
TOZD Elektro Sava Kranj
TOZD Elektro razvod in
transformacija Gorenjske Kranj
in Skupnimi službami

Skupnost TOZD preskrbovalnega območja Elektro Gorenjska

čestita za dan republike
— 29. november

Kolektiv splošnega
gradbenega podjetja

Projekt Kranj

čestita občanom in poslovnim pri-
jateljem za dan republike

Kolektiv Zdravstvenega doma Kranj

z enotami v Kranju, Škofji Loki
in Tržiču

čestita občanom za dan republike

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj in delovna skupnost Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj

čestita vsem hišnim svetom, delovnim in
družbenim organizacijam, poslovnim so-
delavcem in vsem občanom za praznik
republike

ŽITO Ljubljana, DE Vesna Kamnik

s poslovalnicami:

Slaščiarna, Titov trg 11, Kidričeva 34
Slaščiarna in bife št. 35, za banko
Pekarna, Kidričeva 8
Bife Bachus bar, Titov trg 18

čestita občanom za dan republike

GOZDNO GOSPODARSTVO Kranj

s TOZD gozdarsvo Škofja Loka, Pred-
dvor, Tržič

gozdno gradbeništvo, transport in
mehanizacija Kranj in z obratom za
kooperacijo gozdarstva

čestita vsem delovnim ljudem in poslov-
nim prijateljem za praznik republike

Iskrene čestitke za 29. november
dan republike

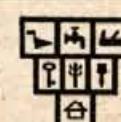

VELETRGOVINA

ŽIVILA

KRANJ

TOZD — Veleprodaja
TOZD — Maloprodaja
TOZD — Slaščarna-Kavarna
Samoupravna delovna skupnost
skupnih služb

Servisno podjetje

Kranj Tavčarjeva 45, telefon 21-282

čestita k prazniku
svojim poslovnim prijateljem
in potrošnikom

Se naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnosti: zidarska, mizarska, vodovodno-instalaterska, kleparska, krovска, ključavnica, plesarska in električarska. Gospodinski biro: šivanje oblačil po meri, pobiranje zank in izdelava gumbov.

Splošna vodna skupnost Gorenjske Kranj

čestita občanom in poslovnim prijateljem
za dan republike

Izvajamo vodogradbena dela, regulacije vodotokov, obalne proti-
erozijske zaščite, vodnogospodarske objekte, zemeljska dela,
strojna in minerska dela ter druga dela s področja nizkih gradien-

universal

JESENICE

Trgovsko podjetje
na veliko in malo
Jesenice
C. maršala Tita 1

Vsem delovnim ljudem, kupcem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan republike — 29. november in jím želimo veliko delovnih uspehov v nadaljnem delu

Gostinsko podjetje

Planinka Kamnik

z enotami: Hotel, Restavracija,
Kavarna

Ko pridete v Kamnik, nas obišcite — čestita prebivalcem
solidno boste postreženi.

in poslovnim prijateljem
za praznik republike

Zavod za gojitev divjadi

**Kozorog
Kamnik**

čestita občanom
za praznik republike

**Industrija volnenih
izdelkov Zapuže**

Industrija volnenih izdelkov SUKNO Zapuže proizvaja vse vrste blaga za ženske iz 100 % čiste rumske volne ter volnene odeje najboljših kvalitet. V prodajalnah v Zapužah in na Koroski cesti v Kranju vam nudimo najnovejše vzorce ženskega in moškega volnenega blaga ter volnene odeje vseh vrst in kvalitet.

Ob tako bogati izbiri boste gotovo našli tudi nekaj zase.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim
prijateljem čestitamo za
dan republike —

29. november

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV

Kranj, Savska cesta 22

Izdelujemo: stroje za čevljarsko in
tekstilno industrijo ter tračne bru-
silne stroje za kovinsko industrijo

Vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestitamo za dan republike

Industrijski kombinat Kranj

Vsem delovnim ljudem čestita
za praznik republike — 29. november
in jim želi še naprej
veliko delovnih uspehov

Danes vas, jutri mesto

Gorenja vas v Poljanski dolini bo v najbližji prihodnosti močno spremenila svoj videz — »Čaka nas veliko dela,« pravi predsednik krajevne skupnosti Marjan Kosmač — Dr. Milan Gregorčič bo za dan republike prejel odlikovanje predsednika republike — Končno smo dobili dober gostinski lokal, menijo vaščani — Za praznik odprt foto klub — Tradicionalni mladinski plesi privabljajo mlade od blizu in daleč

Gorenja vas v Poljanski dolini bo morda že čez leto, dve, zagotovo pa čez štiri zaživelja popolnoma drugačno življenje. Dobila bo nove prebivalce, delavce, ki bodo v osrčju Žirovskega vrha »greble« uranovo rudo, ljudi, ki bodo skrbeli za njeno predelavo, strokovnjake, katerih nalog bo, da bo proces pri predelavi urana brezhibno potekal. Vas ob Poljanščici se bo še razširila, zrastle bodo nove stanovanjske hiše, novi bloki. Pod strmim bregom Tabora in položnih vzpetin Lajs ter Žirovskega vrha se bo marsikaj spremnilo.

Industrija v Gorenji vasi je bila dolgo »pastorek«, če lahko vso stvar tako imenujemo. Domačini zatrjujejo, da je za to pač v veliki meri kriva nekdajna občinska politika. Le-ta ni dopuščala, da bi se poleg Škofje Loke razvijali tudi drugi industrijski centri v obeh dolinah. Ne v Poljanah, ne v Gorenji vasi skorajda ni bilo možnosti za zaposlitev. Gorenjci in okoličani so se vozili na »šiht« v Škofjo Loko, leto, dve, potem pa so odšli iz kraja za vedenje. Dolina, ki je sicer imela vse možnosti za razvoj, se je praznila! No, potlej je zavel drug veter!

V spodnjih prostorih doma TVD Partizan v Gorenji vasi bodo pred praznikom republike odprli moderen foto laboratorij. Duhovni vodja gorenjeveškega foto kluba je mednarodni mojster fotografije Vlastja Simončič.

ZDAJ JE DRUGAČE

»Dolgo smo bili zapostavljeni,« to lahko povem kar takoj, pripoveduje Marjan Kosmač, ki je že osem let predsednik krajevne skupnosti. »Poglejte, pred osmimi leti je bilo v krajevnih obratih komaj 150 zaposlenih, danes pa jih je okrog 450. V obratu Alpine si služi kruh 200, v Jelovici 110, Geološkem zavodu 60, Šeširju 35 in v Komunalnem servisu 20 delavcev. Možnosti pa še zdaleč niso izkorisčene. Alpina, denimo, ugotavlja, da je gorenjeveški del kolektiva med najboljšimi v podjetju in je obrat pripravljena kadarkoli razširiti. No, težave so z zaposlovanjem. Trenutno delavcev, predvsem pa žensk, ki bi se bile pripravljene zaposlit, primanjkuje. Prav tako je pripravljena na razširitev in modernizacijo obrata Jelovica. In mislim,

Pavle Čadež: »Gorenja vas se je dolgo razvijala prepočasi. Sele zdaj se je stanje izboljšalo. V kraju bi lahko ostalo več domačinov. Uran bo brez dvoma prinesel napredek, bojim pa se, da se ne bi preveč spremenil videz vasi.«

pred volitvami. Skupnost bo izvolila nove organe. Doslej smo vse naloge v krajevni skupnosti opravljali na amaterski osnovi, nova ustava pa je skupnostim naložila veliko novega dela. Zato bo potrebno zaposlit novega tajnika, človeka, ki bo odgovoren, da bo delo v redu potekalo. Pričnemo, prav zaradi prezaposlosti vseh smo doslej marsikaj zamudili! Upamo, da bo v prihodnje drugače. Čaka nas asfaltiranje ceste proti šoli! Na zadnji seji je že bil izvoljen odbor, ki bo odgovoren za to nalogu. Krajevna skupnost je v ta namen že namenila 80.000 din sredstev. Upamo, da se bodo v akcijo vključili

Marjan Kosmač: »Krajevna skupnost čaka veliko dela!«

da niti škofjeloški Šešir še ni rekel zadnje besede.«

Stari grehi se torej popravljajo! Občinski može so prisluhnili mnenju kraja, ugotovili so, da ima tudi Gorenja vas vse možnosti za razvoj industrije. Kajpak pa se postavlja vprašanje, če se vse to ni zgodilo nekoliko prepozno. O tem najbolj zgovorno priča podatek, da Trans-turistovi avtobusi vsakodnevno prepeljejo iz zgornjega dela Poljanske doline v Škofjo Loko okrog 400 delavcev. Ti ljudje se najbrž v Gorenjo vas ne bodo več vrnili!

Nekaj podatkov o krajevni skupnosti Gorenja vas najbrž ne bo odveč. Celotno področje, gorenjeveška krajevna skupnost se je pred kratkim združila še s krajevnima skupnostima Leskovica in Hotavlje, šteje okrog 2800 prebivalcev, prejšnja skupnost pa jih je imela kakih 1350. Sama Gorenja vas, mimogrede povedano, vanjo sta vključeni tudi nekdanja Sestranska vas in sedanja Trata, pa ima okrog 1150 ljudi.

VELIKO DELA

»Veliko dela nas še čaka,« mi je dejal predsednik krajevne skupnosti Marjan Kosmač. »Posebno zdaj

Marko Miklavčič: »Elektriko in trgovine bi morali v Gorenji vasi urediti najprej. Že kdaj bi kraj moral imeti trgovsko hišo. Tudi glede rudnika smo nekoliko rezervirani. Bojim se, da ne bodo za delavce namesto ustreznih stanovanjskih objektov zrasle barake!«

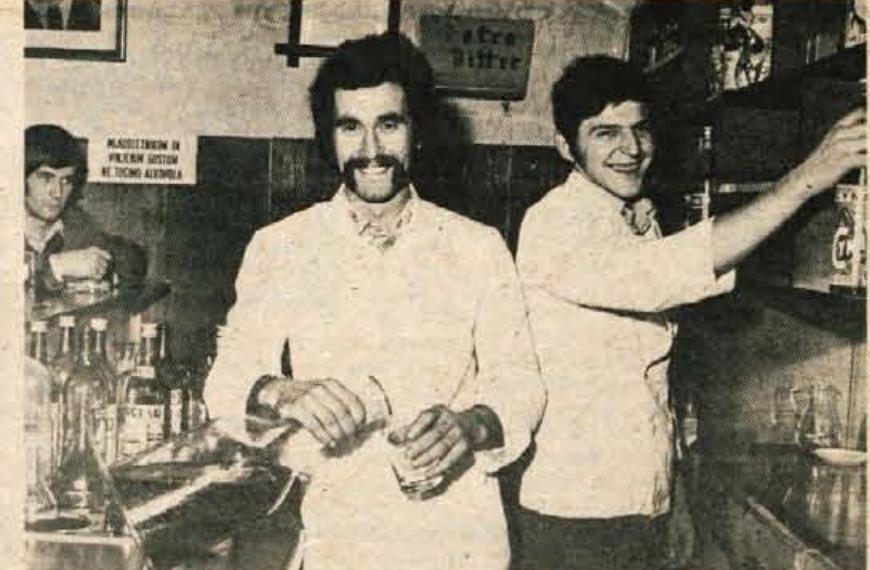
tudi drugi. Treba je namreč vedeti, da so vsi vedeli, kje se gradi šola, da pa na dostop do nje ni nihče pomislil. Učencem pa je treba zagotoviti varen dostop do »hrama učenosti«. No, potlej nas čaka že dolgo načrtovana naloga — ureditev vodovoda! Najverjetnejne bo akcija stekla že v prihodnjem letu. Pa na malčke tudi nismo pozabili! V domu Partizana bomo uredili vrtec. Tja konec januarja bodo končana vsa dela. No, mislim, da se bodo prav za dan žena vanj vselili prvi cibanci. Velik problem bomo s tem rešili. Tudi na varčevalce nismo pozabili. Ljubljanska banka bo že v kratkem v Gorenji vasi odprla svoj »kotiček«. Menim, da bodo zadovoljni prav vsi! Predvsem pa tisti, ki prejema vsak mesec osebni dohodek na hranilne knjižice! In le-teh ni malo! Alpina se je odločila za to novost, Jelovica, pa tudi Marmor se bo že v kratkem.«

OSREDNJA PROSLAVA

Gorenja vas je pred tremi leti dobita novo šolo. Solo, ki ni le šola, ampak tudi središče kulturnega življenja kraja. No, in v šoli bo tokrat, prvič, tudi osrednja proslava ob dnevu republike. Da bodo v Gorenji vasi poskrbeli za kvalitetno prireditve, ni treba posebej pripovedovati. Na njej bodo podelili odlikovanje predsednika republike Josipa Broz-Tita — red dela z zlatim vencem — dr. Miljanu Gregorčiču. Sivolasega možaka pozna domala vsa Poljanska dolina. Poznajo ga tisti, ki jim je rešil življenje, ljudje, ki so že bili na pragu smrti! Nikdar ne bodo pozabili njegove požrtovalnosti, elana, s katerim je premagoval vse težave. Kolikokrat je sredi noči pohitel visoko proti poljanskim hribom, kamor so ga klicali na pomoč! Nobena pot mu ni bila pretežka! Ampak, dr. Gregorčič o tem le nerad pipo-

Mladinski plesi v Gorenji vasi privabljajo mlade od blizu in daleč.

Mlada »štirta« Miro Lapanja in Dušan Skrlep.

veduje. Skromen je! To je bila moja dolžnost, pravi, reševati človeška življenja! Zdaj njegovo »zdravniško pot« v Gorenji vasi nadaljuje sin — dr. Bojan Gregorčič.

O KULTURI

Nekdaj je bilo kulturno umetniško društvo »Ivan Regen«, ime je dobilo po znanem gorenjevaškem znanstveniku — zoofiziologu, izredno delavno. Danes pa tega ne bi mogli trdit! Dramskih predstav ne pripravljajo več! Pa pa je izredno delaven fotoklub. Zanimanje za fotografijo se je v Gorenji vasi, po pravici povedano, povečalo po odprtju nove šole, po tistem, ko so v galeriji začeli pripravljati razstave. Doslej se jih je zvrstilo že lepo število. Prav dan pred praznikom republike bodo člani kluba v prostorih TVD Partizan odprli foto laboratorij. Večino posla pri urejanju so opravili s prostovoljnimi delom, ne pozabijo pa tudi pripomniti, da so naleteli na veliko razumevanje pri hotavlješkem podjetju Marmor, mentorju, ki jim je izdatno pomagal. Pa še na nekaj ne smemo pozabiti. Na Gorenjevaški oktet, skupino, ki nastopa malone na vseh večjih prireditvah in proslavah v občini. Letos je nastopil tudi na srečanju slovenskih oktetov v Sentjerneju.

Ce so mladinski plesi kulturne prireditve, ne vem? Vem pa, da so dobro obiskani, da so v zimski sezoni vsako soboto, da prihajajo nanje mladi iz vse občine in še od dlje, da so v Gorenji vasi že več kot pet let, da... Pobudo zanje je dal ansambel Tabor, ki trenutno ne igra več! V letošnji sezoni je taborovce nadomestila skupina Nocturno. Obiskovalcev je res vedno dovolj!

DOBRA »OŠTARIJA«

Turizem je bil nekdaj v Gorenji vasi cvetoča panoga. Danes tega ne bi mogli trdit! Resda domače turistično društvo dobro skrb za urejenost kraja, za čistočo, ni pa urejeno kopališče, turističnih sob je malo!

»Morda bo zdaj spet bolje! Nekdaj dosti znana gostilna »Kosmatka glava« je dobila nove »birte!« Mlada fanta sta odlično začela!« so mi pripovedovali vaščani, prav tako mi je zatrdil predsednik krajevne skupnosti Marjan Kosmač.

»Dušan Skrlep (24) in Miro Lapanja (23),« sta se mi le nekaj trenutkov kasneje predstavila novopecena »štirta«: »Že dolgo sva gledala, da bi dobila v najem to gostilno,« pravita. »Kraj je odličen, lokacija pa naravnost fantastična. Le dober kader je treba imeti. Oba sva kuharja. Zakaj sva prišla v Gorenjo vas? Odgovor je preprost! Zdelen se nama je, da Poljanska dolina potrebuje dobro kuhanino! Morda bo kdo misli, da je to hvala! Morda? Ampak meniva, da bo čas pokazal svoje! Promet je v začetku, marama priznati, slabo kazal. Zdaj pa so poleg domačinov začeli prihajati tudi drugi gostje. Trenutno je v najini kremi, Španovija sva jo poimenovala, mogoče dobiti vsakovrstne jedi, od vam-pov do tatarskega bifteka, od

Stane Šopar, skrb za organizacijo plesov: »Mladinski plesi se pripravljajo TVD Partizan, pobudo zanje pa je dal ansambel Tabor.«

Romana Kavčič: »Mladinski plesi so v Gorenji vasi edina zabava za mlade. Kino predstav ni več, malo je kulturnih prireditiv. Ne vem, kdo je krov.«

kalamarov do bikovih jajc. Lahko pa poveva, da sva glede kuhične uresničila komaj kakih petdeset odstotkov najnih načrtov.«

Taka je danes Gorenja vas v Poljanski dolini! Kakšen bo kraj čez desetletje, se ne ve! Razvoj, zlasti pa odprtje uranovega rudnika, bo prinesel svoje.

Besedilo: J. Govekar

Slike: F. Perdan

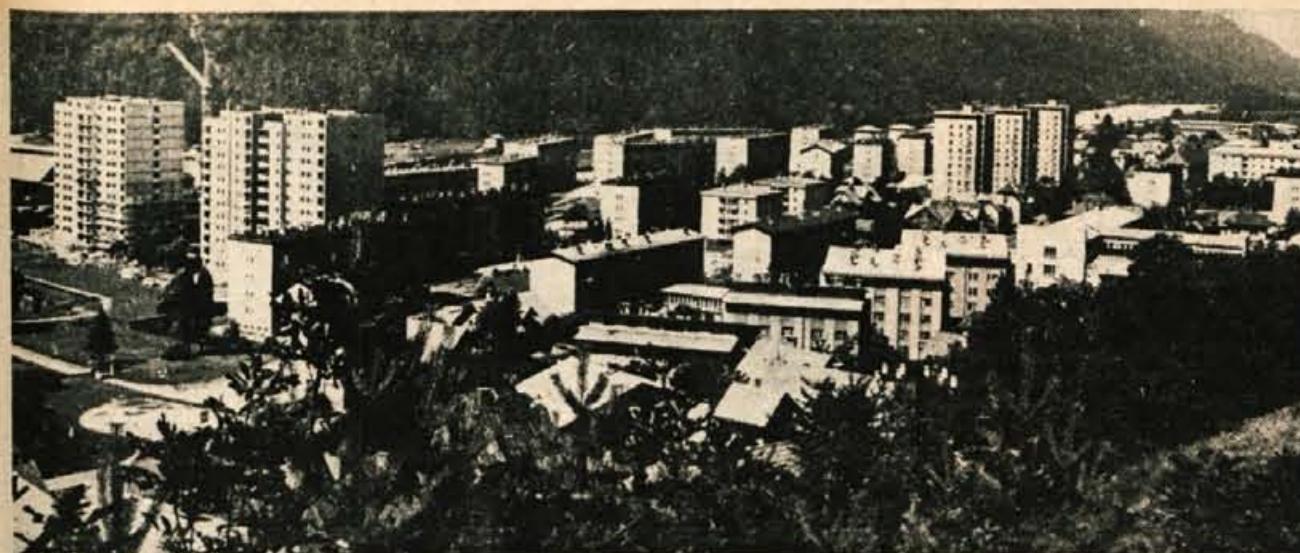

Central — Kranj

TOZD Delikatesa, trgovina »Dom« Srednja vas

obvešča cenjene stranke, da bo od 25. novembra 1974 dalje začasno poslovala vsak dan od 8. do 16. ure, v sobotah pa od 8. do 12. ure.

Se priporočamo!

Cestitamo vsem delovnim ljudem za praznik republike in jim želimo veselo praznovanje.

Skupščina občine Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZMS Jesenice
Občinski odbor ZRVS Jesenice

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

sava
J E S E N I C E
N A G O R E N J S K E M

opravlja visoke, nizke, industrijske, športne in turistične gradnje. Interesenti za vse vrste gradenj se lahko informirajo pri podjetju, ki jim kvalitetno in po zmernih cenah zagotavlja uresničitev gradnje od idejnega projekta do konca gradnje.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike

GORENJSKA OBLAČILA KRAJN

Vsem delovnim ljudem, kupcem in poslovnim prijateljem čestita za dan republike in jim želi še naprej veliko delovnih uspehov

ARHITEKT
BIRO
SGPTRŽIČ

SGP Tržič

vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem čestita za dan republike

s svojo enoto
Arhitekt biro Kranj

- gradi in projektira vse vrste visokih gradenj
- izvaja ključavnčarska, kleparska, vodoinstalaterska in pečarska dela

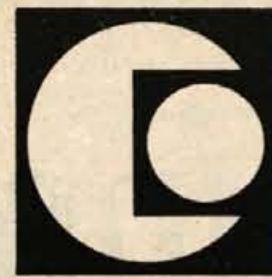

**Komunalno
gradbeno
podjetje
Bled**

TOZD Komunala
TOZD Gradišče in
delovna skupnost
skupne službe

Opravlja komunalne storitve; preskrba z vodo, odvoz smeti in odpadkov, kanalizacija, oprema in urejanje mestnih zemljišč, vodoinstalaterstvo in toplovodne napeljave. Opravlja vsa dela na nizkih in visokih gradnjah, siškarskoleskarska dela, polagamo zidne tapete in plastične pode, keramična dela. Iz lastne gramoznice dobavlja vse vrste gramognega materiala in peska. Izdelujemo vse vrste plastičnih ometov.

Priporočamo se z našimi storitvami.

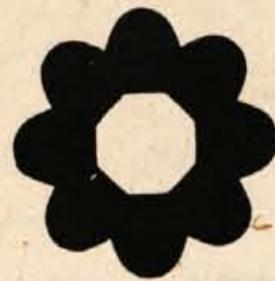
**Gozdno
gospodarstvo
Bled**

vsem delovnim ljudem čestitamo za dan republike in želimo veliko uspehov v prizadevanju za gospodarski in družbeni napredek

Trgovsko podjetje Rožca Jesenice

se pridružuje čestitkom za praznik republike — 29. november

**Konfekcija Mladi rod
Kranj**

Vsem delovnim ljudem, kolektivom in poslovnim prijateljem čestita za dan republike

Tekstilni center
Kranj

TOZD tekstilna tovarna Zvezda

čestita vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem za dan republike

Nudi kvalitetne vrste lepljivih CENTELIN medvlog za konfekcijo

**Stanovanjsko
podjetje Tržič**

vsem delovnim ljudem čestita za dan republike in želi še naprej veliko delovnih uspehov

Kmetijska zadruga

Bled

ima stalno na zalogi reprodukcijski material za kmetijstvo

in gradbeni material

- opečne izdelke bomo imeli tudi v zimskem času
- sprejemamo tudi naročila za prihodnjo sezono
- zagotovite si pravočasno gradbeni material

se priporoča KZ Bled tel. 77-425 in čestita za dan republike

Storitveno in proizvodno podjetje

CREINA

Kranj

s temeljnimi organizacijami

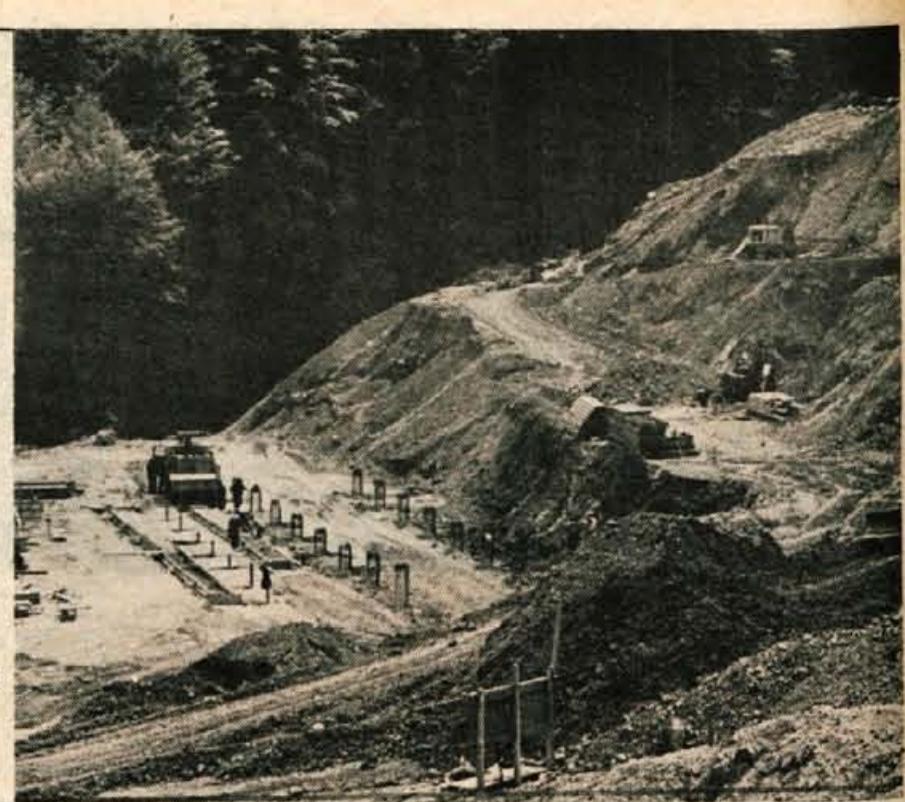
PROMET
REMONT
KMETIJSKA MEHANIZACIJA
SERVIS OSEBNIH VOZIL
RTC KRAVEC
GOSTINSTVO IN TURIZEM
TRANSPORT IN
SKUPNE SLUŽBE

čestita vsem delovnim ljudem za 29. november — dan republike

CESTNO
PODJETJE
V KRANJU

čestita vsem
poslovnim prijateljem
in uporabnikom cest
za dan republike

IZDELovanje NOTRANJE OPREME IN POHIŠTVA
MENGES, BLEJČEVA CESTA

Po želji naročnika izdelamo tudi projekte za opremo.

Izdelujemo vsa zahtevnejša pasarska dela.

Čestitamo občanom in poslovnim prijateljem za praznik republike

Vsem občanom in poslovnim prijateljem čestitamo ob dnevu republike

Zavarovancem se zahvaljujemo
za zaupanje in se priporočamo
Veliko skrb odložite, če zavaru-
jete sebe in svoje premoženje pri

Zavarovalnici Sava PE Kranj

TITAN KAMNIK

Titan tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik proizvaja:

- fitinge
- ključavnice navadne in cilindrične
- ulitke iz temprane litine za avtomobilsko, elektro in strojno industrijo

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše renomirane izdelke

Čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za dan republike

Malta — zibelka starih kultur in civilizacij

KOKATEDRALA

Polni vtisov o prazgodovinskih znamenitostih in nenavadne preteklosti Malte, ki se bistveno razlikuje od sosednjih dežel Sredozemlja, smo se iz nacionalnega muzeja podali na bližnji trg Sv. Janeza na ogled kokatedrale.

Mimo trga pelje glavna valetska ulica Kingsway, ob kateri so vse vladne ustanove in diplomatska

predstavnštva tujih držav. Kar malo razočarani smo bili, ko nikjer nismo opazili zastave Jugoslavije. Navzlic prijateljskim odnosom z Malto naša država, sodeč po podatkih iz turističnega vodiča Vallette, nima svojega diplomatskega predstavnštva.

Zastopane so skoraj vse Zahodnoevropske države ter celo take dežele kot so Haiti, Honduras, Etiopija in Liberija. Prav tako nismo zasledili

podatka o predstavnštih socialističnih držav, medtem ko smo med množico v tem delu mesta naleteli na številne mornarje tovornih ladij tudi iz Sovjetske zveze in Kitajske. Kitajci v svojih temno modrih oblekah so disciplinirano po dva in dva, kot vojaki, korakali in razumljivo zbušili pozornost množice, pa tudi nas, ki smo bili pravo nasprotje kitajske strumnosti. Kar naprej smo se čakali in lovili v mestni gneči, ne meneč se dosti na vodnikova navodila o točnosti in podobnem.

Mestna četrta s trgom Sv. Janeza je nasploh najbolj živahna. Okoli za spoznanje položne tlakovane ploščadi — pred kokatedralo, so med nizkim drevoredom nanizane stojnice — trafične, cvetličarne in majhne kramarije s spominki. Podobne so še najbolj uticam ljubljanskih prodajalcev pečenega kostanja. Na vogalih trga so stari paviljončki v tipični arhitekturi. Pod svodi, okrašenimi z arabeskami, se zbirajo zlasti tuji, ki si ogledujejo ali kupujejo preproge, keramiko in druge malteške spominke. Tudi nas je mikalo v te arabske bazarje, toda kaj, ko še nismo bili na čistem, s koliko denarja lahko razpolagamo, pa tudi časa ni bilo veliko.

Krešo nas je miril z nasveti, naj šedimo denar in naj se ne pustimo ujeti že v prvi prodajalni, ki jo vidimo. Bo že on povedal in pokazal, kje se poceni in dobro kupijo »fine stvari«. Sicer pa večina, z mano vred, še vedno ni menjala denarja.

To smo uspeli šele po ogledu kokatedrale v valetski narodni banki. Malteški funt ima isto vrednost kot britanski, uradni tečaj pa je bil okoli 45 do 50 din za funt.

Kokatedrala, posvečena Sv. Janezu, tega svetnika imajo na Malti poleg Sv. Pavla zaradi svojih vitezov Ivanovcev najbolj v čisilih, na zunaj ni nič posebnega. Razen velikosti, dveh špansko baročnih zvonikov in balkona nad velikim portalom, vse spet v dolgočasni oker barvi, kot vsa Malta — pravzaprav ni nič omembe vrednega.

Kot bi vas, dragi bralci, je tudi nas zanimalo, zakaj to veliko cerkev v Valletti imenujejo kokatedrala in ne po enostavni logiki — katedrala kot povsod v vesoljnem krščanskem svetu.

Kokatedrala gor, kokatedrala dol — za božjo voljo Krešo, povej nam vendar, zakaj tisti »ko« pred katedralo. Pa ja ni kakšna kooperacija po sredi? Vodnik nam je pojasnil, da je ta božji hram pravzaprav podružnica glavne katedrale v mestu Mdini, kjer je bila prvotna prestolnica Malte. Če je Valletta vsa Janezova, pa Mdina najbolj časti svojega Pavla. Po rangu je torej Pavlova katedrala prva, Janezova pa druga. Kljub temu pa je bila kokatedrala v Valletti v zadnjih stoletjih morda celo pomembnejša kot katedrala v Mdini. Bila je osrednje zbirališče bogoboječih otočanov in nekakšen reprezentančni cerkveni sedež malteških vitezov in nadškofa.

Po cerkvenih obredih v cerkvi so na trgu sv. Janeza zbirale množice in poslušale velikega mojstra in druge visoke može, ki so z balkona nad cerkvenim portalom oznanjali zakone, predpise in druge pomembne zadeve. Balkon je bil nekakšna govorniška tribuna posvetne aristokracije, se pravi viteških redov in njihovih velikih mojstrov. V cerkvi so se posvečali božjim, pred cerkvijo pa posvetnim zadevam. Praktično — ni kaj reči. Sicer pa je bilo na Malti cerkveno in posvetno tako tesno povezano in prepleteno, da je skoraj vse eno in isto, v bistvu pa vse cerkveno.

Kokatedralo so zgradili šele v 17. stoletju, potem ko so za prestolno mesto proglašili Valletto, namesto dotedanje prestolnice Mdine.

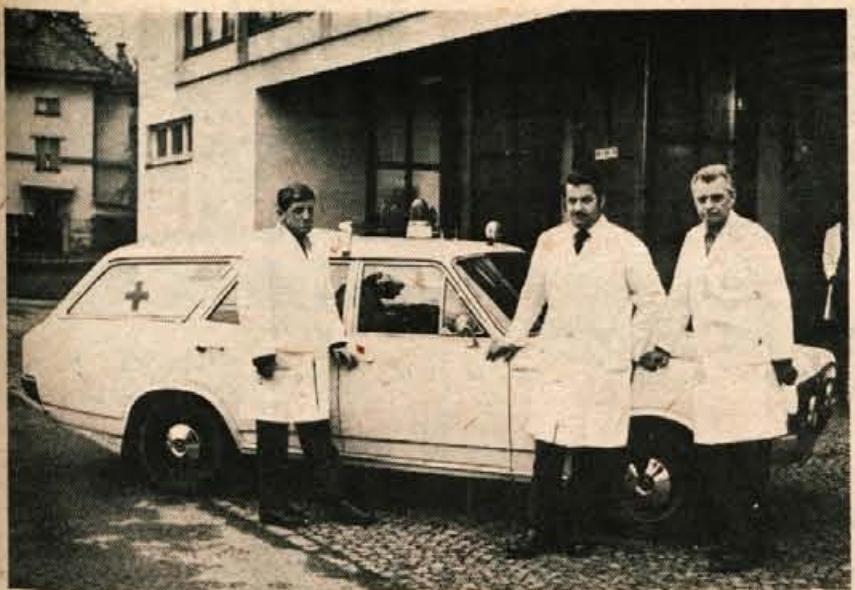
BOGU, KAR JE BOŽJEGA, IN SE VEĆ

Do trenutka, ko smo vstopili, sem bil prepričan, da sem že videl vse razkošje krščanskih cerkva bodisi v Rimu, na Dunaju, v Budimpešti. S presenečenjem pa sem ugotovil, da sem se uštel, kot vsi, ki so se imeli za poznavalce in so že videli nekaj sveta. Z bogastvom opreme in razkošno arhitekturo te cerkve se lahko meri le Vatikan. Notranjost te čudovitev in prostrane cerkve — kokatedrale — je pravno nasprotje njenemu zunanjemu videzu.

JOŠT ROLC (Se bo nadaljevalo)

Hodnik v guvernerjevi palači v Valetti

Halo, 94!

Kadar drvi po cesti rešilni avtomobil z odprto sireno, reagiramo na vodno vsi enako. Stopimo do okna in skušamo z očmi ujeti vozilo, ki hiti proti kraju nesreče ali pa bolnika ali ponesrečenca pelje v zdravstveni dom, čeprav vemo, da bomo ujeli le znano podobo svetlega vozila z oznako rdečega križa.

»Na žalost pa sirena in modra luč, kar pomeni, da smo na nujni vožnji, za voznike na naših cestah pomenita toliko kot nič,« pravijo vozniki rešilnih avtomobilov. Z njimi smo se pogovarjali na reševalni postaji v Kranju, verjetno pa imajo glede tega težave tudi na vseh drugih postajah. »Naše ceste so ozke in posebno ob nedeljah je promet zelo gost, takrat je nujna vožnja podobna običajni, saj je promet iz nasprotne smeri tako gost, da se prehitevati ne da,« pravi Franc Demšar, eden od devetih šoferjev kranjske reševalne postaje. »Lé tuja vozila se takoj umaknejo na rob ceste, če zaslišijo siren. Naši vozniki pa so za ta zvok gluhi. Rad bi vedel, kako bi se počutili, ko bi jim šlo za minute, pa bi vedeli, da se zaradi oviranja neuvidevnih voznikov nujnih čas in življenje izteka. Pa še to: po mojem mnenju reševalcem novi prometni zakon ne daje tolikšne prednosti kot bi jo moral.«

Seveda so te težave reševalcev v prometu na naših cestah le del nujnovega vsakdanjika, ki se ne izteče ob drugi uri popoldne ali ob katerikoli drugi urri dneva ali noči. Reševalci, s tem mislim tako šoferje kot nujnove spremjevalce, so le sestavni

del ekipe službe nujne pomoči zdravstvenega doma Kranj: v reševalno skupino enega turnusa sodi tudi zdravniki in medicinska sestra. »Ta skupina,« pravi vodja splošne medicine pri ZD Kranj dr. Ciril Armeni, »je v določenem času celota, njeni člani pa imajo vsak svoje naloge in se med seboj dopolnjujejo, delo si delijo. Njihove dolžnosti smo že pred nekaj leti zajeli v pravilnik, ki ga prav sedaj dopolnjujemo. Moram reči, da smo prav z organizacijo nujne pomoči in s pravilnikom za korak pred drugimi zdravstvenimi domovi, ki se posebno v zadnjem času prek sekcijske splošne medicine želijo seznaniti z našimi izkušnjami v organizirjanju službe prve pomoči. V tej službi so stalno 4 medicinske sestre, zdravnik, 9 šoferjev rešilnih avtomobilov in 4 spremjevalci. V teritorialnih enotah ZD Kranj v Škofiji Luki, Tržiču in Žireh pa je vsega skupaj še 10 šoferjev rešilnih avtomobilov, spremjevalcev pa tam nimajo.«

POMEMBNA JE PRVA POMOČ

Med najstarejšimi uslužbenec spremjevalci reševalne postaje v Kranju je Franc Obed: »Že 14 let sem tukaj. Moja naloga je nuditi prvo pomoč na kraju nesreče, če tako dolgo zdravnik. Po pozivu na pomoč namreč zdravnik odloči, ali gre za nujen primer, ko mora na kraj nesreče sam zdravnik, spremjevalec s šoferjem ali šofer sam. Ta čas pa je spremjevalčevi mesto v ambulantni pri-

Kmetovalci in rejci prašičev!
Tudi letos odkupuje Koteks tobus svinjske kože.
 Pri vzreji prašičev pazite, da se njihova koža ne poškoduje. Nepoškodovane in nerezane kože imajo pri odkupu večjo vrednost.
 Svinjske kože oddajte najbližji zbiralnici Koteks tobus ali kmetijski zadrugi, kjer odkupujejo tudi kože drugih živali.

Koteks Tobus

Čestitamo poslovnim prijateljem
 za praznik
 republike — 29. november

nova in izpopolnjena izbira v vleblagovnici globus v enoti Blagovnica

od
 danes
 naprej

✓skrene čestitke za praznik republike — 29. november

dežurni sestri. Ko že omenjam prvo pomoč — bi rad povedal tole: vesel sem, da so se mladi vozniki motornih vozil res dobro naučili večin prve pomoči. Pred leti, ko je stopil v veljavno predpis o kompletu prve pomoči v avtomobilu, pa brez ustreznega znanja, smo našli ranjence v prometnih nesrečah tako obvezane, da ni bilo nikamor podobno. Celo več: bilo je nevarno za njihovo zdravje kot tudi življenje. Na vodno smo take povoje takoj prerezali, saj so bili pogosto takozagnjeni, da so bili udje pomedreli. S tem pa so napravili več škode kot koristi.«

Tudi večin drugih spremjevalcev je na postaji že več let, prav tako tudi šoferji rešilcev. Ob tem delu je treba biti vzdržljiv, potrežljiv, močan in še marsikaj. Kdor ni za ta poklic, ga pusti že v enem dnevu ali najkasneje v enem tednu. Po toliko letih takega dela pa rade pridejo tudi poklicne bolezni: reševalci pogosto tožijo zaradi okvar hrbtenice, saj morajo dnevno dvigniti in prenesti več sto kilogramov človeške teže. In to po najbolj ozkih in najbolj zavitih stopnicah blokov, kjer ni dvigal, arhitekti pa niso pomislili, da je treba tudi v šestu nadstropje z nosili. Kjer pa dvigala so, so seveda premajhna za nosila.

VEDNO NA VOŽNJI

Vse niti te zelo ubrane reševalne ekipe na čelu z zdravnikom pa vodi vedno dežurna sestra. Le-ta sprejema kljice za nujno pomoč, pomaga zdravniku in točno ve, kje so rešilni avtomobili. Zdaj je to delo olajšano, ker je večina avtomobilov opremljena z UKV spremjemnik. Te naprave nimajo samo rešilni avtomobili, pač pa tudi drugi službeni avtomobili, ki jih uporabljajo zdravniki na obiskih na domu ali na nujnih vožnjah. »Na žalost,« pravi dr. Armeni, »pa so ti naši avtomobili preslabo označeni. Kdo pa hoče opaziti svetel volkswagen označen z malim rdečim križem, ki nevarno prehitava, ker je dobil nujen poziv. Pogosto nam drugi vozniki priredijo pravi trobilni koncert. Ce bi tudi ta vozila imela modro utripajočo luč, bi morda lahko v tem gostem prometu prišli na kraj, kjer čakajo na našo pomoč, seveda hitreje.«

Seveda pa reševalna vozila ne vozijo vedno na nujni vožnji. Kar precej voženj je takih, ki jim pravijo taksi vožnje. Dosti bolnikov je treba vsak dan voziti na pregled v bolnice, nekatere vožijo iz bolnice domov, pa spet iz bolnice v druge bolnice itd. Teh voženj je toliko, da je dopoldne en reševalni avtomobil neprestano na taki taksi vožnji, drugi avtomobili pa čakajo na nujne primere. V jesenskem in zimskem času se delovni pogoji za reševalce tako za šoferje rešilcev kot tudi za zdravnike na nujnih vožnjah močno po-

slabšajo. Ko bo zapadel sneg, pa se bodo močno povečale vožnje od smučarskih središč v mavčarne ljubljanske bolnice. To leto, pravijo na kranjski reševalni postaji, bo hudo: že prejšnjo nedeljo, ko je bilo na Krvavcu že kar črno smučarjev, so tri zlomljenimi nogami prepeljali v Ljubljano. Pozimi pa jih bodo vozili še z Zelenice, Starega vrha in še od kod. Sedem do osem prevozov ob nedeljah je pozimi menda kar normalno.

»Vse bi še bilo,« pravijo reševalci, »če bi ljudje hoteli malo počakati. Nihče ne pomisli na to, da moramo pri našem delu upoštovati nujnost prve pomoči in ne vrstni red. Ne bi se smelo zgoditi, da bi zaradi ne najbolj nujne vožnje moral čakati na prevoz kak res hudo nujen primer. Občani bi nam zelo pomagali, če bi zaradi manjših poškodb sami prepeljali koga k zdravniku. Zgodi se celo, da peljemo lažjega ponesrečenca v bolnišnico, sivojec, ki pa bi ga prav lahko peljal v svojem avtomobilu, pa pelje za nami.«

»Naše načelo je,« je poudaril dr. Armeni, »da je urgentnost zagotovljena. Ni tako pomembno, da je vsak takoj prepeljan do zdravnika ali zdravnik do njega, če ga potrebuje, pač pa, da je v najbolj nujnem primeru takoj zagotovljena zdravniška pomoč. To pa seveda vsi, ki potrebujejo zdravniško pomoč, ne vedo in ne morejo vedeti, so pa seveda nepotrežljivi. Zadnje čase, posebno poleti, se je naše delo razširilo še na letališče. Posebno letos smo imeli tam več opravka, ker je prišlo ved izseljencev. No, in kar se ob vrnitvi domov rado zgodi — več izseljencev je od vesela zadela kap: tako da je leta-

lišče večkrat res potrebovalo našo nujno pomoč.«

ROJSTVO V REŠILCU

Med nujne primere sodijo tudi porodnice. Ne bi verjeli, toda porod v reševalnem avtomobilu je skoraj nekaj vsakdanjega. Kranjski reševalci niso mogli prešteti, kolikokrat so morali prevzeti vlogo babice. Vsak reševalni avtomobil ima obvezno komplet babiške opreme in kot pravijo je skoraj neprestano v uporabi. Kadar jih pokličejo kam na Jezersko ali v kake podobno oddaljene kraje, potem skoraj z gotovostjo pričakujejo porod na poti v porodišnico. Mater in novorojenčka, ki je zajokal v rešilcu, seveda oddajo v roke pravim babicam. Da pa bi jim potem kdo rekel hvala, ker so pomagali pri porodu, pravijo ti fantje, se še ni zgodilo.

»Pet reševalnih avtomobilov imamo,« je povedal šef reševalne postaje Lojze Erman, ki ima na skrbi avtopark in pa osebni avtomobil za zdravnika ter še nekaj drugih vozil. »To sicer ni veliko, če vemo, da so ti avtomobili vedno na vožnji, saj nas ljudje pogosteje potrebujejo kot gasilce. Še kak dober avtomobil bi potrebovali, posebno pa večji kombi, imajo ga v Tržiču in Škofiji Luki, v katerem je možno nuditi kompletno zdravniško pomoč. Lahko rečem, da imamo več kot drugi kraji, predvsem kar se tiče organizacije in opreme, nimamo pa seveda še dosti tistega, kar bi potrebovali za dovršeno nudjenje nujne zdravniške pomoči. Služba pa bo že drugo leto veliko pridobilna z novimi prostori, ko se bo lahko razširila v sedanje prostore otroškega dispanzerja.«

L. M.

Užinka republika

domači barvni vojni spektakel

Velika zlata arena v Pulju 1974 — najboljši film leta

Režija: Žika Mitrović

Igrajo: Boris Buzančić, Božidar Frajt, Rade Šerbedžija, Branko Miličević in Neda Arnerić

Na sporedu v kinu Center: 28. novembra ob 16. in 19. uri; 29. in 30. novembra ter 1. in 2. decembra ob 15. in 18. uri

v kinu Storžič: 3. decembra ob 16. in 19. uri

Vsem občanom čestitamo za dan republike!

Oddelek smučarske gimnazije deluje že drugo leto

Lani so na škofjeloški gimnaziji odprli poseben oddelek smučarske gimnazije. Vanj so vključili dijake iz vseh razredov, ki se aktivno ukvarjajo z zimskim športom in so člani enega od smučarskih klubov pri nas. Lansko šolsko leto je bilo v smučarski gimnaziji 13 dijakov. Letos so razpisali vpis za prvošolce. Priključili so se trije, tako da je v oddelku 16 dijakov.

Dijaki, ki so vpisani v smučarski oddelek, lahko odhajajo na treninge in tekmovanja tudi v času pouka. Razredniki in razredna skupnost spremljajo njihove učne uspehe in jim pomagajo. Profesorji pri dodatnem pouku, učenci pa pri prepisovanju snovi. Vodstvo šole je tudi priporočilo profesorjem, da dijakov

dan po končanih tekmovanjih ne sprašujejo.

Letos bodo za dijake smučarske gimnazije pripravili skupen trening. Če bodo razmrezne ugodne, jih bodo na sneg popeljali med semestralnimi počitnicami. Če pa takrat ne bo snega, pa kasneje. Zamudno bodo nadoknadi v dodatnimi učnimi urami za smučarje in bolj intenzivnim poukom.

Na šoli so tudi povedali, da dijaki, ki se vključili v oddelek smučarske gimnazije, po uspehu prav niso zaostajajo za kolegi, ki hodijo redno v pouku.

GLAS
 Sreda, 27. novembra 1974

Mladi kolesar kranjske Save Bojan Ropret in ekipa Save

Po maratonskem štetju sem s pomočjo kolegov Janeza in Jožeta prešel 421 glasovnic, ki ste jih letos za 19. zaporedni naslov za najboljšega športnika oziroma deseterico najboljših in 6. za najboljšo ekipo Gorenjske za leto 1974 poslali na naše uredništvo. Z veliko prednostjo je zmagal mladi kolesar Bojan Ropret ter ekipa Save, katere član je tudi letošnji zmagovalec.

Prvi je Bojan. Z gotovostjo pa trdim, da je ostali vrstni red precej klubsko pobaran, saj sta na naslednjih mestih prav člana zmagovalne ekipe Save Jože Valenčič in Slavko Žagar. In zakaj klubsko pobaran? Funkcionarji Save so »kampanjsko« določevali preostali vrstni red. Le dva podatka: poznam vrsto vodilnih mož kluba in precej njihove »žlahete«, ki so poslali tudi čez 30 ali več glasovnic. Ko smo začeli objavljati le-te, sem srečal znanca, ki mu je iz časopisa Dela molel cel šop našega. Sel je mimo mene kot da me ne pozna. In še drugi: vodilni je kar med svoje sodelavce v oddelku razdelil listke — ni jih bilo malo — da so glasovali za kolesarje.

Zmagal je Ropret. Priznam mu, da je med ostalimi gorenjskimi športniki dosegel odlične rezultate in da med svojimi vrstniki nima konkurenco. Pri vašem izboru je iz ostale »plejade« najboljših med najboljšimi. Ta uspeh vsekakor zaslubi. Tudi drugi in tretji Valenčič oziroma Žagar sta odlična kolesarja, ki sta svoji ekipi na državnem prvenstvu prikolesarila drugo mesto. Toda vseeno bi se kolesarski delavci Save lahko zamisili tudi nad tem, da na Gorenjskem niso samo kolesarji, ampak tudi drugi športniki, ki so osvajali državne naslove,

Za primerjavo pri letošnji izbiri smo se odločili tudi za dve anketi. V prvi smo zaprosili za sodelovanje urednike slovenskih časopisov ter RTV. Našemu vabilu so se odzvali Drago Kranjc (Sportske novice Ljubljana), Evgen Berant (Delo), Stane Fugina (Dnevnik), Bogo Skalicky (Večer Maribor) ter Marko Rožman in Tugo Klasinc (oba RTV Ljubljana). Njihove predlogi, kakor tudi v naši interni anketi, smo ocenjevali po istem kriteriju kot za bralce.

Najboljši po predlogih urednikov — posamezniki: 1. Metka Papler, 2. Miran Gašperšič, 3. Rebeka Poreta, 4. Jože Turk, 5. Bogdan Norčič, 6. Brane Milovanović, 7. Bojan Križaj, 8. Rudi Knez, 9. Franc Peterzel st., 10. Jože Valenčič; ekipe: 1. HK Jesenice, 2. PK Triglav, 3. KK Sava, 4. RK Alpes, 5. OK Bled.

V naši interni anketi pa so sodelovali: Albin Učakar, Andrej Zalar, Helena Jelovčan, Igor Guzelj, Janez Govekar, Jože Košnjek, Jože Javornik in Dušan Humer.

Vrstni red — posamezniki: 1. Metka Papler, 2. Brane Milovanović, 3. Bojan Križaj, 4. Bogdan Norčič, 5. Jože Turk, 6. Rebeka Poreta, 7. Miran Gašperšič, 8. Franc Peterzel st., 9. Dušan Gorišek, 10. Filip Kalan;

ekipe: 1. PK Triglav in HK Jesenice, 3. KK Sava, 4. VK Triglav in RK Alpes, 6. SK Triglav (teki).

podirali rekorde in ne nazadnje ponesli ime Kranja in Jugoslavije v svet.

1. BOJAN ROPRET (KK Sava — 3661 glasov) — Po letu 1967, ko je bila v naši anketi izbrana komaj 14-letna plavalca Triglava Lidija Svarc, je za njo drugi najmlajši, prvi komaj 17-letni dijak srednje tehnične šole v Iskri — strojni smer, Bojan. Bojan kolesari dobri dve leti in v teh dveh letih je v mladinski konkurenči dosegel imenitne uspehe. Njegova pa je bila letošnja sezona. Na državnem prvenstvu v Zagrebu je kar trikrat stopil na najvišjo stopnico. Je prvak v gorski vožnji, v vožnji na kronometer ter v zasledovalni vožnji na 4000 m. Obenem je tudi slovenski prvak, osvojil pa je tudi nekaj odličnih uvrstitev v mednarodni konkurenči — 3. v Pragi za trofejo Favorit. Letos res prva »violina« v svoji konkurenči in če bo tako nadaljeval, bomo v kratkem spet dobili kolesarja, ki mu ne bo para. Za osvojeni naslov najboljšega na Gorenjskem naše iskrene čestitke.

2. JOŽE VALENČIČ (KK Sava — 1977) — Kot kolesar se je kalil pri ljubljanskem Rogu. Lani se je borbeni reprezentant priključil Savi, ki je z njim pridobila na izenačnosti. Ta 26-letni Pivčan je bil 3. na cestnem prvenstvu SFRJ v Kraljevu, 7. za memorial Vida Račiča, na tradicionalni dirki Alpe-Adria pa je zasedel 38. mesto. To je le nekaj boljših uvrstitev tega kranjskega kolesarja, ki je uspešno nastopil tudi za reprezentanco.

5. METKA PAPLER (AK Triglav — 923) — Prva dama diskova v Jugoslaviji si je že na začetku se-

3. SLAVKO ŽAGAR (KK Sava — 1275) — Slavko je kolesarsko kariero pričel pri domačem klubu in pod vodstvom trenerja Hvastija. Ceprav je imel letos manjšo krizo, je dobro vozil za državne barve. Bil je 12. v Kraljevu, 5. za gorsk prvenstvo SFRJ, enako mesto pa je osvojil na dirki Avnoja, medtem pa je dobil tudi dirko po potek Podravine.

4. BOJAN KRIŽAJ (SK Tržič — 1000) — Že kot pionir je s svojimi vragolijami med slalomskimi vraticami opozoril nase. Nekaj mu je bilo prirojenega že ob rojstvu, saj je iz smučarske družine. Odlično je startal letos med člani, ko je na svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah v St. Moritzu osvojil 13. mesto med vsemi slalomskimi svetovnimi asi. Bil je dvakrat prvi v Libanonu ter 16. in 21. v Visokih Tatrah. To mu je prineslo FIS točke, kar mu daje dobro startno osnovno v nastopanju v svetovnem pokalu za sezono 1974/75.

5. METKA PAPLER (AK Triglav — 923) — Prva dama diskova v Jugoslaviji si je že na začetku se-

zone zadala nalogu, da izboljša svoj državni rekord. V pičlih dveh mesecih ga je presegla kar šestkrat. Prvič v Meranu (49,70 m), s 50,10 m je postala državna prvakinja, zadnjič pa ga je zalučala v Celju in z 51,14 m postavila novo znamko.

6. FRANC PETERZEL st. (SD Kranj — 914) — Že vrsto let je Franc st. stalni gost pri izbiri. Je eden najboljših pištolašev v državi. Na državnem prvenstvu letos v Ljubljani si je poleg državnega naslova s hitrostrelno pištolo pristreljal s 587 krogli tudi nov državni rekord. Končno so nanj postali pozorni možje iz SZ Jugoslavije in ga z reprezentanco poslali na svetovno prvenstvo v Švico. Ker pa jabolko ne pada daleč od drevesa, gre po očetovih stopinjah tudi sin Franci. Ta nadaljuje družinsko tradicijo, saj je mladinski državni prvak in rekorder.

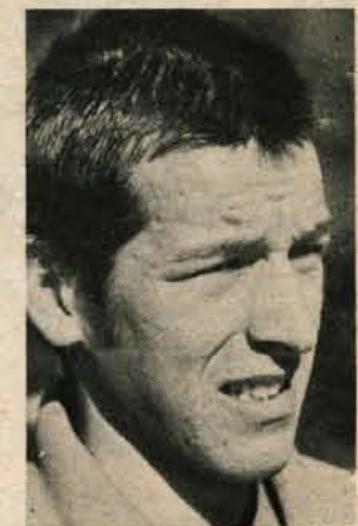
7. BRANE MILOVANOVIĆ (PK Triglav — 868) — Starter na prijateljskem dvoboju Primorje : Triglav na Reki je v lepem morskom bazenu sprožil startni streli za 1500 m kravl moški. Med šestimi tekmovalci je bil tudi trenutno naš najboljši dolgorogaš Brane. Že na 400 m in nato še na 800 m — tu je bil vmesni čas že boljši od državnega rekorda — je kazalo, da plava hitro in brez napora. Ko so se po 1500 m stoparice na cilju ustavile, je Milovanović v časom 17:28,0 postavil nov jugoslovanski rekord. Kot prvi Jugoslovan se je spustil pod 18 minut in popravil že 10 let star rekord Splitčana Veljka Rogošiča. Je stalni reprezentant in prvak SRS na 100, 200, 400, 1500 m kravl ter 200 in 400 m mešano.

8. RUDI KNEZ (HK Jesenice — 846) — Mica, kot ga imenujejo soigraci v klubu in reprezentanci, ima to »smolo«, da je zadnja prepreka v hokeju. Je namreč vratar. In to dober, saj je letos z našo reprezentanco na svetovnem prvenstvu v Ljubljani skupine B osvojil enega največjih uspehov v zgodovini jugoslovanskega hokeja — 2. mesto. Tudi akreditirani novinarji tega prvenstva so ga postavili za najboljšega s številko 1 na hrbitu.

9. BOGDAN NORČIČ (SK Triglav — 835) — Smučarski skoki so atraktivna in lepa smučarska disciplina. Tej se je zapisal tudi Norčič in dosegel že lepe mednarodne in domače uspehe. Ceprav je v sezoni 1973/74 služil vojaški rok, je bil na svetovnem prvenstvu v klasičnih disciplinah v Falunu najbolje uvrščeni Jugoslovan. Na mednarodni prireditvi Planica 74 je bil 25., na

prvenstvu SFRJ pa 4. Letos se je še bolj zagrizel v delo in treninge, obenem pa je od skakalcev edini, ki ima olimpijsko normo za Innsbruck.

10. FILIP KALAN (TVD Gorje — 808) — Smučarski tek je disciplina, ki terja celega in zagrinjenega človeka. Filip to tudi je, saj je že leta med vodilnimi jugoslovanskimi teklači. Na prvenstvu SFRJ je prvak na 30 in 15 km, na svetovnem prvenstvu v Falunu pa je bil na 30 km med 70 tekmovalci soliden 38. Tudi za letošnjo sezono je pridno nabiral kilometre, ki mu bodo pomagali za še boljše rezultate in uvrstitev v mednarodni in domači smučni.

Ostali vrstni red (zastopanih je bilo 88 športnikov): 11. Franc Hvasti (KK Sava), 12. Stefan Pesjak (ALC Lesce), 13. Janez Gorjanc (SK Triglav), 14. Marjan Mesec (SK Triglav), 15. Rebeka Poreta (PK Triglav), 16. Jože Zupin (AMD Tržič), 17. Franc Peterzel ml. (SD Kranj), 18. Peter Stefančič (SD Jesenice), 19. Jože Turk (KK Triglav), 20. Barbara Pikon (SK Radovljica).

— — —

1. KK SAVA (1315 glasov) — Po petletnem vladanju hokejistov Jesenice, saj so bili najboljši v vseh petih letih, so letos vodilna ekipa kolesarji kranjske Save. Le-ti so se od lanskega 3. mesta na državnem prvenstvu prebili letos na 2. ter tako dosegli največji uspeh doslej.

2. HK JESENICE (440) — Jesenški hokejisti so že šestnajstkrat osvojili najvišji hokejski prestol. Tudi letos so bili prvi, toda ostali so praznih rok, ker so jim razveljavili že dobljeno tekmo z Olimpijo in jim s porazom vzeli tudi prvo mesto.

3. PK TRIGLAV (410) — Plavalci in plavalke gorenjske metropole so v letošnji sezoni 3. mesto na zimskem prvenstvu SFRJ dodali še 1. na letnem v Sloveniji in bili 2. na letnem v državi. 2. mesto ni naključno, saj imajo v svojih vrstah odlični plavalni kader.

4. KK TRIGLAV (365) — Keglači Triglava so v tem letu osvojili državni naslov in imeli čast, da se borijo tudi v najvišjem evropskem tekmovanju — evropskem pokalu. Tu niso imeli sreče, padli so v najtežjo skupino in izpadli.

5. VK TRIGLAV (235) — Vaterpolisti Triglava se že štiri leta borijo za vstop v družbo najboljših. Sø pa večno le drugi. V prihodnji sezoni bodo spet startali na veliki met, ki bi jih spet pripeljal v I. zvezno ligo.

Ostali vrstni red: 6. SK Triglav (smučarski teki), 7. ALC Lesce, 8. Elan Begunje, 9. RK Alpes — ženske, 10. KK Triglav (košarka).

D. Humer

Kot je že v navadi, smo tudi letos za naše bralce namenili tri denarne nagrade.

Prvo nagrado 150 din prejme Marija Jereb, Zg. Besnica, Sp. Besnica n. h., drugo nagrado 100 din dobi Nataša Dobre, Križe 82, tretjo nagrado 50 din pa Milan Večeř, Kranj, 1. avg. 1.

GLAS 23

Sreda, 27. novembra 1974

Zmagovita ekipa Save. Od leve proti desni: J. Valenčič, Rakuš, Dovč, Žagar, Hvasti, Tulipan (člani), Reven, Štven, Ropret, Cugelj in Udovič (mladinci).

Za boljše delo službe zaposlovanja

Na področju zaposlovanja na Gorenjskem že dlje časa obstajajo nesorazmerja in razna odstopanja od družbeno programiranih ciljev. Zadnja leta močno narašča stopnja zaposlenosti, precej več kot je planirana. Po eni strani se tako lahko zaposlijo vsi delavci na našem področju; vendar pa vemo, da je potreb po delavcih preveč, zato jih gorenjska regija že nekaj let ne more več pokrivati z naravnim priastom, ampak moramo delavce «uvažati». Naravni prirost pomeni za Gorenjsko 2400 delavcev letno, kar pa je le 35 do 37 odstotkov potrebu, ki jih prijavijo delovne organizacije. Zaradi takega po splošnem mnenju prekomernega zaposlovanja, se tudi struktura kvalifikacij prepočasi izboljšuje. Na Gorenjskem je še vedno 53 odstotkov delavcev brez strokovne kvalifikacije.

To je seveda le nekaj problemov na področju zaposlovanja v gorenjski regiji, ki jih bodo morale strokovne službe skupnosti za zaposlovanje v skladu s programiranimi temeljnimi nalogami reševati v naslednjem obdobju. O teh bodočih nalogah smo se pogovarjali z direktorjem Komunalnega zavoda za zaposlovanje Kranj Slavkom Kanom.

»Res je,« pravi direktor, »da se v gorenjski regiji že nekaj časa kažejo precejšnja nesorazmerja na področju zaposlovanja. Prav sedaj pripravljajo strokovne službe zavoda gradivo, ki bo vsebovalo problematiko zaposlovanja v naši regiji. Gradivo bo — tako smo si zamisili — informacijsko, problemsko in akcijsko. Občutek imamo namreč, da naše delo, sploh naloge našega zavoda, v regiji niso dovolj poznane, zato bomo to gradivo poslali vsem delovnim organizacijam v regiji. Seveda pa bo v gradivu tudi več predlogov, kako naj se problemi na področju zaposlovanja rešujejo in kdo po našem mnenju naj bi pri tem poleg strokovnih služb zavoda še sodeloval.«

»Kdo pa naj bi še sodeloval s strokovnimi službami zavoda?« Predvsem smo mislili poglobiti sodelovanje s kadrovskimi službami v delovnih organizacijah. Kadrovski službi sicer že sedaj sodelujejo z nami, vendar pa ugotavljam pomajkljivosti. Njihova naloga je ugotavljanje potreb po delavcih v delovni organizaciji, podatke pa sporočijo nam ali pa tudi ne. Če pa jih, so navadno roki, da jim preskrbimo potrebne delavce, zelo kratki. Med zavodsko in medrepubliško sodelovanje pri iskanju delavcev pa vedno ne poteka tako hitro kot bi bilo želeno, zato je kritika, da ne preskrbimo dovolj hitro delavcev, često neupravljena. Sicer pa si prizadevamo, da bi bila kadrovská politika in zaposlovanje sestavni del dolgoročnega razvoja delovnih organizacij.«

»S tem gradivom, ki ga pravljate, boste seznanili tako delovne organizacije na Gorenjskem kot tudi družbenopolitične organizacije v občinah in tudi medobčinska telesa s problemi zaposlovanja. Vendar pa zaposlovanje ni edina naloga vaše službe...«

»Res, poleg posredovanja dela, opravljamo še naloge pri poklicnem izobraževanju, poklicnem usmerjanju, zavarovanju brezposelnih itd. No, ravno v zadnjem času se je pokazalo, da lahko naše službe zelo veliko naredijo za področje stipendiranja. Zgodilo se je namreč, da so iniciativni odbori za podpis dogovora o stipendirjanju v gorenjskih občinah razen v jeseniški vse del prenesli na naše službe in mi smo ga zadovoljivo opravili. Mislim pa, da je politika stipendiranja le del kadrovskih politik, katere teža naj bi se sčasoma bolj prevesila na naše strokovne službe zavoda. Skratka, naš zavod bi bolj kot sedaj moral postati kadrovská služba regije in bolj kot sedaj opravljati delo za potrebe delovnih organizacij in občin.«

»Kakšne naloge pa vas čakajo glede nezaposlenih?«

»Že nekaj časa ostaja v regiji skupina 360 do 400 nezaposlenih, ki klub velikemu povpraševanju po delovni sili ne najde zaposlitve. Pravimo, da so težje zaposljivi. Prav zdaj delamo skupaj z občinskim sindikalnim svetom analizo o tej skupini, izsledke pa bomo uporabili skupaj z zdravstveno službo pri iskanju rešitve za te ljudi.« L. M.

Sportnemu društvu Triglav Bloudkova nagrada

Plakete so z Gorenjskega prejeli Aleks Čebulj, Miran Gašperšič, Pavel Kobilica, Marjan Peternej, Jože Turk.

Ljubljana, 26. novembra — V prostorih Kluba poslanec je bila popoldne jubilejna, že 10. podelitev Bloudkovi nagrad in plaket. Med športnimi organizacijami je najvišje priznanje prejelo športno društvo Triglav iz Kranja, med posamezniki pa so bili nagrajeni: Slavko Demšar (Izola), Jože Glonar (Novo mesto), Aleš Kunaver (Ljubljana) in Jože Švigelj (Ljubljana).

Letošnje nagradence je v imenu zveze organizacij za telesno kulturo Slovenije pozdravil in jim čestital Janez Kocijančič, nagrade in plakete pa sta podelila predsednik zveze organizacij za telesno kulturo Slovenije Marjan Lenarčič in predsednik žirije Bojan Polak-Stjenka. V kulturnem programu pa je sodeloval oktet Gallus.

Nagrade in plakete z Gorenjskega:

A. BLOUDKOVA NAGRADA — ŠPORTNO DRUŠTVO TRIGLAV KRAJN

Bloudkovo nagrado je prejelo ŠD Triglav za 20-letno uspešno in plodno delovanje v občini Kranj. ŠD Triglav je ob ustanovitvi pred 20 leti združilo dotele šest samostojnih društev v enovito organizacijo. S tem je začelo preraščati lokalne okvire in zanesljivo zboljševati športne dosežke. V prvih desetih letih se je število klubov podvojilo, društvo je doseglo jugoslovansko raven.

Obenem z razvojem telesnokulture dejavnosti se je v društvu krepilo tudi strokovno delo, razvijali so se samoupravni odnosi, snovala se je pomembna materialna osnova društva, kar je mnogo prispevalo k izgradnji športnih objektov: smučarskega doma na Joštu, kegljišča, kopališča, stadioна in plastične smučarske skakalnice.

Športno društvo Triglav Kranj je razvilo tudi strokovno delo z mladino v okviru športnih šol in se prirodno vključevalo v splošno družbeno življenje na svojem področju. Sodelovalo pa je tudi s sorodnimi organizacijami v zamejstvu. Za 20-letno uspešno dejavnost športnega društva Triglav Kranj je značilna nenehna rast, širina, možičnost in strokovnost.

B. Bloudkove plakete — Aleks Čebulj, Radovljica (za vadateljsko in organizacijsko delo)

Aleks Čebulj že več kot 20 let deluje v smučarskem klubu Radovljica. Tesno je povezan z vzgojo mladih smučarjev in smučark, ki so osvajali republiška, državna in balkanska prvenstva kot člani državne reprezentance. Uspešno deluje kot pedagog in organizator. Velike zasluge ima pri prirejanju smučarskih šol za mladino in pri vzgoji strokovnih kadrov. Čebulj je eden glavnih pobudnikov in organizatorjev množičnih tekmovanj med gorenjskimi osnovnimi šolami ter za gradnjo in urejanje športnih objektov. Aktivno in uspešno deluje tudi kot član strokovnih organov republiške in jugoslovanske smučarske zveze.

Miran Gašperšič, Ježenice (za tekmovalne dosežke)

Gašperšič je že 10 let član državne smučarske reprezentance v alpskih disciplinah in je prav letos dosegel svoj največji uspeh. Na svetovnem prvenstvu v St. Moritzu je bil v slalomu 11. To je najboljša uvrstitev naših alpskih tekmovalcev na svetovnih prvenstvih in olimpiadah. Poleg tega je bil večkratni državni prvak v slalomu in v slalomu. Je zelo prizaden in discipliniran športnik, tako da je lahko za zgled mladini.

Pavel Kobilica, Gorje (za tekmovalne dosežke)

Sprva je bil veselanski športnik, nato se je posvetil predvsem smučarskemu teku in teji disciplini dosegel velike uspehe. Stirikrat je bil republiški prvak in dvakrat državni v biatltonu. Trikrat je bil drugi na državnem prvenstvu, trikrat je tekel v zmagovalni štafeti državnega prvenstva. Pred dvema letoma je prenehal aktivno tekmovati, nakar se je vpisal na trenerško šolo in se posvetil vzgoji mladih tekačev pri TVD Partizan Gorje.

Marjan Peternej, Podnart (za tekmovalne dosežke)

Ze 1970 se je vključil v društvo paraplegikov in je učitelj, aktivni športnik in stalni član državne atletske in košarkarske reprezentance paraplegikov. Z velikim uspehom je sodeloval na raznih mednarodnih prvenstvih in tekmovanjih. Lani je na evropskem prvenstvu na Dunaju osvojil dve srebrni in eno bronasto medaljo, letos pa na mednarodnih igrah v Rimu dve srebrni in dve bronasti. Največji uspeh je dosegel letos na svetovnem prvenstvu, ko je osvojil tri zlate medalje, in sicer v metu diska, kopja in krogel.

Jože Turk, Kranj (za tekmovalne dosežke)

Kot član kegljaškega kluba Triglav in kot stalni član državne reprezentance je Jože Turk dosegel vrsto najvidnejših uspehov. Stirikrat je bil državni prvak med posamezniki in osemkrat v moštvu kranjskega Triglava. Kot posameznik ali v dvojicah je bil petkrat republiški prvak, kot član ekipe Triglava pa je kar osemnajstkrat dosegel naslov republiškega prvaka. Zelo uspešno je nastopal tudi za državno reprezentanco in je z njim osvojil eno zlato in srebrno ter dve bronasti medalji.

J. Javornik

Na povabilo Kmetijsko živilskega kombinata iz Kranja so v ponedeljek obiskali novo skladišče semenskega in merkantilnega krompirja v Senčurju in novi moderni hlev z 289 ležišči v Poljčah predstavniki gorenjskih občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij, predstavniki republiške skupščine in republiškega izvršnega sveta, kmetijski strokovnjaki, projektanti in graditelji novih objektov itd. Na ogledu so predstavniki Kmetijsko živilskega kombinata iz Kranja povedali, da se njihova organizacija združenega dela tvorno vključuje v uredniščevanje zelenega plana. KŽK je prvo skladišče za semenski krompir zgradil pred štirimi leti in sprejme 1500 ton blaga, drugega, z najboljšo opremo, ki sprejme 3600 ton krompirja, pa letos. V prihodnjem letu namerava KŽK zgraditi v Senčurju še objekt, v katerem bodo skladiščni prostori in sortirница. Načrti za novo skladišče so veljali 184.000 dinarjev, gradbena dela 5.774.000 dinarjev, oprema, izdelana v ZRN in na Nizozemskem, pa skupno več kot milijon dinarjev. Razen KŽK so sredstva prispevali Zvezna direkcija za rezerve živil, Jugoslovanska investicijska banka Beograd, Ljubljanska banka in Semenarna. Nov poljski hlev je dolg 97 in širok 25 metrov. V njem je 289 ležišč ter najboljšo opremo za krmljenje in spravilo ter čiščenje gnoja. Gradnja novega hleva se je začela maju lasti. Proizvodnja je klub temu normalno tekla, čeprav je to terjalo od 18-članskega kolektiva izredne napore. Z novim hlevom so se zmogljivosti poljske farme povečale in bo lahko kooperacija s kmeti pri urejavi plemenskih telic še močnejša. Tudi okolina obrata v Poljčah je sedaj lepše urejena. Vrednos investicije presega 7.200.000 dinarjev. Denar in posojila so razen KŽK prispevali sklad gospodarskih rezerv občine Radovljica, Ljubljanska banka in Splošno gradbeno podjetje Sava Jesenice. (jk) — Foto: F. Perdan

Skofja Loka je pred dnevi gostila najboljše kolesarje Jugoslavije. V kino dvorani Sora so namreč slovensko podelili »Zlato kolose«, ki ga že četrto leto zaporedno podeljuje za najboljše kolesarske dosežke beograjsko podjetje »Jugobicikle«. V glasbeno zabavni prireditvi — igral je ansambel Mojmir Sepeta s pevko Eldo Viler — je letos »Zlato kolose« iz rok generalnega direktorja »Jugobicikla« Dušana Števanovića prejel domačin, član ljubljanskega Rogga — kolesarji Rogga skupaj s to našo največjo tovarno koles v Jugoslaviji priznajo srebrni jubilej — Drago Frelih. Doslej so to najvišje kolesarsko priznanje osvojili: leta 1971 Zdenko Bilić (Siporeks Pulj), leta 1972 Eugen Pleško (Astra Ljubljana), leta 1973 Jože Zakotnik (Rog) in letos Drago Frelih. (dh) Foto: F. Perdan